

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI
YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ PROGRAMI**

**İNTERNET ve ELEKTRONİK YAYINCILIĞIN
EĞİTİM ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN GÜZEL SANATLAR
FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Nurhak SİVRİKAYA

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Murat BEKEN

İSTANBUL - 2009

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı Yönetim Bilişim Sistemleri Programı Yüksek Lisans öğrencisi **Nurhak SIVRIKAYA** tarafından hazırlanan “**İnternet ve Elektronik Yayıncılığın Eğitim Üzerindeki Etkisinin Güzel Sanatlar Fakültesi Öğrencileri Üzerinde İncelenmesi**” adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi : 09.06.2009

(Jüri Üyesinin Ünvanı , Adı , Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

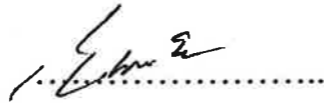
Jüri Üyesi: Yrd.Doç.Dr.Murat BEKEN
Danışman-HAL.Üni.Uygulamalı Mat. ABD Öğr.Üyesi

Jüri Üyesi : Prof.Dr.Haluk GÜMÜŞKAYA
HAL.Üni.Bilgisayar Mühendisliği ABD Öğr.Üyesi

Jüri Üyesi : Prof.Dr.Sami ERCAN
HAL.Üni.Endüstri Mühendisliği ABD Öğr.Üyesi

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

ÖNSÖZ.....	III
TABLolar LİSTESİ.....	IV
GRAFİKLER LİSTESİ.....	IX
ÖZET.....	XV
SUMMARY.....	XVI

1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1 İnternet	3
2.2 İnternet'in Tarihi.....	4
2.3 İnternet Uygulamaları	5
2.3.1 E- Posta.....	5
2.3.2 Dosya Transfer Protokolü (FTP).....	6
2.3.3 İnternet Relay Chat (IRC).....	7
2.3.4 World Wide Web – (WWW).....	7
2.3.5 Uniform Resource Locator, (URL).....	8
2.4 İnternetin Eğitim Aracı Olarak Kullanılması.....	10
2.5.1 Konuyla İlgili Yurtiçinde Yapılan Çalışmalar.....	12
2.5.2 Konuyla İlgili Yurtdışında Yapılan Çalışmalar.....	13
2.6 Elektronik Yayıncılık.....	15
2.7 Basılı Yayıncılık.....	16
2.8 Masaüstü Yayıncılık.....	17
2.9 Ağ Üzerinde Yayıncılık.....	18
2.10 Yayıncılığın Geliştiği Başlıca Ağlar.....	19
2.10.1 Bitnet.....	19
2.10.2 Usenet.....	19
2.10.3 İnternet.....	20
2.11 Yayıncılık ve Elektronik Yayıncılığın Gelişim Süreci.....	24
2.12 Elektronik Yayıncılığın Ağ Ortamındaki Gelişim Süreçleri.....	29
2.12.1 Listserv ile Yayıncılık.....	29
2.12.2 FTP ile Yayıncılık.....	29
2.12.3 Gopher ile Yayıncılık.....	31
2.12.4 WWW ile Yayıncılık.....	31
2.13 Elektronik Yayıncılığın Pozitif Yönleri.....	34
2.14 Elektronik Yayıncılığın Negatif Yönleri.....	37
2.15 Elektronik Yayın Araçları.....	38
2.15.1 E-kitaplar.....	38
2.15.2 E-Dergiler.....	39
2.15.3 E-Bülten Yayıncılığı.....	39
2.15.4 E- Mürekkep.....	40
2.15.5 E-Posta Yayıncılığı.....	40

Sayfa No:

2.15.6 İstek Üzerine Basım.....	41
2.15.7 Sayısal İçerik.....	41
2.15.8 Web Yayıncılığı.....	41
2.16 Basılı Akademik Dergilerin İşlevsel Özellikleri.....	42
3. YÖNTEM.....	43
3.1 Araştırma Gurubu.....	43
3.1.1 Sınırlılıklar.....	43
3.1.2 Sayıtlılar.....	43
3.2 Veri Toplama Aracı.....	43
3.3 Verilerin Analizi.....	44
4. BULGULAR ve TARTIŞMA.....	45
4.1 Elde Edilen Bulguların Tablo ve Açıklamaları.....	45
4.2 Elde Edilen Bulguların Grafikleri.....	65
4.3 Tartışma.....	87
5. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	92
5.1 Sonuçlar.....	92
5.2 Öneriler.....	92
6. KAYNAKLAR.....	93
7. İNTERNET KULLANIM ANKETİ.....	97
8. ÖZGEÇMİŞ.....	98

ÖNSÖZ

Bu araştırmam sürecinde her tür desteğini esirgemeyen öncelikle danışmanım Yrd. Doç. Dr. Murat BEKEN'e, sayın hocalarım Prof. Dr. Sami ERCAN'a ve Prof. Dr. Yavuz GÜNDÜZALP'a çalışmamın her aşamasında desteklerini hep hissettiğim bölüm başkanım Yrd. Doç. Dr. Nuri SEZER'e, babam Yrd. Doç. Dr. Kenan SİVRİKAYA'ya, desteği olan herkese ve ayrıca sevgili Antrenörlük, Rekreasyon, Grafik Tasarım ve Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümleri öğrencilerine sonsuz teşekkür ve şükranlarımı sunarım.

Yaşantımın her döneminde her türlü desteğini esirgemeyen ailem ve arkadaşlarıma sevgi ve saygılarımı sunarım.

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: İnternet'in Kronolojik Gelişimi.....	22
Tablo 2: Yayıncılığın ve İletişimin Tarih Boyunca Gelişimi.....	25
Tablo 3: 1987-1997 Yılları Arasında Yayıncılıktaki Başlıca Gelişmeler.....	27
Tablo 4: Araştırma Gurubunun "İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	45
Tablo 5: Araştırma Gurubunun "İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	45
Tablo 6: Araştırma Gurubunun "Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İstedığınız Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	46
Tablo 7: Araştırma Gurubunun "Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	46
Tablo 8: Araştırma Gurubunun "Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	47
Tablo 9: Araştırma Gurubunun "Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	47
Tablo 10: Araştırma Gurubunun "Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	47
Tablo 11: Araştırma Gurubunun "Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	48
Tablo 12: Araştırma Gurubunun "Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	48

Tablo 13: Araştırma Gurubunun "Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	49
Tablo 14: Araştırma Gurubunun "Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	49
Tablo 15: Araştırma Gurubunun "İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız" Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakülterlere Göre Dağılım Tablosu.....	50
Tablo 16: Araştırma Gurubunun "İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız" Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakülterlere Göre Dağılım Tablosu.....	50
Tablo 17: Araştırma Gurubunun "Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İsteddiğiniz Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz" Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakülterlere Göre Dağılım Tablosu.....	51
Tablo 18: Araştırma Gurubunun "Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir" Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakülterlere Göre Dağılım Tablosu.....	51
Tablo 19: Araştırma Gurubunun "Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz ?" Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakülterlere Göre Dağılım Tablosu.....	52
Tablo 20: Araştırma Gurubunun "Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı?" Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakülterlere Göre Dağılım Tablosu.....	52
Tablo 21: Araştırma Gurubunun "Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı?" Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	52
Tablo 22: Araştırma Gurubunun "Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız?" Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakülterlere Göre Dağılım Tablosu.....	53

Tablo 23: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakülteleere Göre Dağılım Tablosu.....	53
Tablo 24: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakülteleere Göre Dağılım Tablosu.....	54
Tablo 25: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakülteleere Göre Dağılım Tablosu.....	54
Tablo 26: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.....	55
Tablo 27: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.....	55
Tablo 28: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İsteddiğiniz Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.....	56
Tablo 29: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.....	56
Tablo 30: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.....	57
Tablo 31: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.....	57
Tablo 32: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.....	57

Tablo 33: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.....	58
Tablo 34: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.....	58
Tablo 35: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.....	59
Tablo 36: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.....	59
Tablo 37: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.....	60
Tablo 38: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.....	60
Tablo 39: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İsteddiğiniz Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.....	61
Tablo 40: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.....	61
Tablo 41: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.....	62
Tablo 42: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.....	62

Tablo 43: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.....	62
Tablo 44: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.....	63
Tablo 45: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.....	63
Tablo 46: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.....	64
Tablo 47: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.....	64

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	65
Grafik 2: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	65
Grafik 3: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İsteddiğiniz Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	66
Grafik 4: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	66
Grafik 5: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	67
Grafik 6: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	67
Grafik 7: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	68
Grafik 8: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	68
Grafik 9: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	69
Grafik 10: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	69

Grafik 11: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	70
Grafik 12: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Grafiği.....	70
Grafik 13: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Grafiği.....	71
Grafik 14: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İstedığınız Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Grafiği.....	71
Grafik 15: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Grafiği.....	72
Grafik 16: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Grafiği.....	72
Grafik 17: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Grafiği.....	73
Grafik 18: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	73
Grafik 19: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Grafiği.....	74
Grafik 20: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Grafiği.....	74

Grafik 21: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Grafiği.....	75
Grafik 22: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Grafiği.....	75
Grafik 23: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.....	76
Grafik 24: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.....	76
Grafik 25: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İsteddiğiniz Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.....	77
Grafik 26: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.....	77
Grafik 27: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.....	78
Grafik 28: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.....	78
Grafik 29: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.....	79
Grafik 30: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.....	79

Grafik 31: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.....	80
Grafik 32: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.....	80
Grafik 33: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamı mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.....	81
Grafik 34: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.....	81
Grafik 35: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.....	82
Grafik 36: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İsteddiğiniz Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.....	82
Grafik 37: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.....	83
Grafik 38: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.....	83
Grafik 39: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.....	84
Grafik 40: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.....	84

Grafik 41: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.....	85
Grafik 42: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.....	85
Grafik 43: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.....	86
Grafik 44: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz ?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.....	86

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI
YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ PROGRAMI**

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Nurhak Sivrikaya
Anabilim Dalı : Bilgisayar Mühendisliği
Programı : Yönetim Bilişim Sistemleri
Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Murat Beken

ÖZET

**INTERNET ve ELEKTRONİK YAYINCILIĞIN
EĞİTİM ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE İNCELENMESİ**

Günümüz dünyasında teknolojik gelişmelere bağlı olarak yaşam koşulları, bilgiyi üretmek ve kullanmak konusunda hızla değişmekte ve gelişmektedir. Bilgi teknolojileri ve internetin hızlı gelişimi ile çok yönlü araştırma ve mevcut bilgi birikiminden yararlanmak kolaylaştığı gibi zengin araştırma ortamları da sağlanmaktadır. Teknolojideki hızlı gelişim hem bireylerin bilgiye olan gereksinimini pozitif yönde arttırmış hem de hızla artan teknolojik gelişmeler, hem bireylerin bilgiye olan ihtiyacını arttırmış hem de bilgiye ulaşmak ve kullanmak konusunda sınırsız kolaylıklar ortaya koyduğu söylenebilir. Ayrıca bu gelişmelerin Bilişim biliminin doğuşu ve hızlı gelişiminin yanında tüm sektörlerde kullanılmasını sağladığı söylenebilir. Tüm bu gelişimlerden hareketle bu araştırmanın amacı Haliç Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin internet kullanım amaçlarını ve kullanma yoğunluklarının belirlenmesidir. Veriler Likert türünde ve toplam 11 sorudan oluşan bir anket geliştirilerek toplam 127 öğrenciye uygulanarak toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 15:0 paket programına aktararak frequency yöntemi ile analiz edilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin internet ortamını her gün kullandıkları, ülke gündemini izlemek, bilgi edinmek ve araştırmalarını yapmak amacıyla kullandıkları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnternet, Öğrenci, e-yayıncılık.

**T.C.
HALIÇ UNIVERSITY
THE INSTITUTE OF SCIENCE
COMPUTER ENGINEERING DEPARTMENT
PROGRAM MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS**

GENERAL INFORMATION

Name and Surname: Nurhak Sivrikaya
Department: Computer Engineering
Program: Management Information Systems
Supervisor: Asst. Assoc. Murat Beken

SUMMARY

**The INTERNET and ELECTRONIC PUBLISHING
IMPACT ON EDUCATION of STUDENTS ON THE INVESTIGATION OF
FINE ARTS FACULTY**

Depending on technological advances in today's world living conditions, to produce and use knowledge about the rapidly changing and improving. With the rapid development of information technology and internet multi-faceted research and knowledge to take advantage of existing rich research environment also provides easier.

Technology, rapid development and individuals' knowledge, the need to positively increased and rapidly increasing technological advances, and individual knowledge of the need for increased and access to information and use on unlimited facilities revealed that it can be said. It also advances the science of emergence and rapid development of it in all sectors by providing it can be said to be used.

The purpose of this study is to determination of the level and intensity of the students of the different departments of Haliç University. The dates were collected from the 127 students with the questionnaire that was developed at Likert kind and include eleven questions. All dates were analyzed by SPSS 15:0 programmed and frequency technique.

With respect to the results it has decided that the student use the internet to carry on the news of country, to develop their knowledge and to research.

Key Words: Internet, Student, e-publication.

1. GİRİŞ

Günümüz dünyasında teknolojik gelişmelere bağlı olarak yaşam koşulları, bilgiyi üretmek ve kullanmak konusunda hızla değişmekte ve gelişmektedir. Bilgi teknolojileri ve internetin hızlı gelişimi ile çok yönlü araştırma ve mevcut bilgi birikiminden yararlanmak kolaylaştığı gibi zengin araştırma ortamları da sağlanmaktadır.

Yazının icadıyla birlikte düşünce, söz ve bilgi kaydedilmeye başlanmış, diğer insanlara ulaştırılma olanağına kavuşmuştur. Kimilerine göre düşüncenin ölümsüzlük kazanması yazı ve resmin birlikte kullanılması ile olmuştur. Bilginin kaydedilmesi, söz, düşünce ve bilgilerin unutulması ve kaybolmasını büyük ölçüde engellemiştir. Yazılı düşüncelerin çoğaltılması ise ancak matbaanın icadıyla mümkün olmaya başlamıştır. Ülkelerin basım ve yayıncılık geçmişleri, çalışmaları ve gelecekleri sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik ve teknik alanlardaki tüm gelişme ve değişimlerden etkilenmiştir (Yağmurlu, 2006).

Bilginin önemi, yaşamın çeşitli alanlarında, politikada, sanatta, iş ve insan ilişkilerinde şüphesiz uzun yıllardan beri biliniyordu. Çok eski çağlardan beri bilgi sahibi kişiler yüceltilmiş, bilginin korunması için büyük özen gösterilmiştir. Bilginin aktarılmasında ilk çağlarda başlayarak hikayeler, masallar ve destanlar aracı olmuştur. 12. yüzyıldan sonra da üniversiteler, medreseler ve kitaplar önemli roller üstlenmişlerdir (Barutçugil, 2002. Akt: Ağır, 2005).

Tarıma dayalı geleneksel toplum yapısından sanayi toplumuna dönüşüm uzun yıllar almıştı. 100 yılı aşkın bir dönem içinde sanayi toplumunun yapısı kurumlaşıp oluşmuştu. Oysaki bilgi toplumu daha, ilk on yılında önemli ve çok köklü değişiklikler getirmiştir. Her ne kadar bilgi toplumunun yapı ve kurumları henüz oluşum ve şekillenme aşamasında ise de, gelecekteki alabileceği yapılaşma biçimleri bugünden kısmen belirginleşmiştir (Erkan, 1997. Akt: Ağır, 2005).

Bilgisayar ve iletişim teknolojilerindeki bu gelişmelerin en önemli etkisi, en azından kısa dönemde, insanlar ve organizasyonlar arasındaki iletişim ve bilgi paylaşımı yeteneği üzerinde olmaktadır. Bunun en etkili örneği internettir.

İnternet üzerindeki trafik her yüz günde bir, ikiye katlanmaktadır. Bu büyüme, bilgisayar, yazılım, hizmetler ve iletişim alanında yapılacak yatırımların ve sağlanacak gelirlerin ne kadar büyük olacağını göstermektedir. İnternet, gelişen bilgi ekonomisinin en büyük ateşleyicisi ve destekçisi olduğunu artık kanıtlamıştır. İnternet sayesinde insanlar ve organizasyonlar arasında iletişim ve bağlantılılık alanında yaşanan patlama, Bilgi Ekonomisinin tam anlamıyla temellerini oluşturmaktadır (Barutçugil, 2002. Akt: Ağır, 2005).

Teknolojideki hızlı gelişim hem bireylerin bilgiye olan gereksinimini pozitif yönde arttırmış hem de hızla artan teknolojik gelişmeler, hem bireylerin bilgiye olan ihtiyacını arttırmış hem de bilgiye ulaşmak ve kullanmak konusunda sınırsız kolaylıklar ortaya koyduğu söylenebilir. Ayrıca bu gelişmelerin Bilişim biliminin doğuşu ve hızlı gelişiminin yanında tüm sektörlerde kullanılmasını sağladığı söylenebilir.

Bilgi devriminde bilgi teknolojileri, Sanayi devrimindeki teknolojilerin gelişimine göre hızlı gelişmektedir. Bilgi devriminin temel unsuru olan bilgi orta çağ sonrası Rönesans ve reform hareketlerinden sonra daha rahat yayılma imkanı bulmuştur. Akademik dergiler akademisyenlerin gelişen bilgilerden daha kolay haberdar olmalarını sağlamıştır (AĞIR, 1997).

Bu çalışmanın amacı üretilmesi, depolanması ve kullanılması bu derece önem taşıyan “elektronik yayıncılığın” güzel sanatlar alanlarında universal eğitimlerine devam eden öğrencilerin bu alandan ne ölçüde bilgi edindikleri konusunda sonuçlar ortaya koyarak elektronik yayıncılığın geliştirilmesine yönelik çözüm ve öneriler ortaya koymaktır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1 İnternet

İnternet, teknik olarak, birçok bilgisayarın veya bilgisayar sistemlerinin birbirine bağlı olduğu, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır. Bu iletişim ağında bilgisayarlar birbirlerine fiziksel olarak kablolar, uydu bağlantıları, telsiz bağlantı ve benzeri durumlara bağlıdır. Daha basit anlatımıyla iki mahalle ötenizdeki komşunuzun bilgisayarı ile bağlantı kurabilmek için aranızda bir bağlantı olması gerekiyor yani kablo. Bunun için çok uzun bir kablo gerekeceği için biz Türk Telekom telefon alt yapısını kullanırız. Geliştirilen bazı özel protokollerle (TCP/IP) birbirine bağlı bilgisayarlar arasında bilgi paylaşımına dayalı birçok işler yapılabilir (dosya alma/ gönderme, sohbet vb gibi) (<http://www.internetdevri.com/internet-nedir/>).

İnternet bir bilgi teknolojisi sistemidir. İnternet insanların her geçen gün gittikçe artan “üretilen bilgiyi saklama/ paylaşma ve ona kolayca ulaşma” istekleri sonrasında ortaya çıkmış bir teknolojidir. Bu teknoloji yardımıyla pek çok alandaki bilgilere insanlar kolay, ucuz, hızlı ve güvenli bir şekilde erişebilmektedir. (<http://www.internetdevri.com/internet-nedir/>).

Tam Türkçe karşılığı bulunmayan internet sözcüğü ağların ağı olarak tanımlanmaktadır. İnternet dünyadaki binlerce bilgisayarların birbirlerine ağlarla bağlanması sonucu ortaya çıkan elektronik bilgi paylaşımıdır. İnternet, insanların, dünyanın neresinde olursa olsunlar, birbirleri ile aynı ağ üzerinde imiş gibi haberleşmelerini ve bilgilerini en verimli şekilde paylaşmalarını sağlayan bir teknolojidir (Kılıç ve Karaaslan, 1998).

İnternet, tüm dünyayı kapsayan, 110 ülkeye dağılmış ve 2.000.000'dan fazla bilgisayarı birbirine bağlayan yaklaşık 5000 bilgisayar ağının toplamıdır. İnternet genel bilgiye erişimi destekler ve elektronik posta (elektronik mail), konferans, bildirimler gibi konularda iletişim hizmetleri sağlar. Bütün bilgi ve servisler, interneti oluşturan çeşitli ağlara dağıtılmıştır ve geçerli bir internet adresi ve fiziksel bağlantısı olan herhangi bir yerden ulaşılabilir durumdadırlar. Kuruluşlar internete iki ana nedenden dolayı bağlanmaktadır. Birincisi, internet yararlı bilgilere dünya çapında bir ulaşılabilirlik ve erişim sağlar, ikincisi, internete bağlanmak, kuruluşlara özel bir geniş bölge ağı kurmaktan daha ucuza mal olmaktadır. İnternetin kullanımı bir zamanlar araştırma, eğitim ve devlet kuruluşlarının etkinlikleriyle sınırlandırıldıysa da, son zamanlarda ticari kullanımı büyük oranda artmıştır (Akın, 1996, s:34-35).

2.2 İnternet'in Tarihi

İnternetin ortaya çıkışı Amerikan Federal Hükümeti Savunma Bakanlığı'nın araştırma ve geliştirme kolu olan 'Savunma İleri Düzey Araştırma Projeleri Kurumu'na (DARPA- Defence Advanced Research Project Agency) dayanır. 1969'da çeşitli bilgisayar bilimleri ve askeri araştırma projelerini desteklemek için Savunma Bakanlığı ARPANET adında Paket Anahtarlamalı Ağ' ı oluşturmaya başladı. Bu ağ, ABD'deki üniversite ve araştırma kuruluşlarının değişik tipteki bilgisayarlarını da içerecek büyüdü. 1973 yılında, ağ için bir protokol seti geliştirmek amacıyla Stanford Üniversitesi'nde - daha sonra BBN'in ve University College, London' in da dahil olduğu - bir internet working projesi başlatıldı. 1978'e kadar 'İletim Kontrol Protokolü, nun (TCP - Transmission Control Protocol) dört uyarlaması geliştirildi ve denendi. 1980'de bu küme sabitleşti ve ARPANET'e bağlı bilgisayarlar arasındaki iletişimi kolaylaştırdı (Cenk, 1999). 1983'te tüm ARPANET kullanıcıları İletim Kontrol Protokolü/İnternet Protokolü (TCP/IP Transmission Control Protocol/İnternet Protocol) olarak bilinen yeni protokole geçiş yaptılar. O yıl TCP/IP, ARPANET'i de içeren Savunma Bakanlığı İnternet'inde kullanılmak üzere standartlaştırıldı. ARPANET 1990 Haziranında kullanımdan kaldırıldı. Yerini ABD, Avrupa, Japonya ve Pasifik ülkelerinde ticari ve hükümet işletimindeki omurgalar (backbone) aldı. ARPANET'in kaldırılmasına rağmen, TCP/IP Protokolü kullanılmaya devam etti ve gelişti (Akın 1996, s:36-38).

Ülkemize internetin ilk kez 1993 yılının Nisan ayında bağlandığı ve bu bağlantının da ODTÜ'den yapılmış olduğu bilinmektedir.

2.3 İnternet Uygulamaları

İnternet'te kullanılabilen birçok uygulamanın olduğu ve genelde E-posta, FTP (Dosya Transfer Protokolü), WWW (web sayfası) ve ERC (Chat) kullanıldığı bilinmektedir.

2.3.1 E- Posta

İnternet dünyanın en büyük elektronik posta (e-mail) ağıdır. Bugün yaygın olarak kullanılan elektronik posta sistemleri arasında büyük farklar vardır. Buna rağmen, internet, kullanıcılarına mesajları okuma, saklama, gönderme, sıraya sokma ve yanıtlama gibi çeşitli hizmetler vererek kullanıcılarının dünyanın dört bir tarafı ile haberleşmesini sağlamaktadır. İnternet'in ani popülerliğinin nedeni aslında elektronik posta servislerinde sunduğu artan etkileşimli bağlantıdır. İnternette kullanıcı kodu bulunan bir kişi diğer İnternet kullanıcılarıyla olduğu gibi, Comuserve, BITNET, MCI, Applelink ve benzer posta sistemleri kullanıcılarıyla da elektronik posta iletişimi kurabilir. Benzer şekilde bu sistemlerin kullanıcıları da İnternet'i kendi aralarında bir iletişim yolu olarak kullanabilirler (Çağiltay, 1997).

İnternet'e bağlanıldığında e-posta programınız aracılığı ile bir çok kişiye e-posta gönderebilirsiniz. Bu yönü ile bu işlemler mektuplaşmanın yerini almış durumdadır demek fazla iddialı olmasa gerek. Bu kanalla her tür bilgiyi kolaylıkla paylaşabilir ve bilginin paylaşımı hızlandırılabilir.

E-posta programınızda ISS'nizin belirttiği ayarları yaptıktan sonra AI (Recive) komutu vererek bu posta kutularını kontrol eder ve size gelen mesajları sisteminize aktarır ve okuyabilirsiniz. Aynı şekilde e-posta programınızda yeni bir mesaj sayfası açıp, karşı tarafın e-posta adresini yazıp, bu adrese mesajınızı gönderebilirsiniz. Bu sefer yazdığımız e-posta adresinden hangi sunucuya gideceği belirlenir ve mesajınız karşı tarafın posta kutusuna gönderilir. E-postalar genelde

birkaç saniye içinde posta kutularına ulaşır, kullanıcıların tek yapması gereken, İnternet'e bağlanıp posta kutularını kontrol etmektir (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/8.html).

Günümüzde internet kullanıcılarının hemen hepsinin e-posta adresi olduğu gibi birden fazla e-posta adresi olanlarda mevcuttur. Bu nedenle e-posta internetin en eski ve en yaygın kullanım alanıdır.

2.3.2 Dosya Transfer Protokolü (FTP)

FTP'nin açılımı File Transfer Protocol'dür; yani Dosya Transfer Protokolü. Adından anlaşılacağı gibi bu sunucular dosya sunar. Örneğin bir bilgisayar firması yeni donanım sürücülerini, bedava yazılımlarını kullanıcılara FTP sunucusu üzerinden iletebilir. Web sayfalarından dosya indirmekten farklı, çoğu FTP sunucusu hat kesintisi gibi durumlarda yarıda kalan dosyaları kaldığı yerden indirmeyi destekler, farklı bir protokol olarak daha hızlı dosya indirmeye izin verir; aynı zamanda çift yönlü olduğundan kullanıcının FTP sunucularına dosya ilemesini de sağlar (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/9.html).

Örneğin bedava Web alanı veren bir siteden bir alan aldınız; hazırladığınız Web sayfalarını oluşturan dosyaları bu alana göndermek istiyorsunuz. Bu işlemi, size verilen kullanıcı ismi ve şifrenizi kullanarak ilgili FTP sunucusuna gönderebilirsiniz. Bir kural değildir ancak, genelde Web adresleri www. ile başlarken, FTP sunucu adresleri ftp. ile başlar. Bazı FTP sunucularına sadece belirli kişiler kullanıcı ismi ve şifreyle girebilirler. FTP sunucuları PC'nizde olduğu gibi klasörler şeklinde düzenlenmiştir ve herkesin kullanımına açık olan klasörler genelde pub adlı klasör altında bulunur. Gelişmiş özelliklere sahip bir FTP programının adını vermek gerekirse, Cute FTP'yi örnek gösterebiliriz. FTP sunucularına Web tarayıcı programlarımızla da bağlanabiliriz ama bu iş için özel geliştirilmiş FTP programları daha fazla özellik sunar (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/9.html).

File Transfer Protocol sözcüklerinin baş harflerinin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş FTP, internete bağlı bilgisayarlar arasında dosya alış verişini düzenleyen bir internet protokolüdür (Cahit Akın, 1996; Akgül ve Gökçöl, 1997).

2.3.3 Internet Relay Chat (IRC)

Elektronik postaya ek olarak, Internet çeşitli gerçek zaman işlemlerini de desteklemektedir. Örneğin, Amerika'daki belli başlı üniversitelerdeki öğrenciler birbirleri ya da çevrim-içi programlarla 'etkileşimli oyunculuk benzetimleri' ve diğer etkinlikleri gerçekleştirmektedirler. Bu benzetimler gerçek ya da hayal ürünü olan politik veya tarihsel olaylardan oluşabilmektedir. Öğrencilerden var olan karakterlerden kendi rollerini seçmeleri istenir. Öğrenciler bu rolleri oynarken aynı zamanda derslerini de öğrenirler (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/16.html).

Karar verme benzetimlerinde, öğrenciler çevreye en az etkisi olan çeşitli çevre ve inşaat problemleriyle karşı karşıya bırakılırlar. Buna örnek olarak verilebilecek bir program, Michigan Üniversitesi Eğitim Okulu'nda Etkileşimli İletişim ve Benzetimler Projesi dahilinde dokuz yıldır çalışmaktadır. Bu zaman içerisinde yirmi ülkedeki dört yüz okuldan on iki binden fazla öğrenci programın çeşitli öğrenim benzetimlerine katılmıştır (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/16.html).

Internet Relay Chat (IRC) iletişim tahtası sistemlerinin gerçek zaman uygulamasıdır. Her çevrim içi kullanıcının girdisini konuya ilgisi olan ve konu başlığına ya da listesine üye olan diğer kullanıcılara yayınlayan bir konferans sistemidir. Liste güncel politik olaylar, profesyonel uğraşlar ya da haber paylaşımı gibi konularda odaklanabilir (Öztürk, 2000, s:19, Kulaçoğlu, 1999).

2.3.4 World Wide Web – (WWW)

Aranılan bilgilere, birtakım tarama mekanizmaları (Search Engines) sayesinde kolayca ulaşılabilir. Klasik Web tanımı 1996'dan sonra, Web'in başka bir işlevi daha ortaya çıktı : Web aslında bir işletim sistemi!! Birbirine bağlı bilgisayarlar arasında veri paylaşımı için kuralları olan, iyi bir grafik ara birimli bir işletim sistemi. Şu an bile, Web ara yüzü ile, sabit diskimizdeki dosyalar arasında gezinebiliriz. Tıpkı, başka bilgisayarlardaki sayfalar arasında gezindiğimiz gibi.

Web ara yüzü işletim sistemleri konusunda ciddi araştırmalar var (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/25.html).

Üzerinde resim yazı, ses ve görüntü kayıtları bulunduran sayfalara denir. Web sayfaları ile bağlantı kurularak diğer sayfalara geçiş yapılabilmektedir. Web sayfaları birçok ortamı içerisinde bulundurabildiğinden dolayı multimedya özelliği taşır. Sayfada hareketli resimler, filmler, ses kayıtları ve yazılar bulundurabilirsiniz. Eğitim açısından bakıldığında bu büyük bir olanaktır. Web sayfalarında bulunan linkler sayesinde diğer internet uygulamalarından faydalanabilirsiniz (Akın, 1996, s:302).

Birçok web sayfalarının birleşmesinden oluşan sayfa grubuna web sitesi denir. Bir web sitesine bağlandığımızda karşımıza çıkan ilk sayfa ana sayfa(home page) denir. Bu sayfadaki linkler ile diğer sayfalara veya başka bir web sitesine bağlanabilir (Akgül ve Gökçöl, 1997).

Web siteleri ve sayfaları tarayıcı programlar aracılığı ile görüntülenmektedir. En yaygın olanlar ise internet explorer ve Netscape olduğu bilinmektedir.

2.4 Uniform Resource Locator, (URL)

URL (Uniform Resource Locators), Web Browser'lar içinden bir web servisine ya da diğer bazı internet servislerine yönlendirme yapılabilmesini sağlayan bir komut formatıdır. URL'ler bir bakıma, internet üzerinde erişebileceğimiz servisleri belirtmek, tanımlamak için kullandığımız adreslerdir. Web Browser içinden 'Open URL' ya da 'Open Location' şeklinde bir seçenek üzerinden uygun URL satırları verilerek, Web, FTP, news, gopher, wais, telnet erişimi yapılabilir. unix için lynx kullanarak, bu URL'ler bir parametre gibi verilir (lynx) ya da ilk sayfadan GO seçilir. URL satırlarının genel formatı:

://[:port_numarası]//dosya_adi şeklindedir. yerine web için http; gopher için gopher; wais için wais; haber grupları için news; telnet için telnet yazılmalıdır. Aşağıda bazı örnek kullanımlar görülmektedir:

Web Erişimi:

<http://www.tubitak.gov.tr/form/index.html>

<http://www.metu.edu.tr/METU/CC/OL/atlas.html>

<http://www.itu.edu.tr> <http://www.itu.edu.tr/FAC/AER/AER/AER.HTML>

Gopher:

<gopher://gopher.itu.edu.tr:70/11/inet-turkey>

<gopher://gopher.bilkent.edu.tr> News:news:comps.os.linux

FTP:<ftp://ftp.metu.edu.tr/pub/mirrors/cica/winsock> (anonymous FTP);

<ftp://akgul:xxx@info.bilkent.edu.tr>

xxx yerine sifre gelmeli

ftp için,

file://... şeklinde bir kullanım da mümkün).

Netscape Navigator, msie gibi bazı programlar, web adreslerini, http:// ön eki yazmadan da kabul etmektedirler (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/24.html).

URL satırlarına dikkat edilirse, http, gopher, news ve ftp şeklinde tanıtıcı kelimeler URL satırlarının başına gelmektedir. Bunlar, bağlanılacak servise yapılacak bağlantı türünü (ftp, telnet, web gibi) belirtir. //dan sonra gelen ise, bağlanılacak makina adı ve istediğimiz bilginin dizin/dosya adı bilgisidir (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/24.html).

Web erişiminde, browser tarafından görüntülenen hiper ortam dosyalarının uzantısı html ya da htm'dir. Eğer browser tarafından listelenecek html döküman ismi verilmezse, o web servis sağlayıcısına ait ilk giriş sayfası gelir. Buradan uygun linkler takip edilerek istenilen bilgilere kolayca ulaşılabilir. gopher erişiminde de eğer sadece gopher servis sağlayıcısının adresi verilmişse karşımıza o servisin Ana Gopher Menüsü çıkacaktır (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/24.html).

2.5 İnternetin Eğitim Aracı Olarak Kullanılması

O'Neill'e (1999) internetin yeni yüzyılın eğitim aracı olduğunu ve ağız ile konuşma, yazılı medya, ve yayın medyasından soma dördüncü büyük iletişim ortamını temsil ettiğini vurgulamaktadır.

Gray (1998) bir yazısında internet birçok öğretmen için bir iyi, bir de kötü haberim var şakası gibi olduğunu belirtmiştir. Güzel haber sınıfta internet bağlantısının olması, kötü haber ise interneti eğitimde kullanmak zorunda olmalarıdır. İnternet dayanılmaz öğrenme imkanları sunmasına rağmen çok büyük zaman ve enerji yatırımı gerektirdiğini vurgulamaktadır.

Bilindiği üzere internette eş zamanlı ve eş zamanlı olmayan iletişim gerçekleştirilebilir. Eş zamanlı iletişim anında verilebilir; her iki taraf da aynı anda mevcuttur. Eş zamanlı olmayan iletişim ise alıcı ucunda bir gecikme olan, gerçek zamanda yapılmayan iletişimdir. İnternet eş zamanlı olmayan bir çok uygulama ile de eğitim olanakları sunmaktadır. Bu uygulamalar sayesinde öğrencilerin birlikte çalışma davranışları desteklenmektedir. Hatta bu uygulamalarla farklı öğrenciler bir araya getirilmektedir (Öztürk; 2000, s:13).

Karchmer (2000) öğretmenlerin interneti kullanım amaçlarını üç ana başlık altında toplamıştır. İlk olarak, birçok öğretmen e-postayı geniş ve çok kültürlü tecrübeleri sınıfta paylaşmak için kullanır. İnternet öğrencilere kendi iletişimleri dışındaki insan ve yerler hakkında bilgi öğrenme imkanı sağlar. İkinci olarak öğretmenler öğrencilerine güncel bilgiler sağlayabilmek için kullanıyorlar. Birçok ders kitabı ve kütüphaneler internet teknolojisinin sağladığı kadar güncelleştirilmiş bilgiler veremez. Üçüncü amaç ise öğrencilerin çalışmalarını online olarak sergilenmesidir. Öğrencilerin çalışmalarının online olarak sergilenmesi öğrencileri motive etmektedir (Ekonomist; 2000).

Aileler kendilerine verilen bir şifre ile ev ve ofislerinden siteye giriş yapabilmektedirler. Öğrencilerin devamsızlıklarını öğrenebilmekte veya

öğretmenlerin web sayfalarına giderek onların öğretim metotlarını, verilen notları ve ödevler hakkında bilgi almaktadırlar. Aileler öğretmenlerle online olarak buluşup öğrencileri hakkında tartışabilmektedirler (Ekonomist; 2000).

İnternet ile sağlanabilen eğitim etkinliklerinden bir kaçını aşağıda çıkarılmıştır (Harasim, 1990, s:39-67).

a) Etkileşimli özel ders: WWW'in ortaya çıkmasıyla birlikte artık internetten etkileşimli olarak, seçmeli derslerin ve sınavların bilgisayar destekli eğitim modeline dayanılarak uygulanması olanaklıdır.

b) Proje bazında eğitim: İnternet araştırma için çok geniş olanaklar sunmaktadır. Öğrenciler öğretmenle e-posta yoluyla veya web sayfasına dönüştürebilecek raporlar yoluyla iletişim kurarak proje bazında bağımsız çalışmalar yapabilirler.

c) Olay tabanlı eğitim: internet birbirlerinden fiziki olarak uzak olan insanlara bir masa üstü bilgisayar aracılığıyla ile ortak bir deneyimi paylaşma olanağı sunmaktadır. Dünyanın çeşitli yerlerinde öğrenciler olaylara internet üzerinden katılabilmektedirler.

d) Mektupla eğitim: Uzaktan eğitimin bu en eski yaklaşımı bile internetle birlikte yeni bir boyut kazanmaktadır. Program ve öğrenim materyalleri www'ye asılabilir ve öğrencilerin e-posta adreslerine gönderilebilir. E-posta aracılığıyla öğrenci öğretmen arasında daha fazla ve daha zamanında iletişim kurmak olanaklı hale gelmektedir ve buda eğitimi daha samimi bir süreç haline getirir.

Turoff ve Hiltz (1990:1-6)'e göre internete dayalı eğitimin çekiciliğini:

Zaman esnekliği: eğitimin günün her saatinde gece veya gündüz, haftanın, ayın ve yılın her günü olanaklıdır.

Mekan esnekliği: Öğrenciler ve öğretmenler aynı zamanda ve mekanda buluşmak zorunda değildir.

Birlikte öğrenme kolaylığı: öğrenciler birbirleriyle iletişim kurabilir. Bu da öğrenme sürecinde önemli katkılar sağlamaktadır.

Özel iletişim biçimleri: Bilgisayar yüz yüze yapılan sınıflarda sunulandan daha fazlasını başarabilecek özelleşmiş iletişim biçimleri sunar.

Kaynaklara ulaşma kolaylığı: Kütüphaneler üniversitelerin ayrılmaz birer parçasıdır. Derslerde internet kullanımı ile kütüphanelerin öğrencilerin hemen yanında olmalarına gerek yoktur. Öğrenciler online kütüphaneler ve öğretmenlerinin ilgili linkleri ile gerekli kaynaklara kolaylıkla ulaşabilirler (Bigelow, 1999).

Öğrenci istediği okulun yada kurumun kütüphanesine ulaşabilir ve kaynakları gözden geçirebilir. Ödev ve çalışmalar hazırlanırken internetin kaynak olarak kullanılması üniversite öğrencileri arasında giderek yaygınlaşmaktadır. Öğrenciler klasik kütüphanelerden çok internet ortamını tercih etmektedirler (D'Esposito, Gardner, 1999).

Diğer olanaklardan yararlanma şansı kişisel bilgisayarlarda yapılamayacak büyüklükteki projeleri öğrenciler kendilerine kullanım hakkı verilen üniversiteler ya da kurumlardaki bilgisayarlara bağlanarak gerçekleştirebilirler. İnternet tabanlı değerlendirme ve test sistemi eğitim araştırmacılarına yeni bazı açılardan da tek araç sunar. Yapı ve şekil esnekliği, çok büyük miktarlarda veri toplama imkanı ve ders içeriği ile uygunluğunu içeren çok büyük avantajlar sunmaktadır (Bonham ve diğerleri, 2000).

İnternet bağlantısının olması elde edilecek bilgilerin anlamlı bir öğrenme için kullanılacağına garanti edemez. Örneğin masa tenisini seyretmek onu oynamayı öğrenmek anlamına gelmez. İnternet yoluyla öğrencilerin var olan bilgilerinin yeni bilgilerle birleşmesinde öğrenciler aktif rol oynamalıdır (Sunal, ve Smith; 1998).

Böyle bir sistemin tüm avantajlarına rağmen elbette ki bazı sınırlılıklarının veya karşılaşılabilecek ciddi problemlerin de olması mümkün olabilir. İnternetteki bilgilerin organizasyonu ve bilimsel bir denetimin yanında zararlı sayılabilecek bilgilerin denetlenerek ayıklanması gerektiği düşünülebilir. İnternette çoğu zaman isteyen istediği bilgiyi denetim olmaksızın yayımlayabilen bilginin kalitesinden ne ölçüde emin olunabilirinde düşünülmesi gerekir.

2.5.1 Konuyla İlgili Yurtiçinde Yapılan Çalışmalar

Meral tarafından yapılan bir çalışmada İstanbul'daki dört üniversitede (Boğaziçi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi) öğretim elemanları ve öğrencilerinin internete bakış açılan ve kullanımlarını belirlemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada 527 anket değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma sonuçları şöyle özetlenmiştir.

Üniversitelerde internet öğretim elemanları ve öğrenciler tarafından yeterince tanınmamakta ve kullanılmamaktadır. İnternet kullanımının alt yapısı bulunan, olanaklı üniversitelerde kullanım düzeyi yüksek, diğerlerinde düşüktür.. Öğretmen yetiştiren fakültelerdeki öğretim elemanları ve öğrencileri diğer fakültele oranla daha az internetten yararlanmaktadırlar. Sayısal ağırlıklı bölümlerin sözel ağırlıklı bölümlere oranla interneti daha çok kullandıktan belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin çok azı interneti eğitim amacıyla kullanmışlardır (Meral ,1999; s:121-124).

Kaynak (1998) tarafından yapılan bir çalışmada da internetin Türkiye'deki üniversitelerde akademik amaçlı kullanımı araştırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre akademisyenlerin internetin sunduğu olanak ve hizmetler vb. daha iyi anlamalarına yönelik, yaygın bir erişim, hızlı bir bağlantı, eğitim imkanlarının sağlanması gerektiğini ortaya çıkarmıştır.

Vural (1998) tarafından yapılan bir çalışmada internet öğretiminde bireysel ve gruba çalışma yöntemlerinin etkinliğini saptamayı amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; her iki yöntemle de basan yakalanmıştır. Yani internet grup çalışmalarında ve bireysel çalışmalarda da kullanılabilir.

2.5.2 Konuyla İlgili Yurtdışında Yapılan Çalışmalar

Pensilvanya'daki okullarda yapılan bir çalışmada öğrencilerin internet üzerinde veya kâğıt kalem sınavlarına karşı tutumları incelendiğinde öğrencilerin başarıları arasında istatistiksel olarak fark olmasa da öğrenciler interneti daha çok tercih etmektedirler. Ayrıca bu çalışmada bilgisayar okuryazarlığı fazla olan

öğrencilerin internet sınavını daha çok istedikleri gözlemlenmiştir. İki grupta internete olumlu tutum geliştirmişlerdir (Bicanich, Slivinski, 1997, s:61-66).

İngiltere'de 36 okuldaki coğrafya öğretmenlerini kapsayan bir çalışmada; öğretmenlerin internet tabanlı eğitime ilişkin tutum, tecrübe ve düşünceleri nelerdir?, bu uygulamalar öğrenciler için uygun mudur? Ve internet tabanlı eğitimde karşılaşılan problemler nelerdir? sorularına cevap aramıştır. Araştırma sonuçlarına göre mesleki kariyerin başında olan öğretmenler diğer öğretmenlere göre daha olumlu tutum sergilemektedirler. Genellikle öğretmenler internet tabanlı eğitime karşı olumlu tutum göstermektedirler. Öğretmenlerin %76'sı internet ve uygulamalarını kullanmaktadır. En çok web sayfası kullanılmaktadır. Öğretmenlerin çoğunluğu internetin bir eğitim aracı olduğuna inanmaktadır. Öğretmenler yeteri kadar internet bağlantısı olmadığından dolayı tecrübelerinin az olduğunu ifade etmektedirler (Öztürk, 2000 s: 58-61).

Üniversite web sayfalarının personel gelişmesindeki etkileri araştırılması amacıyla Avustralya'daki 32 üniversitenin web sayfaları incelenerek eğitim içerikleri ve akademik personeli geliştirme ve öğrenme ve öğretmeyi destekleyici bilgilere sınıflandı. Araştırma sonuçlarına göre üniversitelerin web sayfaları personellerin gelişmesine ve öğrenme ve öğretme ortamlarını desteklediklerini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca araştırmacılara göre online öğrenme öğretme içeriği hızla değişmesinden dolayı, personel gelişimi de hızlı ve sağlıklı olmalıdır. Web sayfaları personel gelişimini desteklemede önemli bir yere sahiptir O'Reilly ve ark., (2000).

James (2000) ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada öğretmenlerin hipermedya ve internete ilişkin tutumları incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrenme tipleri ve daha önceki bilgisayar tecrübeleri öğretmenlerin internet ve hipermedyaya karşı tutumlarını etkilemektedir.

Faux , Black ve Hughes (2000) tarafından yapılan bir çalışmada internetin sosyal derslerde birinci öğretim metodu olarak kullanılmasının etkinliği araştırılmış. Çalışmada üç grup oluşturulmuş ve birinci gruba geleneksel ders verme ve tartışma metodu kullanılmıştır. İkinci gruba ise tamamen internet tabanlı metot

kullanılmıştır. Üçüncü gruba ise internet ve tartışma metodunun birleşimi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; her üç metot da öğrencilerin başarısında artıncı etki yapmıştır.

2.6 Elektronik Yayıncılık

Yayıncılık; dergi, gazete, kitap, araştırma raporu gibi ürünleri basım yoluyla çoğaltarak okurlara sunmaktır. (Gülsoy,1999,s.421). Elektronik yayıncılık (e-yayıncılık) ise bilginin, yazılımın ya da sanatın, internet, CD-Rom ya da diğer elektronik araçlar yardımıyla elektronik olarak üretilmesi ve izleyiciye ulaştırılmasıdır. (Ebookcrossroads, 2005). E-yayıncılık ayrıca tüm bilgi hizmetlerinde (bilginin alınması, işlenmesi, depolanması ve dağıtımı vb.) bilgisayarın bilgi teknolojisinin öngördüğü biçimde kullanılması işlemlerini kapsayan bir bütün olarak da algılanabilir (Aktaran: Keş, 2006).

Elektronik yayıncılık kavramında iki ana yapı göze çarpmaktadır. Bunlardan birincisi, basılı ürünlerin bilgisayar kullanılarak daha kolay hazırlanması, ikincisi de iletişim sistemlerinde, bilgisayarların kullanılarak bilgilerin kullanıcılara ulaştırılmasıdır. Bilginin kullanıcıya bilgisayar aracılığıyla ulaştırılması teknolojik olarak iki kısımda incelenebilir. İlki, bilginin ana bir bilgisayarda depolandığı ve kullanıcılara iletişim yolları vasıtasıyla dağıtıldığı teknoloji ki bu teknolojinin içine çevirim içi veritabanları da girmektedir. Diğeri ise bilgilerin disket ve CD-ROM gibi fiziksel olarak taşınabilir ortamlarda depolandı teknolojidir (Ağır, 1997, s:11).

E-yayıncılık yalnızca CD-Rom ya da internet kanalıyla yapılan yayıncılık olmayıp, genel bağlamda elektronik araçlarla yapılan bütün yayınları kapsamaktadır. Fax, televizyon gibi araçlar elektronik yayıncılığın kapsamına girse de, günümüzde elektronik yayıncılık denilince web sitelerinde çevirim içi (online) yapılan yayıncılık akla gelmektedir. Bununla birlikte, İnternet'ten yüklenen sayısal seslere sahip olan uzun metrajlı sinemalar, video klipler (hareketli kısa görüntüler) üç boyutlu hareketli görüntüler, parıltılı parça görüntüler (flash klipler), saydam gösterileri ve web sayfaları elektronik yayınlarıdır. (Clyde ve Alojipan,2005). (Aktaran: Keş, 2006).

Gazete ve dergiler nasıl basılı yayın araçları ise aşağıda sıralanan araçlar da bilginin, belgenin, bir sanat yapıtının ve hareketli görüntünün yer aldığı e-yayın araçlarıdır;

E-dergiler:

- .Aslı basılı ama elektronik olarak yayımlanan (koşut yayıncılık),
- .Aslı elektronik az miktarda da basılı yayımlananlar,
- .Yalnızca elektronik olarak yayımlanan dergiler.

E-bültenler

Web sayfaları

Tartışma listeleri / haber öbekleri belgelikleri (Archives: Belgelik).

E-gazete, magazin

E-posta grubu

E-kitap

E-haber bültenleri mektup yayıncılığı, (icrdt, 2004; Ebookcrossroads, 2005). (Aktaran: Keş, 2006).

2.7 Basılı Yayıncılık

En eski çağlardan en ileri toplumlara kadar insan, her zaman etrafında olup bitenlere meraklı ve başına gelenleri paylaşmak, anlatmak, olaylar üzerinde düşünmek, değerlendirmek ve bu değerlendirmeleri başka insanlarla paylaşmak, iletmek ihtiyacı içinde olmuştur. Bu ihtiyaç yazının icadıyla sözlü olarak gerçekleştirilmek dışında farklı imkanlarla karşılaşmıştır. Yayıncılığın ilk adımları yazının icadıyla başlamış ardından da kağıdın icadı basılı yayıncılığın gelişimine neden olmuştur.

Avrupa kültürünün kaynağını oluşturan Yunan ve Roma uygarlığı incelendiğinde kitapçılık sanatının bu kültürlerin ögesi durumunda bulunduğu görülür (İçeli, 1990).

İlkçağ'da Julius Sezar döneminde (M.Ö. 100-44) senato oturumlarına ait tutanakların "Acta Senatus" adıyla yayınlanmıştır. Bir süre sonra gayet çabuk bir gelişme olmuş, bugünkü resmi gazetenin ilk şekli olan "Acta Publica" adlı bir sayfalık bültenler yayınlanmıştır (İnuğur, 1993).

Ortaçağ Avrupası'nda ise yayın faaliyetleri genellikle kilisenin denetim ve tekeli altında yürütülmüştür. Kilise uzun süre görüşlerine uyan kitapları keşiflere yazdırmak suretiyle çoğaltmıştır. O zamanlar şeytan işi olarak nitelendirilen kitap baskı sanatının ortaya çıkışından sonra ise yazılı eserlerin çoğaltılması işlemi kolaylaşmıştır. Ancak, modern anlamda kitapçılığın ve gazeteciliğin doğuşu çok sonraları mümkün olabilmektedir (İçel, 1990).

XVII. yüzyılın gazetelerinde haber, hikaye ve şiirden başka yazının bulunmayışı, siyasi yazılara yer verilmeyişi başlı başına bir özellik arz etmektedir. Ayrıca basılı yayıncılığın gelişmesi ve yaygınlaşması bakımından da başlı başına bir özelliğe sahiptir. Çünkü ilk dergiler de bu yüzyılda kurulmuştur. Dergi niteliğinde ilk edebi ve ilmi gazete 1665 yılında Paris'te yayınlanan Le Journal des Savants'dır. Aynı yıl İngiltere Londra'da Philosophical Transactions of the Royal Society of London ve yayınlanmaya başlanmıştır (Ağır,1997,s:8).

1789-1852 döneminde basılı yayıncılık teknolojilerinde önemli gelişmeler yaşanmıştır. İlk olarak 1828'de harf dökümü İngiltere'de makineyle yapılmaya başlanmıştır. 1853'te yeni bir döküm makinesi icat edilmiş daha sonra bu makine geliştirilerek bir günde 40-50 bin harf dökümü yapılması sağlanmıştır (Ağır,1997,s:8).

19.yüzyıl boyunca bugünün modern yayıncılığına dair ilk izler görünmeye başlamış, yazarlardan aldıkları kaynakları işleyerek kitap haline getiren editör kavramı yerleşmeye başlamıştır. Aynı zamanda gelişen baskı teknolojisi, yayıncılığı bir Pazar haline getirmiş ve yayınevlerinden uzak olanlar için posta ile yayıncılık başlatılmıştır. Bu sırada yayıncılıkta bir devrim sayılacak olan, cep kitapları geliştirilmiştir (Akyazı, 1997).

Yirminci yüzyılda dizgi makinelerinin icadı, rotatiflerinin işletilmesi, basının ülkelere göre değişik tempo ve biçimde gelişmesini sağlamış, bu gelişme bugünkü modern gazeteciliği doğurmuş, basın dünyası büyük aşamalara sahne olmuştur (İnuğur, 1993).

2.7 Masaüstü Yayıncılık

1980'lerde kişisel bilgisayarların gelişimi ve kullanıcı arabirimlerinin grafik tabanlı hale gelmesi masaüstü yayıncılığın gelişmesini sağlamıştır. Masaüstü yayıncılık metnin birleştirilmesi, montajı ve el ilanları aylık bültenler, broşürler, şirket formları, kitaplar ve magazinler gibi, profesyonel görünümlü yayınların daha randımanlı olabilmesi için bilgisayarda elde edilen elektronik görüntüler sürecidir (Aydın, 1996).

2.9 Ağ Üzerinde Yayıncılık

Aynı ofisteki, binadaki veya daha büyük ölçekli ortamlardaki bilgisayarların birbirlerine bağlanmasıyla oluşturulmuş çalışma düzenine bilgisayar ağı adı verilir. Bu bağlantı, doğrudan kablolar yardımıyla yapılabileceği gibi telefon hatlarıyla da sağlanabilir. Önemli olan çok kullanıcı bir çalışma düzeninin oluşturulmasıdır (Akın, 1996).

Genel olarak bilgisayar ağları yerel ağlar (LAN,Local Area Network), ve geniş alan ağları (WAN, Wide area network) olarak iki sınıfa ayrılabilir. Yerel ağlar, kablo ile doğrudan birbirine bağlı bilgisayarlar ve sunucu bilgisayarlardan oluşur. Geniş alan ağları ise modern aracılığı ile telefon hatları veya özel hazırlanmış hatlar yoluyla birbirlerine bağlı denetleyici bilgisayarlar ve terminal bilgisayarlardan oluşurlar (Sütçü, 1994).

Bilgisayar ağlarında kullanılan bilgisayarlar ve iletişim sistemlerinin karmaşık donanım ve yazılım yapılarının anlaşılmasını, tasarımını ve üretimini kolaylaştırmak için katmanlı bir yapı kurulmuş ve aynı katmanlar arasındaki iletişim mantıksal olarak belirli protokollerle tanımlanmıştır. Bir bilgisayar ağının katmanlardan oluşan yapısı ve bu katmanlar arasındaki protokolleri, bir bütün olarak bilgisayar ağ mimarisini oluştururlar (Ceyhun, 1997).

Her ağda bir sunucu ve ağ yöneticisi bulunur. Ağa erişebilmek için öncelikle o ağın yöneticisi tarafından verilen bir kullanıcı adı (user ID) ve şifre (password) sahibi olmak gerekir (Ağır,1997,s:15).

Ağ üzerinde yayıncılık ilk defa 1960'larda tasarlanmış, 1970'li yıllarda bilgisayarların büyük veri tabanlarını işlemek için yeterli güce ulaştığı zamanda uygulamaların gerçekleştirilmesi çalışmalarına başlanmıştır. İlk uygulamalar ticari bilgi veritabanları olarak gelişmiştir. Halen ağ sistemleri üzerinde hizmet vermeye devam eden Dialog, OCLC (Online Computer Library Center) ve RLIN (Research Libraries Information Network) gibi ticari ya da kooperatif kuruluşlar ilk uygulamaları gerçekleştirilmişlerdir. Günümüzde Knight-Ridder Information Services (eski Dialog) her konuda yüzlerce bibliyografik ve tam metin veri tabanı bulundurulmaktadır (Tonta, 1995) (Aktaran: Ağır,1997,s:15).

2.10 Yayıncılığın Geliştiği Başlıca Ağlar

Ağ üzerinde yayıncılık farklı ağlar üzerinde zamanın teknolojileri kullanılarak gelişmiştir. Bitnet, Usenet ağlarında Elektronik posta (E-posta) ile yayınlarını dağıtan akademik kurum ve akademisyenler, bu hızlı ve pratik gelişmeden oldukça fazla yararlanmışlardır (Ağır,1997,s:16).

2.10.1 Bitnet

Bitnet ticari amaçlarla kullanılmayan, reklam yapılamayan bir ağıdır. 1981 yılında geliştirilmiş ve "Because It's Time Network" kelimelerinden kısaltılarak isimlendirilmiştir. Ağın işletimi CREN (Corporation for Research and Educational Networking) tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu kurumun asıl amacı, dünya genelinde eğitime, araştırma kurumlarında çalışan bilim adamlarının bilimsel amaçlarla iletişim kurabilmesini sağlamak amacıyla geliştirilmiştir (Akın, 1996).

ABD, Meksika, Kanada (NetNorth) ve Avrupa'daki (Avrupa Akademik Araştırma Ağı, EARN) ağlarının birleşimini ifade eder. Bitnet, İnternet, Usenet ve diğer dünya çapındaki ağlar arasında geçişler mevcuttur. Kullanıcılar bilgiyi kişiler ve ortak ilgi gruplarıyla elektronik posta aracılığıyla paylaşırlar. Listserv yazılımı, mektupların ve dosyaların sunucu makineden dağıtımı için kullanılır. Bitnet, New York Şehir Üniversitesinde IBM bilgisayarların küçük bir ağı olarak başladı ve sakla-ilet (Network Job Entry/Network Job Interface, NJE/NJI) protokolleri üzerine temellendirilmiştir. Düğümler (nodes) arası bağlantı en az 9.6 Kbps bir hızda işletmeyi gerektirmektedir. Ayrıca üyelerden diğer üyelerin ve şirketlerin Bitnet'e

bağlantısını sağlamak için ücretsiz olarak en az bir çıkış sağlamaları istenmektedir (Tennant ve ark., 1996) (Aktaran: Ağır,1997,s:16).

2.10.2 Usenet

1979 yılında Duke Üniversitesi'nde Jim Ellis ve Tom Truscott adlı iki lisans öğrencisi tarafından geliştirilmiştir. "USENIX Network" sözcüklerinden türetilmiştir. Belirli bir yönetsel yapısı olmayan Usenet'e katılım herkese açıktır. Usenet dünya çapında gönüllü üyeliğe dayalı bir ağıdır. Merkezi bir otoriteye sahip olmadığı için belirli bir merkezden finanse edilmemektedir. Ağ üzerindeki her host kendi masrafını kendi üstlenmektedir (Akın, 1996).

Usenet Unix'ten Unix'e kopyalama protokolü (UUCP) üzerine temellendirilmiştir ve böylece neredeyse yalnızca Unix işletim sistemini kullanan sistemlerle sınırlandırılmıştır. Bir açık, dağıtık ilan tahtası ve konferans sistemi Usenet'e eşlik eder, böylelikle bütün kullanıcılar mesaj gönderebilir ve bütün mesajlar bütün kullanıcılar tarafından okunabilir (Tennant ve ark., 1996) (Ağır, 1997, s:17).

Yapılan bu yazışmalar ve haberleşmelerden dolayı bir diğer adı da Haber Ağıdır (Netnews). Bu sisteme yollanan mesajlar, konularına göre, haber grubu (newsgroup) adı verilen kategorilere ayrılırlar. Halen 5000 den fazla tartışma grubu vardır. Mesajlar düz yazılardan oluşabileceği gibi kodlanmış ikili (binary encode) bilgilerden de oluşabilir. Mesajların başlık bilgilerine bakarak kimden geldiğini, ne zaman yollandığını, nereden yollandığını, ve benzeri bilgiler elde edilebilir (Akın, 1996).

2.10.3 İnternet

ABD Savunma Bakanlığı devre anahtarlamalı telefon sistemini soğuk savaş yıllarında daha güvenilir bir şekilde kullanılacak bir iletişim sistemi geliştirilmesi isteğinden yola çıkılarak ileri Araştırmalar Kurumu (ARPA Advanced Research Projects Agency) aracılığıyla çeşitli üniversite ve firmalarda araştırma projeleri başlatmıştır. Paket anahtarlama fikri ilk defa böyle ortaya çıkmış ve paket anahtarlama ilkesi ile çalışan ilk bilgisayar ağı Aralık 1968'de BBN firmasına ihale edilmiştir. Dört düğümden ve 56 kbps hızında iletişim hatlarından oluşan ve

ARPANET olarak adlandırılan deneysel ağ Aralık 1969'da çalışmaya başlamıştır (Ceyhun, 1996).

1973 yılında ARPA, yeni adıyla DARPA (Defense Advanced Project Agency), Internetting Project adlı bir proje başlatmıştır. Bu projenin temel hedefi, mevcut bilgisayar ağlarının birbirine nasıl bağlanacağını araştırmaktır. Böylece çeşitli ağlar tarafından kullanılan farklı yöntemler bir potada eritilecek ve ortak bir iletişim yöntemi geliştirilecekti, yani ağlar arası bir ağ kurulması tasarlanmıştır. Gateway adı verilen geçitler yardımıyla ağlar arasında bilgi aktarılması düşünülmüştür (Akın,1996) (Aktaran: Ağır,1997,s:18).

1980'li yıllarda Ulusal Bilim Vakfı (National Science Foundation, NSF) tarafından, ARPA projeleri yürütmeyen üniversite ve araştırma kurumlarının da ARPANET'e bağlanması amacıyla önce CSNET ağı, daha sonra da 1984'de NSFNET ağı işletime alınmıştır. NSF tarafından finanse edilen süper bilgisayar merkezlerini 45 Mbps hızında birbirine bağlayan bir bilgisayar ağı omurgası 1990'da NSFNET içinde hizmete sokulmuştur. Yaklaşık aynı dönemde ARPANET işletimi durdurulmuştur. 1991'de ABD Kongresi gigabit hızlarında çalışacak Ulusal Araştırma ve Eğitim Ağı (National Research and Education Network NREN) kurulması için kanun çıkartmış ve gerekli araştırma ve geliştirme çalışmalarını başlatmıştır (Ağır,1997,s:18-19).

Internet ağı bugünkü küresel yapısına ulaşması, birçok araştırma ve teknolojik gelişmeleri kapsayan uzun bir süreçtir (Tablo 1) (Akın, 1997).

Tablo 1: Internet'in Kronolojik Gelişimi

1957	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği, SSCB, Sputnik'uzaya fırlattı. Amerika Birleşik Devletleri de ARPA'yı kurdu.
1962	Paket Anahtarlama (package switching) iletişim ağları tanımlandı.
1967	Association for Computing Machinery işletim sistemleri sempozyumunda, paket anahtarlama bir iletişim ağı planı tanıtıldı.
1969	ARPANET kuruldu. İlk düğüm, University of California Los Angeles UCLA oldu.
1971	Düğüm sayısı 15, host sayısı 23 oldu. İlk E-posta programı yazıldı.
1973	Norveç ve İngiltere, ARPANET2e bağlandı.
1974	Ethernet'in ana hatları belirlendi. TCP protokolü bir kitapta ayrıntılarıyla açıklandı. Telenet kuruldu. 62 host.
1976	UUCP geliştirildi. Usenet kuruldu.
1982	TCP/IP oluşturuldu EUNET açıldı. 235 host.
1983	Domain Name Service, DNS geliştirildi. NCP'den tamamen TCP'ye geçildi. 500 host.
1984	DNS piyasaya sürüldü. Japonya JUNET'i kurdu. 1.000 host
1986	56 Kbps'lik omurga hızına sahip NSFNET kuruldu. NSF, beş tane süper bilgisayar merkezi kurdu. 5.000 host.
1987	NSFNET'i Merit Network yönetmeye başladı. 20.000 host.
1988	İlk Internet virüsü! 6000 host etkilendi.
1989	NSFNET'in hızı 1,544 Mbps'e (TI) çıkartıldı. CompuServe ile Internet arasında bağlantı kuruldu. 100.000 host.
1990	ARPANET kendini feshetti. Electronic Frontier Foundation EFF kuruldu.
1991	Commercial Internet eXchange, CIX kuruldu WAIS piyasaya sürüldü. Gopher çıkartıldı. National Research and Education Network, NREN kuruldu. 617.000 host.
1992	WWW piyasaya sürüldü. NSFNET omurgası hızını T3'e (44,763 Mbps) çıkarttı. 1.000.000 host.
1993	InterNIC oluşturuldu. Beyaz Saray Internet'e online bağlandı. Ticaret ve medya sektörleri Internet'i keşfetti. 2.000.000 host.
1994	Internet'te Mosaic fırtınası, Internet 25 yaşında. ABD Senatosu ve Beyaz Saray enformasyon servisleri kuruldu. Internet'te alışveriş başladı. 3.000.000 host.
1995	Çok sayıda şirket Internet erişim hizmeti vermeye başladı. 4.000.000 host.

Internet, yönetsel açıdan Dünya'nın belki de en özerk ve en özgür topluluğudur. Herhangi bir merkezi yönetim birimi yoktur. Internet'e bağlı ağlar kendi kendilerini yönetirler. Internet'in gelişmesi yönünde çeşitli tartışmalar yapan, dökümanlar hazırlayan, raporlar üreten, sorunları çözmeye gönüllü bir dizi kuruluş vardır. Bunlardan bazıları: ISOC (Internet Society), IAB (Internet Architecture

Board), CNI (Coalition for Networked Information), CREN (Coalition for Research & Education Networking), IR (Internet Registry) (Ağır, 1997,s:20).

Internet, omurga (backbone) adı verilen katmanlardan oluşmuştur. Internet'teki her ağ bir omurgada yer alır ve omurgalar da hiyerarşik yapıyı oluştururlar. Internet'in en büyük omurgası ANSnet (Advanced Networking & Services Network) olup üzerinde NSFNET (National Science Foundation NETwork) ve ticari bir servis olan ANS CO+RE ağları yer almaktadır (Ağır, 1997,s:20).

Internet'e doğrudan bağlı her bilgisayarın özgün bir numarası vardır. Bu numaraya Internet Adresi ya da IP Adresi adı verilir. Bu numara, aralarına nokta koyulmuş dört kısımdan oluşur. Örneğin Marmara Üniversitesi'nin Internet adresi 193.140.143.3 Her kısım 0-255 arasında değişebilir. Internet adresleri 32 bit uzunluğundadır. İnternete bağlı ağlar hiyerarşik bir yapı içerisinde yer alırlar. Bu hiyerarşik yapıda yer alan ağlar sınıflandırılmıştır. Bir host bilgisayarın numarasını soldan sağa doğru izlenecek olursa, o bilgisayarın Internet hiyerarşisi içerisinde nerede yer aldığı belirlenebilir. En soldaki numara, numara bilgisayarın bağlı olduğu domain'i ifade eder. Herhangi bir ağ, bir adrese sahip olduktan sonra bu adresi kendi kullanıcıları arasında dilediği gibi kullanabilir. Örneğin Marmara Üniversitesi'nin Internet sunucusundaki Internet adresleri her zaman 193 ile başlar. Marmara Üniversitesi'nin Internet birimi tarafından saptanır. "Domain Name System" adı verilen bir yazılım sayesinde, kısaltmalar halinde verilen adresin sayısal karşılığı bulunur ve işlem yine bu numara üzerinden gerçekleşir. Domain Name System, Internet adlarını organize etmekle yükümlü bir servistir. Bu servis, Internet'e bağlı host'ları hiyerarşik bir yapı içerisinde adreslendirir. Daha basit bir anlatımla asıl işlevi, host adlarına karşılık gelen Internet adreslerini bulmaktır (Ağır,1997,s:21).

Internet kullanımında çeşitli kısaltmalar kullanılmaktadır. Bu kısaltmalar ağın statüsüne göre değişir. Kullanılan bu kısaltmalar aşağıdaki gibidir:

- com** - Ticari kurumlar için kullanılır. (gmail.com,homail.com vb.)
- gov** - Devlet kurumlarına ait sayfalar için kullanılmaktadır.
- Edu** - Eğitim kurumlarına ait kullanım için geçerlidir.
- net** - Yönetmelik örgütlemeye ait ağlar için geçerli bir kullanımdır.
- org** - Vakıflar ya da derneksel kurumsal için kullanılmaktadır.

mil - Askeriyeye ait kurumlar için kullanılır.

Bu hizmetlerden en çok kullanılanları E-posta, Listserv, Gopher, FTP ve WWW'dir. Türkiye, Internet'e 1993 yılının Nisan ayında bağlanmıştır. Bu bağlantı ilk olarak ODTÜ'den yapılmıştır ve sonra diğer üniversiteler de Internet adreslerini almışlardır. Türkiye'de Internet'in ticari olmayan iki çıkış noktası vardır: ODTÜ ve Ege Üniversitesi, Bunlardan Orta Doğu Teknik Üniversitesi bağlantıyı ABD'deki NSFNET ile kurmuş olup hat hızı 128 Kbps'dir. Ege Üniversitesi ise Almanya ile bağlantılı olup EBONE omurgasını kullanmaktadır ve hat hızı 64 Kbps'dir (Ceyhan, 1997).

2.11 Yayıncılık Ve Elektronik Yayıncılığın Gelişim Süreci

İnsanoğlu tarih boyunca kendisini güvende hissedebilmek için çevresinde olup biteni öğrenme ve edindiği bilgileri de başkalarına aktarma çabası içerisinde olmuştur. İnsanların bilgi edinme ve edindiği bilgileri başkalarına ve geleceğe aktarma çabasından kaynaklanan yayıncılık, bilginin elde edilip, görsel işitsel ve yazılı olarak kitlelere ulaştırma faaliyetlerini tanımlar. Teknolojinin gelişimine paralel olarak insanoğlu ilk önce yazılı, ardından işitsel ve son olarak da görsel yayıncılıkla tanışmıştır (Akyazı, 1997). Yayıncılığın ve iletişim teknolojilerinin Tarih Boyunca Gelişimi tablo 2'de gösterilmiştir (Eldeniz, 1996).

1975	Fiberoptik teknolojisi geliştirildi.
1980	Kişisel bilgisayarlar üretildi.
1981	Video disk satışa sunuldu.
1982	Avrupa konsoriyomu uydu fırlatmaya başladı.
1985	Mobil telefon.
1986	CD-ROM yayıncılığı başladı.
1992	İnternet.

Elektronik yayıncılığın gelişiminde iki önemli gelişim dönemi vardır. Bunlardan birincisi bilgisayarın geliştirilmesi ve bilgisayar teknolojilerinin gelişimi ikincisi ise ağ teknolojilerinin gelişimidir (Ağır, 1997, s:5).

Tablo 2: Yayıncılığın ve İletişimin Tarih Boyunca Gelişimi.

MÖ.4000	Kil tabletler üzerinde Sümer Yazıları.
MÖ.3000	İlk Mısır Hiyeroglifleri.
MÖ.1800	Fenike Alfabesi.
MÖ.600	İlk Latin Yazılar.ı
MÖ.450	Yunanlılar posta güvercinlerini kullandılar.
MÖ.130	İskenderiye Kütüphanesi inşa edildi.
350	Kitaplar kağıt tomarlarının yerini aldı.
600	Çinde kitap basımı.
676	Kağıt ve mürekkep Araplar ve Persler tarafından kullanıldı.
1453	Gutenberg incili basıldı.
1562	İlk aylık gazete İtalya
1594	İlk dergi, Almanya.
1639	Amerika'da ilk baskı makinesi.
1642	Blaise Pascal toplama makinesini geliştirdi.
1709	İngiltere'de telif hakları yasası.
1791	Amerikan anayasasında basın özgürlüğüne ilişkin ilk değişiklik.
1819	David Napier düz kazanlı baskı makinesi geliştirdi.
1827	Metal levhalar üzerinde ilk fotoğraflar.
1830	Koenig buharlı baskı makinesi geliştirdi.
1834	Babbage Analitik Makine'yi geliştirdi.
1835	Samuel Morse telgrafi tanıttı.
1846	Yüksek hızlı baskı makineleri.
1855	Yazılı telgraf, David Hughes.
1866	Transatlantik kablo tamamlandı.
1876	Alexander Graham Bell telefonu buldu.
1888	Radyo dalgaları tanımlandı.
1894	Edison kinetoskopu geliştirdi.
1895	Guglielmo Marconi radyo telgrafi geliştirdi.
1895	Film kamerası, Auguste ve Lous Lumiere.
1900	Radyo dalgaları ile konuşma aktarıldı.
1907	Deforest radyo yayıncılığını başlattı.
1923	Zworkyn elektronik televizyonu tanıttı.
1933	FM radyo tanıtıldı.
1939	Ticari televizyon yayıncılığı başladı.
1946	İlk elektronik bilgisayar.
1947	Bilgisayarlarda transistor e geçildi.
1951	Amerika'da renkli televizyon yayını başladı.
1957	Rusya ilk uzay uydusu Sputnik'i fırlattı.

Bilgisayarın gelişimi ilk hesap makinelerinin geliştirilmesine kadar uzanmaktadır. İlk hesap cihazı, 1623 yılında Wilhelm Schickard'ın geliştirdiği "hesap saati"dir (Brader, 1994) (Aktaran: Keş, 2006, s:5). Sonraları ABD hükümetinin desteğiyle IBM şirketi tarafından ilk elektronik bilgisayar olan MARC-I (Machine Readable Catalogue) üretilmiş. Bu bilgisayarlardan sonra II.Dünya Savaşı'nın kaynak teşkil ettiği radar araştırmaları ile elektronik özellikleri içeren bir bilgisayar olan ENIAC (Elektronik Numerical Integretor and Calculator) geliştirilmiştir (Akyazı,Erhan) (Aktaran: Keş, 2006, s:5).

Bilgisayarın gelişiminin birinci evresinde, çalıştığı zaman Pitsburg kendindeki tüm evlerin voltajının düşmesine neden olan ve işletim zamanının büyük bir bölümünü yanan lambaları değiştirmekte harcadığı, 1955 yılına kadar 244 adet üretilen ENIAC yer almıştır. 1950 yılında radyo lambalarının yerini alan transistorlerin keşfiyle geliştirilecek 2.nesil bilgisayarlar (IBM 1401) 1.nesil'e göre çok daha güvenli olmalarının yanı sıra daha az bakım gerektirmiştir. 2.nesillerin ardından, düzinelerce transistor ün birleşmesinden oluşan entegre devrelerin kullandığı, küçük, hızlı ve güvenilir olması nedeniyle ilgi gören (IBM 360) 3.nesil bilgisayarlar geliştirilmiştir.1971 yılında Intel firmasının bir düğme büyüklüğündeki silikon yongasına 200 binden fazla transistor ü sığdırmasıyla 4.nesil bilgisayarlar devreye girmiştir. Yapay zeka ya da uzman sistemler diye adlandırılan bilgisayarlar ise 5.nesili teşkil etmektedir (Keş, 2006, s:5-6).

Gelişimin ikinci aşamasında ağ yapısının ve ağ teknolojilerinde gerçekleştirilen gelişmeler yer almaktadır. Ağ yapısında amaç tüm elektronik aygıtları birbirine bağlamaktır. Bu çaba sonucunda büro elemanlarının seri bir

şekilde çalışma grupları biçiminde otomasyona yöneldiği gözlenmiştir. Bu akımla beraber kişisel bilgisayar yerel alan ağları LAN (Local Area Network) mimarisi ile çok kullanıcı çalıştırma grubu bilgisayarlarına, bu gruplar çok amaçlı bilgisayar ağlarını içeren minibilgisayarlara, minibilgisayarlardan tüm işletme verilerine sahip anabilgisayarlara bağlanmışlardır. İşletmelerin dışı açılmaları beklendiğinden şirket bilgisayarları uydular vasıtasıyla öteki şirketlerin bilgisayarına bağlanmış ve evrensel bilgi ağının yaratılmasına öncü olmuşlardır (Aktaran: Keş, 2006, s:6).

E-yayıncılık denemelerinin temel aracı olan “e-posta iletisi 1964’lerde MIT (Massachusetts Institute of Technology) ve Cambridge Üniversitelerinde kullanılmıştır” (Tonta, 2000, s.89).

İlk e-yayıncılık, e-postada düz metin biçiminde 1980’lerde E-posta listesi aracılığıyla liste sürdürücülerine gönderilmiştir. Düz metinlerin, sunum olarak oldukça kötü, şekil ve resim açısından ise yetersiz kaldıkları bilinmektedir. İlk yayınlardaki tablolar ve formüller oldukça karmaşıktır ve uygun bir yolla kontrol altında tutmak ve yönetmek oldukça zor olmuştur (Pettenati, 2001, s:1-2). (Aktaran: Keş, 2006).

1970’lerden sonra bilgisayar ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler sonucunda yayıncılıktaki ortamları ve uygulama yöntemleri değişmiştir. Gelişen teknolojiler ile yayıncılık sektörünün özellikle son 10 yılında yayıncılıkta köklü değişiklikler yaşanmıştır. (Tablo 3) (Ağır, 1997, s.12).

Tablo 3: 1987-1997 Yılları Arasında Yayıncılıktaki Başlıca Gelişmeler

	1987	1997
Girdi Aygıtları	Optik karakter okuyucular, bilgisayar terminalleri.	Optik karakter okuyucular, bilgisayar terminalleri, kişisel bilgisayarlar.
Depolama Aygıtları	Manyetik bantlar, disketler.	Sabit diskler, CD-ROM, optik diskler, yedekleme kartuşları, disketler.
İletişim Araçları	Telefon hatları, koaksiyel kablo, haberleşme uyduları.	Telefon hatları, yerel ve uluslararası iletişim ağları, haberleşme uyduları.
İşlem Birimleri	Merkezi bilgisayarlar ve mini bilgisayarlar.	İş istasyonları ve kişisel bilgisayarlar.
Düzenleme ve sayfa tasarımı aygıtları	Bilgisayar terminalleri, elektronik dizgi ve mizanpaj makineleri.	İş istasyonları ve kişisel bilgisayarlar.

Çıkış Aygıtları	Fotografik pozlandırıcılar, elektronik daktilolar ve satır yazıcılar.	Doğrudan filme ya da baskı kalıbına çıkış alan Lazer pozlandırıcılar ve lazer yazıcılar.
-----------------	---	--

1980’li yıllarda “ Hem basılı hem de elektronik kopyaların birlikte yayınlanması anlamına gelen “paralel yayıncılık” demesi gerçekleştirilmiştir. Paralel yayıncılık, 1983’de, Amerikan Kimya Kurumu (American Chemical Society)’nun yayınlamış olduğu dergilerinin tam metinlerini bir ticari şirket (Bibliographic Retrieval Services, BRS) aracılığıyla hizmete sunmasıyla başlamıştır. Ancak Internet ve diğer ilgili akademik ağlar aracılığıyla gerçek anlamda elektronik yayıncılık yapma projeleri 1989’da meydana gelen “soğuk füzyon” olayından sonra hız kazanmıştır (Yar, 2004). (Aktaran: Keş, 2006).

1990’lı yılların başında CD-ROM’lar e-yayıncılık için etkili bir araç olarak görülmeye başlamıştır. Çünkü CD-ROM’ların resim ve şekilleri yüksek nitelikte saklayabildikleri, uzun ömürlü oldukları ve düşük maliyetli oldukları bilinmektedir. E-yayıncılığın bu çeşidi özel yayınlar için (sözlük, atlas, ansiklopedi) hala kullanılmaktadır ve uzun yıllar da kullanılacağı tahmin edilmektedir. CD-ROM’ları etkin kılan özelliklerinden bir diğeri de kapasitesi, yüksek güvenilirliği ve bununla birlikte çoklu ortamı taşıyabilecek yapıda olmasıdır (Keş, 2006, s:3).

E-dergi ilk 1994-95 yıllarında yayınlanmıştır. IEE (Institution of Electrical Engineers) tarafından dağıtılmış olan ilk e-dergi, çevirim içi mektuplardan oluşmaktadır (Elektronics Letters Online). Elektrik Mühendislik Kurumu OCLC aracılığıyla bu derginin dağıtımını yapmıştır. OCLC okuyucu istasyonuna kurulabilen Guidon adlı bir istemci icad etmiştir. Guidon zengin bir fonksiyonu olan bir araç olmasına rağmen, web tabanlı bir araç değildir. E-dergilerin dağıtımını için web kullanılır kullanılmaz, onun modası da geçmiştir (Pettenati, 2001,s.1-2). (Aktaran: Keş, 2006).

Gazetelerin elektronik sürümleri 1995 yılında ABD’de görülmeye başlanmıştır. Sekiz büyük gazete (The Washington Post, Time, Mirror, Tribune dahil) baskıya hazır sayfalarını çevirim içi olarak anında aktarmak için Yeni yüzyıl

yayın ağı adıyla şirket kurarak haber yayıncılığına başlamışlardır (Onursoy, 2001,). (Aktaran: Keş, 2006).

Web paylaşımı ve yayıncılığı 1995-96 yıllarında başlamış ve büyük bir başarı sağlamıştır. Web'in çoklu ortam araçlarının kullanımına olanak tanınması, (metin, ses ve hareketli görüntünün aktarımı) PDF biçimini kullanması ve metin içinde bağlantıları sağlama olanaklarıyla e-yayıncılığın gelişimine katkıda bulunmuştur. E-yayıncılık, İnternet'in gelişimine paralel olarak: Listserver (liste sunucusu), FTP (File Transfer Protokol- Dosya Değişim Protokolü), Gopher ve web ile yayıncılık evrelerini geçirmiştir (Keş, 2006, s.4).

2.12 Elektronik Yayıncılığın Ağ Ortamındaki Gelişim Süreçleri

Ağ ortamında yayıncılık ağda kullanılabilen araçlara göre gelişim göstermiştir. Örneğin E-posta ağ üzerinde kullanılabilen ilk araçtır. E-posta'nın kullanıldığı Listserv'ler vasıtası ile yayıncılık bir başlangıç olmuş daha sonra yaşanan teknolojik gelişmelerin getirdiği yeni araçlar kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca ağın fiziksel özelliklerine göre de araçlar gelişim göstermiştir. E-posta ve Listservler tüm geniş ağlarda kullanılabilen araçlar iken Gopher ve WWW (World Wide Web) gibi gelişmiş araçlar ancak İnternet ağının sahip olduğu altyapı sayesinde geliştirilebilmişlerdir (Ağır, 1997, s:22).

2.12.1 Listserv ile Yayıncılık

İnternet ortamında, belli bir konuda yazışmak isteyen akademisyenler ve diğer kullanıcıların haberleşmesine yönelik listeler, ilan tahtaları gibi yönetim paketleri bulunmaktadır (Akgül, 1999). (Aktaran: Keş, 2006).

Oldukça yeni ve hızla gelişen ağ ortamında yayıncılıkta Listservler elektronik dergilerin yayınlanmasında kullanılmıştır. Elektronik dergi terimi, çoğu kez çok çeşitli süreli yayın türlerini kapsar biçimde kullanılmıştır. Bu yayınlar; haber bültenleri, dergiler, hakemli dergiler ve basılı karşılığı bulunmayan yeni tür yayınlar. Belgelerin binlerce aboneye E-posta ile kolayca ve hızlı bir şekilde iletilebilmesi, dergilerin geleneksel olarak sağladığı kısa ve güncel bilgi iletimine uygun düşmektedir (Tennant ve ark.) (Aktaran: Ağır, 1997).

2.12.2 FTP ile Yayıncılık

File transfer Protocol baş harflerinin bir araya getirilmesinden oluşan FTP ya da dosya taşıma protokolü İnternet üzerindeki bilgisayar sistemleri arasında dosya alışverişini sağlayan bir hizmettir. Dosya alışverişi düzenleyen FTP programları sayesinde bir kullanıcı kişisel bilgisayarına İnternet'e bağlı dünyanın herhangi bir yerindeki bir bilgisayardan dosya çekebilir veya diğer kullanıcının bilgisayarına dosya gönderebilir (Keş, 2006, s.4).

Ağ üzerindeki kullanıcıların bilgisayarlarına ulaşmak için güvenlik engellerini aşmak gerekir. Karşı kullanıcı şayet izin verirse (kullanıcı kodunu ve şifresini verirse) onun bilgisayarına ya da FTP adresine girebilirsiniz. Ancak genel kullanıma yönelik dosyaların paylaşımı için "İnternet üzerinde kurulan "Anonymous FTP" (anonim FTP) hizmeti ile kullanıcı kodu ve şifre gibi engeller kaldırılmış ve dosya paylaşımında İnternet üzerinde en çok kullanılan hizmetlerden biri haline gelmiştir" (Çağiltay, 1995) (Aktaran: Keş, 2006).

Kullanıcılar e-dergilere FTP hizmeti sunan sitelerle ulaşabilmektedirler. E-dergilerin web sitesi yöneticileri, FTP hizmeti sağlayan sitelere dergideki makaleleri dosyalar halinde bırakmakta, sürdürümcüler de bu sitelere girerek yayınları kendi bilgisayarlarına aktarabilmektedir. Ayrıca masaüstü yayıncılıkla da yazarlar ve tasarımcılar tarafından kullanılmakta, basılacak makale ya da tasarımlar FTP ile karşı bilgisayarlara aktarılabilmektedir (Keş, 2006, s.5).

Elektronik olarak oluşturulan dergiler FTP sitelerinden aboneleri tarafından alınabilmektedir. FTP hizmetinde yalnızca çeşitli biçimlerde saklanmış dosyalar alınabildiğinden, derginin o sayısında içindekilerin neler olduğundan haberdar olunması gerekmektedir. Özellikle yayın materyallerinin metin biçimli saklanması yetersiz olduğu disiplinlerde –matematik, fizik, kimya vb. – yayınlanan dergiler farklı biçimlerde oluşturulmuş ve kullanıcılar bu dergileri alabilmişlerdir. Özellikle postscript biçimi herhangi bir postscript uyumlu yazıcının özgün formda (tüm biçimleme ve şekillerle birlikte) basabileceği ve herhangi bir yazılıma ihtiyaç duyulmayan bir biçim olduğu için çok kullanılmaktadır (Tennant ve ark. 1996) (Aktaran: Ağır,1997).

FTP ile yapılan ilk yayınlar matematik alanında yayınlanan dergilerdir. Dergilerdeki materyaller Postscript biçiminde veya TEX (matematik biçem dili) biçiminde hazırlanmaktadır (Hitchcock, 1996) (Aktaran: Ağır,1997).

2.12.3 Gopher ile Yayıncılık

Gopher (1992) yılında Minnesota Üniversitesi'nde, önceleri yerleşke içerisinde küçük çaplı dosya/belgelere bakmak-almak amacıyla geliştirilmiş bir yazılımdır. Diğer bir deyişle, “dağınık noktalardaki dokümanlara (bu noktalar farklı ülke ve kıtalarda da olabilir) menü temelli bir arayüz yardımıyla ulaşılmasını sağlayan bir internet hizmetidir” (Çağıltay, 1995) (Aktaran: Keş, 2006).

Fakat daha sonra İnternet bilgisayar ağı üzerindeki yerel ve uzak merkezlerden bilgi aramak, bilgiye erişmek ve bu bilgileri göstermek için kullanılmaya başlanmıştır. Gopher bunu istemci-sunucu modelini kullanarak gerçekleştirilmektedir. Bu modelde kullanıcılar kendi yerel bilgisayarlarındaki “istemci” yazılımını çalıştırırlar. Bu yazılımla ilgi duyuları bilgiye sahip uzak “sunucu”larla ya da iletişim sağlarlar. Belge erişime ek olarak, gopher aracılığıyla uzak sistemlerle çevirim içi bağlantılar kurmak da mümkündür. Diğer gelişmiş varlığı gopher sunucularına erişmek için kullanılan istemci yazılımı türüne bağlıdır (Tennant ve ark.) (Aktaran: Ağır,1997).

Gopher'in kullanıcıya sunduğu diğer hizmet ise, text veya binary dosyaları, ses ya da görüntü içeren bilgilerin karşı bilgisayarlardan kişisel bilgisayarlara kopyalanabilmesidir. Anahtar kelimeleri arama menüsüne yazarak yapılabilenkte ayrıca, diğer bilgi hizmet sağlayıcıları (WWW,WAİS, Archie, WHOIS) ya da İnternet hizmet sağlayıcılarına (Telnet, FTP) Gopher yolu ile geçiş yapılabilenkte (Keş, 2006, s.6).

2.12.4 WWW ile Yayıncılık

Web, ilk olarak, Mart 1989'da, “Yüksek Enerji Fiziği” konusunda dünyanın değişik kesimlerinde araştırmalar yapan kişiler arasında etkin ve kolay bir

haberleşme platformu olarak Tim Berners-Lee tarafından Cern'de (European Particle Physics Laboratory) geliştirilmeye başlanmıştır. 1990 sonbaharında ilk metin izleyiciler geliştirilmiş ve CERN'deki bilim adamları, CERN'de, hipermetin dosyalarına ve diğer bilgilere erişimi sağlamışlardır. Bir belgenin ilgili bilgiler bulunan diğer belgelere birçok bağlantılarının bulunabildiği hipermetin (hypertext) kavramına dayandırılmış ve HTML (Hypertext Markup Language, Hipermetin İşaretleme Dili) olarak isimlendirilen bir dilde tanımlanmıştır. HTML dökümanlarını uzaktaki merkezlere aktarabilmek için yeni bir protokol geliştirilmiştir. Bu protokole Hipermetin Aktarım Protokolü (Hypertext Transfer Protocol http) ismi verilmiştir (Stanek ve ark.) (Aktaran: Ağır,1997).

WWW sisteme yüksek düzeyde esneklik ve kullanıcı kolaylığı sağlayan birçok ağ ve elektronik belge protokol ve standartlarını kullanmaktadır.

- a) Hipermetin Aktarım Protokolü (Hypertext Transfer Protocol: HTTP). Hipermetin bilginin İnternet aracılığıyla aktarımını destekleyen standart protokole Hipermetin Aktarım Protokolü ya da kısaca http adı verilir. http bir dökümandan diğerine geçme ve doküman içinde indeksleme yapma olanaklarını sunmaktadır (Stanek, Robert William,1997) (Aktaran: Ağır,1997).
- b) Tekbiçim Kaynak Buldurucular (Uniform Resource Locator: URL) İnternet Üzerinde nerede olursa olsun bir kaynaktan diğerine bağlantıları mümkün hale getiren, kaynağın yerini tanımlamak için kullanılan standart, İnternet kaynak bulma standartıdır (Tennant ve ark.) (Aktaran: Ağır,1997).
- c) Hipermetin İşletme Dili (Hypertext Markup Language: HTML). Hipermetin İşletme Dili, Web yöneticilerinin bir belgenin çeşitli kesimlerini tanımlamalarına olanak veren bir belge “etiketleme” (tagging) dilidir. Böylece Web istemci yazılımı hem belgeyi iyi gösterebilir, hem de diğer belgelere uygun bağlantılar yapabilir. HTML Standart Genelleştirilmiş İşaretleme Dili'nin (Standart Generalized Markup Language SGML) basit bir doküman tipi tanımıdır (Ağır, 1997).

WWW, dünyadaki en büyük üst metin yazılım projesi olarak gösterilebilir. WWW işlevsellik açısından Gopher servisine benzemektedir. Ancak hem üst metin yazılım temelli bir İnternet servisi olması, hem de grafik öğelerle bir bütün olarak tasarlanması nedeniyle, kullanıcı ile daha uyumlu (user friendly) ve işlevseldir. Gopher'ın menü temelli yapısından farklı olarak kullanıcı WWW tarafından önüne getirilen belgeyi incelerken bağlantı noktalarına tıklayabilmekte ve diğer bağlantı noktalarına ulaşarak tekrar aynı belgeye dönebilmektedir. WWW sağlamış olduğu arayüzler, resim, hareketli görüntü ve sesi işlemeye uygun bir yapıdadır (Çağiltay, 1995) (Aktaran: Keş, 2006).

WWW sayesinde ücretsiz olarak gazete ve dergiler rahat bir şekilde okunabilmekte, çeşitli bilgi bankaları ve kütüphanelere rahat bir şekilde erişebilmektedir. Bu durum araştırmacılar için zaman ve para açısından büyük tasarruf sağlamaktadır. Akademik çalışma yapanlar birçok makaleye bu sayede ulaşabilmekte yenilikleri izleyebilmektedir. İnternet ve WWW'nin bilgi hizmetlerinde sunduğu olanakları aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Kültürel değerlerin ve bilgilerin yayılmasını sağlamak
- Eğitim,
- Sanat ve beşeri bilimler (mimari, görsel sanatlar, edebiyat vb.),
- Ticaret ve ekonomi (yatırım, pazarlama, reklam, uzaktan alışveriş),
- Fen bilimleri, (Fizik, Kimya, Biyoloji, Astronimi ve diğer bilim dalları)
- Resmi veya idari konularda bilgilendirme,
- Sağlıkla ilgili konularda bilgilendirmek ve eğitmek,
- Toplumbilimsel çalışmaların (antropoloji, sosyoloji vb.) paylaşımı,
- Bilgisayar destekli çalışmalar,
- Oyun ve eğlence,
- Elektronik yayıncılık (güncel haberler, dergi, gazete vb.)
- Elektronik sanal kütüphaneler,
- Coğrafya bilgisi, (ülkeler, bölgeler coğrafyası vb.)

Bu kadar geniş bir alana hizmet vermesinin yanında web, yayıncılık içinde dinamik bir ortamdır. Web'in dinamikliği, onun metin ve görüntünün birlikte kullanımı, etkileşimliliği, çoklu ortam ve üç boyutlu görüntülerin kullanımı özelliğinden kaynaklanmaktadır. Bu tür özellikler Web yayıncılık alanında da çekici kılmaktadır (Keş, 2006, s:8).

Web'de yayınlanan kitaplara elektronik kitap adı verilmektedir. Binlerce elektronik kitap, elektronik olarak yayınlanmıştır. Elektronik kitaplar herhangi bir kategori veya tarzla sınırlandırılmamıştır. Roman dışı düzinelere kategoride eserler yayınlandığı gibi her tarzda romanda yayınlanmaktadır (Ağır,1997).

Web'de akla gelebilecek her kategoride yayınlanmış birçok dergi vardır. Dergilerin çoğu okuyucuya bedava sunulan küçük edebi eserler veya deneme yayınlarıdır (Ağır,1997).

2.13 Elektronik Yayıncılığın Pozitif Yönleri

İnternet, içinde bulunduğumuz yüzyılın bilgi yayma açısından kullandığı en yaygın araçtır. Bilgisayar teknolojisinin hızla artmakta olduğu ve yetişen kuşakların bu teknolojiyle büyüdüğü göz önüne alınırsa elektronik yayıncılığın yaygınlaşmakta ve hızla gelişmekte olduğunu gözlemlemek mümkün olmaktadır.

Elektronik yayıncılık, zaman kullanımı ve kağıt tüketimi açısından düşünüldüğünde birçok avantajı bulunmaktadır. Yayınlanacak herhangi bir makale ya da ulaştırılması düşünülen herhangi bir bilginin kullanıcıya iletilmesinde zaman kullanımının azalması önemlenecek yararlarından biridir. Görsel, işitsel birçok aracın internet ortamında da kullanılabilir olması tercih nedenlerinden biri olarak sayılabilir.

Şüphesiz e-yayımların okuyucu / izleyici kitleye getirdiği olumlu ve olumsuz yönler bulunmaktadır. E-yayıncılığın olumlu yönlerine e-gazetecilik yönünden bakıldığında; e-gazetelerin okurlarıyla sürekli etkileşim halinde oldukları görülür. Okur bir tıklama ile bilgiye ya da habere kolayca ulaşabilmekte, sayfalar arasında kolaylıkla dolaşabilmekte, okuduğu metin dikkatini çekmişse o sayfaya tekrar dönebilmektedir. E-gazeteler web teknolojisinin getirmiş olduğu olanaklar, ses, resim, hareketli görüntü sayesinde okuyucusunun dikkatini çekip onunla

etkileşim sağlamaktadır. Ayrıca sıklıkla ve kolayca güncellenebilir olması da onu basılı yayına göre üstün kılmaktadır (Onursoy, 2001) (Aktaran: Keş,2006,s:8)

Daha genel bağlamda e-yayıncılığın olanakları sıralanacak olursa;

- 1- Java programlama dili ve çoklu ortamın kullanımı için gerekli yazılımlar bilgisayara yüklendiğinde yazı ve görüntünün yanına ses de eklenebilmektedir.
- 2- Uluslar arası etkileşim: Java programı ve CGI (Computer Graphic Interface) grafik arayüz sayesinde, şekiller ve görüntüler kullanılarak okur yönlendirilebilir (uzaktan eğitim).
- 3- E-yayınlarda amaca uygun bilimsel bilgi, ürün çalışması ve dağıtımı daha hızlı yapılabilmektedir.
- 4- Üst metinler/bağlantılı metinler (Hypertext) sayesinde, Küresel ağda yayınlanan makaleden, atıfta bulunulmuş diğer e-bilgiye ulaşabilmektedir.
- 5- Araştırma zenginliği: araştırmalarda bilimsel kolaylık, genişlik editöre mektup ile tartışma konuları yaratılarak bu zenginlik hayata geçirilebilir.
- 6- E-yayın araçları bilgiye erişim kolaylaştırmakta ve yöntem geliştirme zenginliği sağlamaktadır. Günümüzde WAP (Kablosuz erişim protokolü) teknolojisinin gelişimi ile cep telefonlarına e-yayın yapılabilmektedir. Bu duruma en güzel örnek Turkcell'in "Şubuo" hizmetidir.
- 7- E-gazeteler sayesinde, okur ayrıntılı hava tahminlerine, yol ve deniz durumlarını anlatan raporlara ulaşabilmektedir.
- 8- Okur açısından yine önemli bir neden, e-gazetelerin ücretsiz olmasıdır (bazı gazeteler, sürdürümcü (abone) yayın yapsa da).
- 9- Evrensel düzeyde yayınları izleyebilme olanağı sağlayabilmektedir. Okur, dünyanın herhangi bir yerinde yayın yapan e-dergi ya da e-gazeteden bilgi edinebilmektedir.
- 10- Zaman tasarrufu sağlar. Çalışmalar ve iletişimin büyük kısmı İnternet ortamında yürütüldüğü için yayım süreci çok daha kısa sürede gerçekleştirilebilmektedir.
- 11- Coğrafi kısıtlamaları ortadan kaldırır. Dağıtım sorunu, baskı masrafları, kurumsal giderler yoktur. Sermaye bağımlılığı olmaksızın yayıncılık yapılabilir.

12- Basılı yayıncılığa oranla, çok daha büyük okur kitlelerine ulaşılabilir.

13- Baskı maliyeti olmadığı için çok daha kapsamlı ve zengin içeriğe sahip olabilir. Özellikle fotoğraf dergiciliğinde, basılı yayınlardan çok daha fazla fotoğraf yayımlama olanağına sahiptir.

14- Dayanışmacı ve işbirlikçi bir kültürün oluşturulması için daha uygundur. Kitle iletişim alanındaki seçenekli yayıncılık arayışlarına yanıt verme gizil gücü yüksektir. Elektronik yayıncılık, bireylerin doğrudan katılımına dayalı olması ve "doğrudan demokrasi"ye yönelik siyasal ve kültürel açılımlar içermesi nedeniyle, entelektüel etkinlikleri, seçkin, dar grup sınırlamalarının dışına çıkarak kitleleşme potansiyeline sahiptir.

15- Kağıt kullanımına bağlı çevresel yıkıma katkıda bulunmaz (Onursoy, 2001; Gürcan ve Batu, 2001; Kutup ve Benli, 2005). (Aktaran; Keş, 2006,s:10)

E-yayınlardan olan E-kitapların da kendi biçimine uygun olumlu yönleri bulunmaktadır;

- 1- Kütüphanelerde bulunan be İnternet aracılığıyla erişilebilen başvuru e-kitaplar sayesinde öğrenciler okula gitmeden araştırmaları ile ilgili kitabı masa üstüne indirebilmekte, yine kütüphanenin sağlamış olduğu yazılım sayesinde okuyabilmektedir.
- 2- E-yayınlarda kullanılan çoklu ortam (Multimedia) özellikleri sayesinde e-kitap, öğrenciler için daha cazip hale gelmektedir. Okur hem görüntülü hem sesli bir şekilde kitabı okuyabilmektedir. Birçok duyu organı kullanılarak elde edilen bilgi daha kalıcı olmaktadır.
- 3- Kağıt kitaplar, yırtılıp, dağılabilir, taşınması ve saklanması zor, ayrıca üretim açısından pahalı olmasına rağmen e-kitaplar bunların çoğundan etkilenmemektedir. Kolay depolanabilmekte, kağıt gibi yıpranmamakta, fiziksel açıdan fazla zarar görmemektedir.
- 4- Bir diğer olumlu yanı da 24 saat istenilen yerden erişim olanağının bulunmasıdır. Aynı kaynağı, aynı anda birden fazla kişi kullanabilmektedir.

- 5- Elektronik yayıncılıkta, özellikle de İnternet sitelerinde, okuyucuya sunduğunuz sayfalar sürekli elinizin altında ve sizin denetiminizde olduğu için sayfalarınızda yapılan bir hataya anında müdahale edebilir, herhangi bir sayfadaki hatayı dilediğiniz zaman düzeltebilirsiniz. Basılı yayınlarda ise, yayın matbaada basıldıktan sonra hataları düzeltmenin yolu yoktur. Ancak bir sonraki sayıda düzeltme metni yayımlanabilir ya da derginin arasında ek olarak bir düzeltme kağıdı sıkıştırabilir (Clyde, 2005; Dede, 2005) (Aktaran: Keş, 2006,s:8-9-10).

2.14 Elektronik Yayıncılığın Negatif Yönleri

E-yayınlara erişimde, fiziksel ve teknolojik birçok olumsuz yön de bulunmaktadır. Bu olumsuz yönler maddeler halinde sıralanacak olunursa:

- 1- İnternet gazetesi okurunun tavrı, başlıklara şöyle bir göz atan geleneksel gazete okurunun tavrından hiç farklı değildir. Ancak İnternet gazetesinde yer alan bir haberin en basit düzeyde bile olsa aracın doğasından kaynaklanan farklılıkları söz konusudur. Öte yandan okuru başka sayfalara yönelmeyi teşvik eden çok fazla bağlantı, yavaş yüklenme, okuma güçlüğü gibi teknolojik problemler de okurun ilgisinin geleneksel gazetede olduğundan çok daha çabuk dağılmasında neden olmaktadır.
- 2- Telefon hatlarında çıkacak bir sorun bağlantıyı etkileyebilmektedir. Bu durum e-yayına erişimi olumsuz yönde etkilemektedir.
- 3- E-yayınlara, basılı yayınlara oranla daha az ciddiye alınmaktadırlar.
- 4- Teklif haklarının korunması konusunda ha la yeterli teknolojik yazılım ve hukuki düzenleme sağlanamamıştır.
- 5- E-yayınlardan yararlanabilmek için teknolojik altyapı desteği (en azından bir bilgisayar ve İnternet erişimi) ve belirli bir seviyede bilgisayar kullanımı bilgisine gereksinim vardır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde eğitim ve ekonomik nedenlerin etkisiyle bilgisayara sahip olma oranı ve İnternet olanağı ha la yeterince gelişmemiştir.
- 6- Ekonomik açıdan ha la basılı yayıncılık kadar karlı bir ticari yatırım seçeneği değildir.
- 7- Sunum sağlayan aracın hizmet dışı olması.

- 8- Yayın yapan şirketin kapanması.
- 9- E-kitabı İnternet'ten indirmek ve okumak için uygun yazılıma gereksinim vardır.
- 10- Bilimsel çalışmalarda kullanılan alıntılar yeterince güvenilir olmamaktadır.
- 11- E-ortamlarda ışığın keskinliği uzun metinlerin okunmasını güçleştirmektedir (Gürcan ve Birsen, 2000; Clyde, 2005) (Aktaran: Keş, 2006, s:8-10).

2.15 Elektronik Yayın Araçları

Elektronik yayın araçları bilgileri ulaştırmak amacıyla teknolojinin tüm gelişmelerinden yararlanmaktadır. Bu gelişmeler sayesinde kullanıcıya daha hızlı ve daha verimli bir şekilde ulaşabilmektedir. Bütün gelişmeler sonucunda yazılım araçları ve donanım araçlarıyla okuma biçimini de etkilenmiştir (Keş, 2006, s:15).

Son on yılda elektronik yayınların çeşitli aktarım biçimleri görülmektedir. E-yayıncılık çok geniş bir kavramdır ve birçok farklı yayınlama biçimini içerir; ki bunlar arasında elektronik kitaplar, istek üzerine basım (POD-Print-on-demand), e-posta yayıncılık, e-bülten, e-mürekkep, e-dergi ve web yayıncılığıdır. Yakın zamanda daha da farklı e-yayın teknikleri geliştirilebilir (Keş, 2006, s:15).

2.15.1 E-kitaplar

E-kitaplar, normal bildiğimiz kitapların, tüketiciye sayısal (digital) biçimlerde sunulmuş halidir. Bu sayısal biçim, sunuluş şekline göre çeşitlilik göstermektedir. E-kitaplar, CD-ROM'da yayınlanabileceği gibi İnternet ortamında da e-kitap siteleri üzerinden yayınlanabilmektedir ve okumak için indirilebilmektedir (Clyde, 2005)(Aktaran:Keş,2006,s:15). E-kitaplar HTML ve XML (Uzatılabilir / Genişletilebilir Biçimleme Dili) biçiminde sunulmasının yanı sıra okuyucuların bu tür kitapları rahatça okuyabilmeleri için birçok ürün geliştirilmiştir. Kitabın veya belgenin sayfalarını ekranda daha kolay okunmasını sağlayan özel yazılımlar yazılım firmaları tarafından piyasaya sürülmektedir. Bu yazılımlardan biri Adobe'nin üretmiş olduğu PDF biçiminde "Adobe Reader", diğeri ise Microsoft firmasının ürettiği

“Microsoft Reader”dır. Adobe ve Microsoft web sitelerin Reader yazılımlarını ücretsiz olarak sunmaktadırlar. Ayrıca Microsoft web sitesinde “Microsoft Reader” kullanımını artırmak için ücretsiz olarak e-book (e-kitap) yayınlamaktadır. Son yıllarda e-kitap yazılımları için açık kod kaynaklı bir ölçüt olan OEB (Open eBook / Açık e-kitap) geliştirilmiştir. E-kitap yazılımlarındaki gelişmeler gücü gizli bir Pazar oluşumunu sağlamıştır. Her ne kadar yazılı basını terk etmeme konusunda ciddi direnmeler olsa da toplumun önemli bir kesimi e-kitapların yararına inanmaktadır. E-kitaplar toplumsal eğilimi yakalamış görünmektedir. Yaygın olarak bilinen kadın dergisi “Vogue” nun son sayılarında olmazsa olmaz aksesuarları arasında e-kitap okuyucuları da almış durumdadır. Aslında bu Pazar, beklenenden fazlasını da verebilir; çünkü pazarın önde gelen basımevleri ve teknoloji şirketleri bu işe akıl almaz derecede yatırım yapmışlardır. Açıkcası hangi ölçütün başarılı olacağını ve insanların e-kitaplara ne zaman alışacağını şimdiden kestirebilmek olası değildir. E-kitapları okumada, kullanılacak cihazların 50 USD altına düşmesiyle daha kolay benimseneceği yadsınamaz bir gerçektir (Desktoppub.about, 2004) (Aktaran: Keş,2006, s:15-16).

2.15.2 E-Dergiler

E-dergiler sosyal, kültürel, siyasi, spor, edebiyat, sanat gibi konularda, makaleler, deneme, araştırma, röportaj şeklinde yazıların yayınlandığı e-ortamlardır. E-dergiler magazin ve güncel olabileceği gibi bilimsel ya da akademik de olabilmektedir. İnternet ortamı incelendiğinde çoğu dergilerin basılı uyarlamasının İnternet’e taşınmış hali olduğu görülmektedir. Yeni yeni oluşan güvenle birlikte akademik dergiler sadece elektronik olarak yayınlanmaya başlamıştır. Bilim adamları ve akademisyenler İnternet’i yalnızca haberleşmek için kullanmayıp bilimsel yayınlarını yayınlayabilecekleri ortam olarak da kullanmaya başlamışlardır (Keş, 2006,s:18-19).

İnternet’in e- yayıncılık üzerindeki etkisi teknolojik gelişmelerle birlikte sürekli artmaktadır. E-kitaplar ve kablosuz içerik yakın tarihte hayatımızda daha çok önemli roller alacaktır. E- yayıncılık teknolojik gelişimle birlikte birçok yeni araçları da gündeme taşıyacak toplum ihtiyacı olan bilgiyi, eğlenceyi ihtiyacı olan çoğu şeyi e-yayınlar sayesinde alabilecektir.

2.15.3 E-Bülten Yayıncılığı

E-posta yayıncılığına benzer e-bülten yayıncılığı İnternet iş dünyasının vazgeçilmez yayınlarından biridir. Hızlı ve kolay oluşunun yanında konuya yaklaşım biçimi ve tarzıyla da bir farklılık oluşturur. Bültenler e-posta ile aboneye ulaştırılır ve magazin, tartışma listesi gibi işlevi vardır. E-bültenlerde de zorlama yoktur. Kişi isterse abonelikten vazgeçebilir. Ticaret dünyasında yaygın olarak kullanılan e-bültenler, müşterilere yapılmış olunan yenilikleri haber vermek için kullanılır. E-bülten yayıncılığında ticari kaygılarla yayın yapılmaktadır. Ayrıca uzun süreli etkinlikler de de e-bülten yayıncılığı kullanılabilir. Örneğin; Mimarlar kongresinin e-bülteninin yayın hayatı, kongrenin amblem yarışmasından başlayarak etkinlik bitinceye değin yaklaşık üç yıl devam etmiştir (Keş, 2006,s:17-18).

2.15.4 E- Mürekkep

E-mürekkep teknolojisi, medya ve yayıncıların ilgisini çeken gelişmekte olan bir yöntemdir. Bu yöntem kendi kendini güncelleyebilen gazete ve kitap yaratmada kullanılmaktadır. Ayrıca içerik istenilen zamanda değişmesi için programlanabilmektedir. Sürekli olarak farklı görüntüler sergileyen reklam ve ilan panoları bunlara örnek olarak gösterilebilir. Xerox ve ciddi yatırımcılardan oluşan e-mürekkep şirketleri şu anda tüm hızla bu teknik üzerine çalışmaktadırlar (Desktoppub.about, 2004) (Aktaran: Keş, 2006, s:17).

2.15.5 E-Posta Yayıncılığı

E-posta yayıncılığı, haber, makale ve kısa bilgilendirme iletilerinin kolaylıkla “e-postalarından” almaktan hoşnut olan insanlar için gayet bilinen bir seçenektir. Buna benzer bilgi iletilerin üretimi ve tüketiciye ulaştırılması, hemen her türlü konuda tartışma ve e-posta listelerinin oluşmasına sebep olmuştur. Hatta iş çevrelerinde, tüketiciye bu şekilde ulaşmak üzere birimler oluşturulmuştur. Bu tür iletiler ayrıca medya şirketlerince kendi İnternet hizmetlerini tamamlamak için kullanılmaktadır. Birçok yazar okuyucu kitlesini artırmak, yeni kitaplarını duyurmak ve imza günlerini bildirmek için yazmış olduğu metni binlerce kişiye aynı anda gönderir (Keş, 2006, s:17).

Farklı biçim ve tarzlarda yapılan E-posta yayıncılığı gittikçe büyüyen bir yayıncılık aracı olarak görülmektedir. Oldukça farklı konularda bültenler vardır,

bazıları çeşitli özel konular üzerinedir. Bazı e-posta bültenleri basılı bültenlerle ya da küçük dergilerle benzer içerik ve türdedir. E-postalar, e-yayınların özetlerinin sürdürümcülere dağıtıldığı bir araçtır. İnternet'in kullanıldığı ilk yıllarda, bilim insanları tarafından makale ve özetlerin bir birleri arasında paylaşımından kullanılmıştır. Günümüzde de e-yayınların içerik özetleri sürdürümcülere günlük ve haftalık olarak e-posta aracılığıyla ulaştırılmaktadır (Writerswrite, 2005) (Aktaran: Keş, 2006, s:18).

2.15.6 İstek Üzerine Basım

Yeni olan bu yöntem kitabın bir defalığına ya da talep üzerine basımını ifade eder. Bu yöntem sayesinde serbest yayıncıların gereğinden fazla baskısı önlenebilir. Bu yöntem lazer baskı sistemleri ve yazıcıların okuyabileceği elektronik biçimlerini içerir. Birçok yayıncı bu yöntemle daha az sayıda kitap basarak daha fazla gelir sağlayabileceğini düşünmektedir. Kullanılan teknoloji şimdilik pahalıdır. Newyork Times'da yayınlanan habere göre, e-kitapta öncü şirketlerden biri olan Lightning Source Inc. Yayıncılardan kitap başına 4 USD'dan fazla bir ücret almaktadır. Bu da az miktarda seri üretime göre yüksek bir fiyattır. Teknolojinin ucuzlaması ise daha çok yayıncının bu sisteme geçmesine bağlı. Aslında bu yöntem normal kitaplarla elektronik olanlar arasında bir geçiş basamağı olarak da düşünülebilir. Yine de bu yöntem eskisi gibi kayıt sayfaları kullandığı için, e-kitaplar gibi hızlı ve ucuz biçimde tüketiciye ulaştırılmamakta ve uzun vadede şöhretini yitirebilmektedir. Tüketicilerin e-kitap yazılımları ve donanımlarına alıştıkları düşünülürse, talebe göre baskı yöntemi önemini yitirecektir (Desktoppub.about, 2004) (Aktaran: Keş, 2006, s:16).

2.15.7 Sayısal İçerik

Sayısal içerik kitaptan daha kısa olan her türlü yazılı belge anlamına gelmektedir. Yayıncılar bu içeriği tüketicilerin el bilgisayarları ve diğer kablosuz araçlarına gönderebilmektedirler. Bu tür içeriğin gönderilmesinde kullanılan teknoloji Adobe, PDF, HTML, Wap ve diğer tekniklerdir. Teslimat esnasında "güvenliği" sağlama, yayınların en büyük endişesidir. Çünkü içeriğin kopyalanması ve yasa dışı olarak satılması önemli bir tehdit teşkil etmektedir. İçeriğin tüketicinin

telefonlarına, cep bilgisayarlarına hatta elbiselerine aktaran kablosuz içerik pazarı, gücü tam olarak bilinmeyen çok büyük bir pazardır. Bu gerçek, önde gelen birçok medya şirketleriyle yayıncı firmaların dikkatini çekmektedir (Desktoppub.about, 2004) (Aktaran: Keş, 2006, s:16-17).

2.15.8 Web Yayıncılığı

Web yayıncılığı yayın endüstrisi ve yazarlar üzerinde güçlü bir etkiye sahiptir. Çünkü birçok radyo ve televizyon haber hizmeti sağlayanlarda olduğu gibi (NBS, CNN vs.) hemen hemen bütün gazeteler çevirim içi (online) uyarlamaya sahiptir. Magazinlerin çoğu- baskı uyarlamalarının dışında- özgün web içeriklerine sahip olmaya başlamışlardır (Writerswrite, 2005) (Aktaran: Keş, 2006,s:18).

Birçok gazete halen basılı olarak yayınlanırken ayrıca web ile de yayınlanmaktadır. Okuyucu gazetelerde başlıklara bakabileceği gibi detaylı bilgileri de elde edebilmektedir (Aktaran:Ağır, 1997,s:28).

Bu gelişmeler internet üzerinde olmayan şirketleri elektronik yayıncılık dünyasına girmeye zorlamıştır. Bütün büyük şirketler web sitelerini, hem ürün ve hizmetlerini tanıtmak hem de müşterilerinin sorunlarını giderme ve satışları destekleme amacıyla kullanmışlardır. Web yazarlar için birçok fırsat sunmuştur; artan okuyucu kitlesiyle, işlerini sergileyeceği bir vitrin ve aynı zamanda bir iş alanı olmuştur. Ayrıca yazarlar sahip oldukları web siteleriyle çevirim içi yayınlarını yapabilmekte ve web yayıncılık dünyasına kolayca adım atabilmektedirler. Bu yönüyle web yayıncılığı bireysel yayın yapabilme özgürlüğü de getirmiştir. Bir yazar alan adı ve alan kirası satın alarak web yayını yapabilir, düşüncelerini diğer web okurları ile paylaşabilir. Aynı zamanda kitabını kişisel web sitesinde e-kitap olarak yayımlayabilir. Web yayıncılığı, bütün e-yayın araçlarını (e-dergiler, anakapılar, e-posta servisleri gibi) içinde barındıran bir yapıya sahiptir (Writerswrite, 2005) (Aktaran: Keş, 2006,s:18).

2.16 Basılı Akademik Dergilerin İşlevsel Özellikleri

Akademisyenlerin çalışmalarını kitaplara göre daha hızlı bir şekilde iletebilmek amacıyla yayınlamaya başladıkları bilimsel dergilerin en temel işlevi iletişimdir. Akademisyenlerin çalışmalarını, projelerini, raporlarını veya eleştirilerini,

akademisyenlere ve konuyla ilgilenen çeşitli kurumlara iletilmesini sağlar. Bilimsel dergilere, bireysel olarak abone olunabildiği gibi kütüphanelerde de bulunabildiklerinden bilgi sadece akademisyenlerce değil isteyen herkes tarafından temin edilebilir (Roes, 1994) (Aktaran: Ağır,1997,s: 32)

3. YÖNTEM

3.1 Araştırma Gurubu

Bu araştırmanın verileri Haliç Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Antrenörlük Bölümünde 31 (2 Bayan ve 29 Erkek), Rekreasyon Bölümünden 23 (9 Bayan ve 14 Erkek); Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümünden 44 (25 Bayan ve 19 erkek), Grafik Tasarım ve Endüstriyel Tasarım 29 (9 Bayan ve 20 Erkek) olmak üzere toplam 127 öğrenciye uygulanan anketle elde edilmiştir. Toplam 150 test dağıtılmıştır. Geri dönen ve en az 11 sorunun cevaplandığı testler değerlendirilmeye alınmıştır.

3.1.1 Sınırlılıklar

Bu araştırmada elde edilen sonuçlar adı geçen fakülte, yüksekokul ve bölümlerle sınırlıdır.

3.1.2 Sayıtlar

Bu araştırmanın verilerini toplamak amacıyla uygulanan testi bütün öğrenciler doğru olarak cevaplayarak gerçek düşüncelerini yansıttıkları var sayılmaktadır.

3.2 Veri Toplama Aracı

Bu araştırmanın verilerini toplamak amacıyla Likert türünde geliştirilen ve 11 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Test hazırlandıktan sonra Türkçe ve kullanılan ifadelerin anlam durumunu test etmek için farklı sınıf düzeyinde öğrencilere, öğretim elemanlarına ve Türk Dili uzmanlarına uygulanmış ve onların önerileri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra veri toplamak amacıyla uygulanmıştır.

3.3 Verilerin Analizi

Bu araştırmada elde edilen veriler SPSS 15.0 paket programında Frequency yöntemiyle analiz edilmiştir.

4. BULGULAR ve TARTIşMA

4.1 Elde Edilen Bulguların Tablo ve Açıklamaları

Bu araştırmada elde edilen bulgular tablolar ve açıklamalar şeklinde aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	1. SINIF		2. SINIF		3. SINIF	
	n	%	n	%	n	%
Her Gün	55	79,7	31	91,2	16	66,7
Gün Ařırđ	6	8,7	-	-	4	16,7
Haftada Bir Kez	5	7,2	1	2,9	1	4,2
Bazen	3	4,3	2	5,9	3	12,5

Tablo 4’de görüldüğü gibi 1. sınıfların %79,7’si, 2. sınıfların %91,2’si ve 3. sınıfların %66,7’si her gün internet kullanmaktadır. Bu oranlar oldukça yüksektir ve elektronik ortamla bağlarının yoğun olduğunu göstermektedirler.

Tablo 5: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	1. SINIF		2. SINIF		3. SINIF	
	n	%	n	%	n	%
Arkadaşlarıyla Haberleşmek	17	24,6	6	17,6	3	12,5
Öğrenmek İstediğim Bilgiye Ulaşmak	38	55,1	19	55,9	14	58,3
Ülke Gündemini Takip Etmek	5	7,2	4	11,8	6	25,0
Diğer	9	13,0	5	14,7	1	4,2

Tablo 5’de görüldüğü gibi 1. sınıfların %55,1’i, 2. sınıfların %55,9’u ve 3. sınıfların %58,3’ü “Öğrenmek İstediği Bilgiye Ulaşmak” amacıyla interneti

kullanmaktadır. Bu yüzdeler dikkate alındığında her sınıftaki öğrencilerin yarısından fazlasının bilgiye ulaşmak için öncelikle elektronik ortamı tercih etmektedirler.

Tablo 6: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İstedığınız Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	1. SINIF		2. SINIF		3. SINIF	
	n	%	n	%	n	%
Kütüphane	28	40,6	15	44,1	9	37,5
Elektronik Dergi	16	23,2	4	11,8	8	33,3
Elektronik Makale	22	31,9	15	44,1	7	29,2
Diğer	3	4,3	-	-	-	-

Tablo 6’de görüldüğü gibi 1. sınıfların %40,6’sı, 2. sınıfların %44,1’i ve 3. sınıfların %37,5’i bilimsel araştırma ve ödevlerini yürütebilmek için öncelikle interneti kullanmaktadırlar. Elektronik dergi ve elektronik makale oranlarının da yüzde değerleri yüksektir.

Tablo 7: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	1. SINIF		2. SINIF		3. SINIF	
	n	%	n	%	n	%
Haber	24	34,8	12	35,3	11	45,8
Politika	5	7,2	4	11,8	3	12,5
Spor	35	50,7	8	23,5	3	12,5
Karikatür	1	1,4	-	-	-	-
Müzik	2	2,9	-	-	-	-
Ekonomi	-	-	1	2,9	1	4,2
Moda	2	2,9	9	26,5	6	25,0

Tablo 7’de görüldüğü gibi 1. sınıfların %50,7’si interneti daha çok sporla ilgili bilgiler için kullanmakta, 2. sınıfların %35,3’ü ve 3. sınıfların %45,8’i ise interneti haber amaçlı kullanmaktadırlar. 1. sınıflarda haber amaçlı kullanım %34,8 tir. Ayrıca 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin moda takibi ile ilgili tercihlerinin oranları yüksektir. Bu duruma birinci sınıftaki öğrencilerin daha çok BESYO ağırlıklı, 2. ve

3. sınıf öğrencilerinin Güzel Sanatlar Fakültesi ağırlıklı olmasının etkisi olduğu düşünülmektedir.

Tablo 8: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	1. SINIF		2. SINIF		3. SINIF	
	n	%	n	%	n	%
Satın Alarak	55	79,7	17	50,0	17	70,8
Elektronik Ortamda	14	20,3	17	50,0	7	29,2

Tablo 8’de görüldüğü gibi 1. sınıfların %79,7’si ve 3. sınıfların %70,8’i gazeteleri satın alarak takip ederlerken 2. sınıflarda bu oranlar yarı yarıyadır. Bu değerler göstermektedir ki öğrenciler elektronik ortamda daha özel ve mesleki bilgilere ulaşmayı tercih etmektedir.

Tablo 9: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	1. SINIF		2. SINIF		3. SINIF	
	n	%	n	%	n	%
Evet	15	21,7	7	20,6	6	25,0
Hayır	54	78,3	27	79,4	18	75,0

Tablo 9’da görüldüğü gibi 1. sınıfların %78,3’ü, 2. sınıfların %79,4’ü ve 3. sınıfların %75,0’ının üye olduğu herhangi bir dergi bulunmamaktadır.

Tablo 10: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	1. SINIF		2. SINIF		3. SINIF	
	n	%	n	%	n	%
Evet	35	50,7	14	41,2	13	54,2
Hayır	34	49,3	20	58,8	11	45,8

Tablo 10’de görüldüğü gibi 1. sınıfların %50,7’si ve 3. sınıfların %54,2’sinin elektronik dergi ve elektronik yayıncılıkla ilgili bilgileri varken; 2. sınıfların %58,8’inin bu yönde bilgileri yoktur.

Tablo 11: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	1. SINIF		2. SINIF		3. SINIF	
	n	%	n	%	n	%
Evet	62	89,9	28	82,4	22	91,7
Hayır	7	10,1	6	17,6	2	8,3

Tablo 11’de görüldüğü gibi 1. sınıfların %89,9’u, 2. sınıfların %82,4’ü ve 3. sınıfların %91,7’si satın almak istedikleri ürünlerle ilgili de bilgi edinmek amacıyla öncelikle elektronik ortamı kullanmaktadırlar.

Tablo 12: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	1. SINIF		2. SINIF		3. SINIF	
	n	%	n	%	n	%
Evet	60	87,0	28	82,4	21	87,5
Hayır	9	13,0	6	17,6	3	12,5

Tablo 12’de görüldüğü gibi 1. sınıfların %87,0’si, 2. sınıfların %82,4’ü ve 3. sınıfların %87,5’i satın almak istedikleri ürünlerle ilgili elektronik ortamdan elde ettikleri bilgilere göre hareket etmektedirler.

Tablo 13: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	1. SINIF		2. SINIF		3. SINIF	
	n	%	n	%	n	%
Gazete	22	31,9	20	58,8	13	54,2
Dergi	11	15,9	2	5,9	1	4,2
Emlak	6	8,7	2	5,9	-	-
Turizm	8	11,6	5	14,7	5	20,8
Makale	1	1,4	3	8,8	2	8,3
Diğer	21	30,4	2	5,9	3	12,5

Tablo 13’da görüldüğü gibi 1. sınıfların %31,9’u, 2. sınıfların %58,8’i ve 3. sınıfların %54,2’si elektronik ortamdan en çok gazeteleri takip ettiklerini belirtmektedirler.

Tablo 14: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	1. SINIF		2. SINIF		3. SINIF	
	n	%	n	%	n	%
İnternet	64	92,8	31	91,2	22	91,7
Basılı Materyal	5	7,2	3	8,8	2	8,3

Tablo 14’de görüldüğü gibi 1. sınıfların %92,8’si, 2. sınıfların %91,2’si ve 3. sınıfların %91,7’si her konuda basılı materyallere göre öncelikle elektronik ortamı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 15: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	BESYO		GÜZEL SANATLAR	
	n	%	n	%
Her Gün	42	77,8	60	82,2
Gün Aşırı	4	7,4	6	8,2
Haftada Bir Kez	5	9,3	2	2,7
Bazen	3	5,6	5	6,8

Tablo 15’de görüldüğü gibi BESYO öğrencilerinin %77,8’si, GSF öğrencilerinin %82,2’si interneti her gün kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 16: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	BESYO		GÜZEL SANATLAR	
	n	%	n	%
Arkadaşlarımla Haberleşmek	18	33,3	19	35,2
Öğrenmek İstediğim Bilgiye Ulaşmak	23	42,6	11	20,4
Ülke Gündemini Takip Etmek	5	9,3	21	38,9
Diğer	8	14,8	3	5,6

Tablo 16’de görüldüğü gibi BESYO öğrencilerinin %42,6’si interneti öğrenmek istedikleri bilgiye ulaşmak, GSF öğrencilerinin %38,9’u ise ülke gündemini takip etmek için kullandıklarını belirtmektedirler.

Tablo 17: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İsteddiğiniz Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	BESYO		GÜZEL SANATLAR	
	n	%	n	%
Kütüphane	19	35,2	33	45,2
Elektronik Dergi	11	20,4	17	23,3
Elektronik Makale	21	38,9	23	31,5
Diğer	3	5,6		

Tablo 17’de görüldüğü gibi BESYO öğrencilerinin %38,9’si, GSF öğrencilerinin %45,2’si edinmek istedikleri bilgiye öncelikle elektronik makale aracılığıyla ulaşmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 18: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	BESYO		GÜZEL SANATLAR	
	n	%	n	%
Haber	12	22,2	35	47,9
Politika	3	5,6	9	12,3
Spor	35	64,8	11	15,1
Karikatür	1	1,9	-	-
Müzik	-	-	2	2,7
Ekonomi	-	-	2	2,7
Moda	3	5,6	14	19,2

Tablo 18’de görüldüğü gibi gazetede en çok okuduğunuz bölüm nedir sorusuna BESYO öğrencilerinin %64,8’i spor, GSF öğrencilerinin %47,9’u ise haber olarak yanıtlamışlardır.

Tablo 19: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	BESYO		GÜZEL SANATLAR	
	n	%	n	%
Satın Alarak	46	85,2	43	58,9
Elektronik Ortamda	8	14,8	30	41,1

Tablo 19’de görüldüğü gibi BESYO %85,2’si, GSF öğrencilerinin %58,9’si gazeteyi satın alarak okuduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 20: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	BESYO		GÜZEL SANATLAR	
	n	%	n	%
Evet	12	22,2	16	21,9
Hayır	42	77,8	57	78,1

Tablo 20’de görüldüğü gibi BESYO öğrencilerinin %77,8’si, GSF öğrencilerinin %78,1’i, üye olduğunuz herhangi bir dergi var mı sorusuna hayır cevabını vermişlerdir.

Tablo 21: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	BESYO		GÜZEL SANATLAR	
	n	%	n	%
Evet	26	48,1	36	49,3
Hayır	28	51,9	37	50,7

Tablo 21’de görüldüğü gibi BESYO öğrencilerinin %51,9’si, GSF öğrencilerinin %50,7’sinin elektronik dergi ve elektronik yayıncılıkla ilgili bilginiz var mı sorusuna hayır cevabı vermişlerdir.

Tablo 22: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	BESYO		GÜZEL SANATLAR	
	n	%	n	%
Evet	46	85,2	66	90,4
Hayır	8	14,8	7	9,6

Tablo 22’de görüldüğü gibi BESYO öğrencilerinin %85,2’si, GSF öğrencilerinin %90,4’ü, satın almak istedikleri bir ürünle ilgili internetten araştırma yapmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 23: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	BESYO		GÜZEL SANATLAR	
	n	%	n	%
Evet	46	85,2	63	86,3
Hayır	8	14,8	10	13,7

Tablo 23’de görüldüğü gibi BESYO öğrencilerinin %85,2’si, GSF öğrencilerinin %86,3’ü, yaptıklarını araştırma sonuçlarının kararları üzerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 24: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	BESYO		GÜZEL SANATLAR	
	n	%	n	%
Gazete	18	33,3	37	50,7
Dergi	5	9,3	9	12,3
Emlak	6	11,1	2	2,7
Turizm	5	9,3	13	17,8
Makale	1	1,9	5	6,8
Diğer	19	35,2	7	9,6

Tablo 24’de görüldüğü gibi BESYO öğrencilerinin %35,2’si, GSF öğrencilerinin %50,7’si elektronik ortamdan gazete ve diğer ihtiyaçları için yararlandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 25: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelelere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	BESYO		GÜZEL SANATLAR	
	n	%	n	%
İnternet	49	90,7	68	93,2
Basılı Materyal	5	9,3	5	6,8

Tablo 25’de görüldüğü gibi BESYO öğrencilerinin %90,7’si, GSF öğrencilerinin %93,2’si öncelikle internet ortamını tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 26: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ANT.		GRA.TAS.		REK		MOD.TAS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Her Gün	26	83,9	25	86,2	16	69,6	35	79,5
Gün Aşırı	2	6,5	3	10,3	2	8,7	3	6,8
Haftada Bir Kez	2	6,5	1	3,4	3	13,0	2	4,5
Bazen	1	3,2			2	8,7	4	9,1

Tablo 26’de görüldüğü gibi Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %83,9’si, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %86,2’si, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %69,6’sı, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %79,5’i İnterneti ne sıklıkta kullandıkları sorusuna her gün olarak cevap vermişlerdir.

Tablo 27: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ANT.		GRA.TAS.		REK		MOD.TAS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Arkadaşlarıyla Haberleşmek	11	35,5	2	6,9	7	30,4	6	13,6
Öğrenmek İstediğim Bilgiye Ulaşmak	13	41,9	23	79,3	10	43,5	25	56,8
Ülke Gündemini Takip Etmek	2	6,5	-	-	3	13,0	10	22,7
Diğer	5	16,1	4	13,8	3	13,0	3	6,8

Tablo 27’de görüldüğü gibi Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %41,9’si, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %79,3’si, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %43,5’i, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %56,8’i interneti ne amaçla kullandıkları sorusuna öğrenmek istediğim bilgiye ulaşmak olarak yanıtlamışlardır.

Tablo 28: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İstedığınız Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ANT.		GRA.TAS.		REK		MOD.TAS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Kütüphane	9	29.0	13	44.8	10	43.5	20	45.5
Elektronik Dergi	5	16.1	6	20.7	6	26.1	11	25.0
Elektronik Makale	14	45.2	10	34.5	7	30.4	13	29.5
Diğer	3	9.7	-	-	--	-	-	-

Tablo 28’de görüldüğü gibi bilimsel nitelikteki araştırmalarda ulaşılmak istenen bilgiye Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %45,2’si elektronik makale, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %44,8’i kütüphane, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %43,5’i kütüphane, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %45,5’i kütüphane olarak belirtmişlerdir.

Tablo 29: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ANT.		GRA.TAS.		REK		MOD.TAS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Haber	8	25.8	18	62.1	4	17.4	17	38.6
Politika	2	6.5	6	20.7	1	4.3	3	6.8
Spor	20	64.5	3	10.3	15	65.2	8	18.2
Karikatür	1	3.2	-	-	-	-	-	-
Müzik	-	-	2	6.9	-	-	-	-
Ekonomi	-	-	-	-	-	-	2	4.5
Moda	-	-	-	-	3	13.0	14	31.8

Tablo 29’de görüldüğü gibi gazete en çok hangi bölümü okudukları sorusuna Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %64,5’i spor, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %62,1’i spor, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %65,2’si spor, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %38,6’sı haber olarak yanıt vermişlerdir.

Tablo 30: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ANT.		GRA.TAS.		REK		MOD.TAS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Satın Alarak	27	87.1	15	51.7	19	82.6	28	63.6
Elektronik Ortamda	4	12.9	14	48.3	4	17.4	16	36.4

Tablo 30’de görüldüğü gibi Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %87,1’si, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %51,7’si, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %82,6’sı, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %63,6’sı gazeteleri satın alarak okumayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 31: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ANT.		GRA.TAS.		REK		MOD.TAS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Evet	7	22.6	6	20.7	5	21.7	10	22.7
Hayır	24	77.4	23	79.3	18	78.3	34	77.3

Tablo 31’de görüldüğü gibi Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %77,4’si, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %79,3’si, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %78,3’si, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %77,3’ü üye oldukları herhangi bir dergi bulunmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 32: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ANT.		GRA.TAS.		REK		MOD.TAS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Evet	11	35.5	15	51.7	15	65.2	21	47.7
Hayır	20	64.5	14	48.3	8	34.8	23	52.3

Tablo 32’de görüldüğü gibi elektronik yayıncılıkla ilgili herhangi bir bilginiz var mı sorusunu Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %64,5’i hayır, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %51,7’si evet, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %65,2’si evet, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %52,3’ü hayır olarak belirtmişlerdir.

Tablo 33: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ANT.		GRA.TAS.		REK		MOD.TAS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Evet	27	87.1	28	96.6	19	82.6	38	86.4
Hayır	4	12.9	1	3.4	4	17.4	6	13.6

Tablo 33’da görüldüğü gibi Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %87,1’si, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %96,6’si, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %82,6’sı, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %86,4’ü satın almak istedikleri ürünle ilgili internet ortamında araştırma yapmayı tercih ettiklerini belirttiler.

Tablo 34: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ANT.		GRA.TAS.		REK		MOD.TAS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Evet	27	87.1	28	96.6	19	82.6	35	79.5
Hayır	4	12.9	1	3.4	4	17.4	9	20.5

Tablo 34’de görüldüğü gibi Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %87,1’si, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %96,6’si, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %82,6’sı, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %79,5’i yaptıkları araştırmaların kararları üzerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 35: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ANT.		GRA.TAS.		REK		MOD.TAS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Gazete	11	35.5	12	41.4	7	30.4	25	56.8
Dergi	3	9.7	6	20.7	2	8.7	3	6.8
Emlak	3	9.7	-	-	3	13.0	2	4.5
Turizm	1	3.2	5	17.2	4	17.4	8	18.2
Makale	1	3.2	3	10.3	-	-	2	4.5
Diğer	12	38.7	3	10.3	7	30.4	4	9.1

Tablo 35’de görüldüğü gibi Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %38,7’si, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %41,4’si, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %30,4’sı, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %56,8’i elektronik ortamda en çok gazeteden yararlandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 36: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamı mı Yoksa Basılı Materyalleri Tercih Edersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ANT.		GRA.TAS.		REK		MOD.TAS	
	n	%	n	%	n	%	n	%
İnternet	29	93.5	27	93.1	20	87.0	41	93.2
Basılı Materyaller	2	6.5	2	6.9	3	13.0	3	6.8

Tablo 36’de görüldüğü gibi Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %93,5’i, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %93,1’i, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %87’si, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %93,2’si öncelikle internet ortamını tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 37: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ERKEK		BAYAN		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Her Gün	65	79,3	37	82,2	102	80,3
Gün Aşırı	6	7,3	4	8,9	10	7,9
Haftada Bir Kez	4	4,9	3	6,7	7	5,5
Bazen	7	8,5	1	2,2	8	6,3

Tablo 37’de görüldüğü gibi erkek öğrencilerin %79,3’ü, bayan öğrencilerin %82,2’si ve toplamda %80,3’ü interneti her gün kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 38: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ERKEK		BAYAN		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Arkadaşlarıyla Haberleşmek	17	20,7	9	20,0	26	20,5
Öğrenmek İstedğim Bilgiye Ulaşmak	40	48,8	31	68,9	71	55,9
Ülke Gündemini Takip Etmek	12	14,6	3	6,7	15	11,8
Diğer	13	15,9	2	4,4	15	11,8

Tablo 38’de görüldüğü gibi erkek öğrencilerin %48,8’ü, bayan öğrencilerin %68,9’u ve toplamda %55,9’u interneti öğrenmek istedikleri bilgiye ulaşmak için kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 39: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İsteddiğiniz Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ERKEK		BAYAN		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Kütüphane	27	32,9	25	55,6	52	40,9
Elektronik Dergi	19	23,2	9	20,0	28	22,0
Elektronik Makale	34	41,5	10	22,2	44	34,6
Diğer	2	2,4	1	2,2	3	2,4

Tablo 39’da görüldüğü gibi bilimsel nitelikli araştırma vb. gibi çalışmalar için öncelikle hangi ortamı kullanırsınız sorusuna erkek öğrencilerin %41,5’i elektronik makale, bayan öğrencilerin %55,6’sı kütüphane ve toplamda ise öğrencilerin %40,9’u kütüphane ortamından ulaştıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 40: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ERKEK		BAYAN		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Haber	25	30,5	22	48,9	47	37,0
Politika	12	14,6	-	-	12	9,4
Spor	37	45,1	9	20,0	46	36,2
Karikatür	1	1,2	-	-	1	,8
Müzik	1	1,2	1	2,2	2	1,6
Ekonomi	2	2,4	-	-	2	1,6
Moda	4	4,9	13	28,9	17	13,4

Tablo 40’de görüldüğü gibi gazetede en çok okuduğunuz bölüm hangisidir sorusuna erkek öğrencilerin %45,1’i spor, bayan öğrencilerin %48,9’u haber ve toplamda %37’si gazetelerde en çok haber, yine toplamda %36,2 ile spor bölümlerini takip ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 41: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ERKEK		BAYAN		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Satın Alarak	56	68,3	33	73,3	89	70,1
Elektronik Ortamda	26	31,7	12	26,7	38	29,9

Tablo 41’de görüldüğü gibi erkek öğrencilerin %68,3’ü, bayan öğrencilerin %73,3’ü ve toplamda %70,1’i gazeteleri satın alarak okuduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 42: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ERKEK		BAYAN		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Evet	21	25,6	7	15,6	28	22,0
Hayır	61	74,4	38	84,4	99	78,0

Tablo 42’de görüldüğü gibi erkek öğrencilerin %74,4’ü, bayan öğrencilerin %84,4’ü ve toplamda %78’i üye oldukları herhangi bir dergi olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 43: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ERKEK		BAYAN		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Evet	36	43,9	26	57,8	62	48,8
Hayır	46	56,1	19	42,2	65	51,2

Tablo 43’de görüldüğü gibi “Elektronik dergi ve elektronik yayıncılıkla ilgili herhangi bir bilginiz var mı?” sorusuna erkek öğrencilerin %56,1’i hayır, bayan öğrencilerin %57,8’i, evet ve toplamda ise %51,2’si hayır cevabını vermişlerdir.

Tablo 44: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ERKEK		BAYAN		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Evet	72	87,8	40	88,9	112	88,2
Hayır	10	12,2	5	11,1	15	11,8

Tablo 44’de görüldüğü gibi erkek öğrencilerin %87,8’i, bayan öğrencilerin %88,9’u ve toplamda ise %88,2’si satın almak istedikleri ürünle ilgili internette araştırma yapmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 45: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ERKEK		BAYAN		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Evet	72	87,8	37	82,2	109	85,8
Hayır	10	12,2	8	17,8	18	14,2

Tablo 45’de görüldüğü gibi erkek öğrencilerin %87,8’i, bayan öğrencilerin %82,8’i ve toplamda %85,8’i yaptıkları araştırmanın kararları üzerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 46: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.

PARAMETRELER	ERKEK		BAYAN		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Gazete	40	48,8	15	33,3	55	43,3
Dergi	6	7,3	8	17,8	14	11,0
Emlak	5	6,1	3	6,7	8	6,3
Turizm	8	9,8	10	22,2	18	14,2
Makale	5	6,1	1	2,2	6	4,7
Diğer	18	22,0	8	17,8	26	20,5

Tablo 46’de görüldüğü gibi erkek öğrencilerin %48,8’i, bayan öğrencilerin %33,3’ü ve toplamda ise %43,3’ü elektronik yayıncılıktan yararlanmayı en çok tercih ettikleri alan olarak gazete cevabını vermişlerdir.

Tablo 47: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Tablosu.

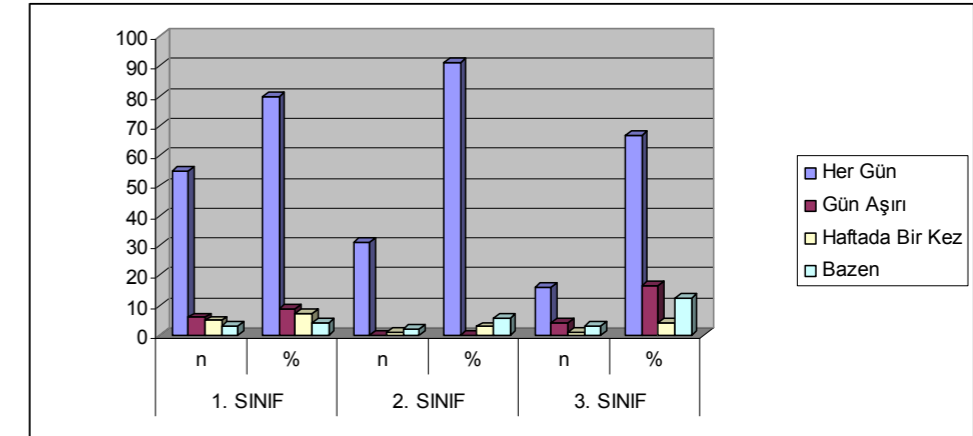
PARAMETRELER	ERKEK		BAYAN		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
İnternet	75	91,5	42	93,3	117	92,1
Basılı Materyaller	7	8,5	3	6,7	10	7,9

Tablo 47’de görüldüğü gibi erkek öğrencilerin %91,5’i, bayan öğrencilerin %93,3’ü ve toplamda %92,1’i araştırma yapmak için öncelikli olarak internet ortamını tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

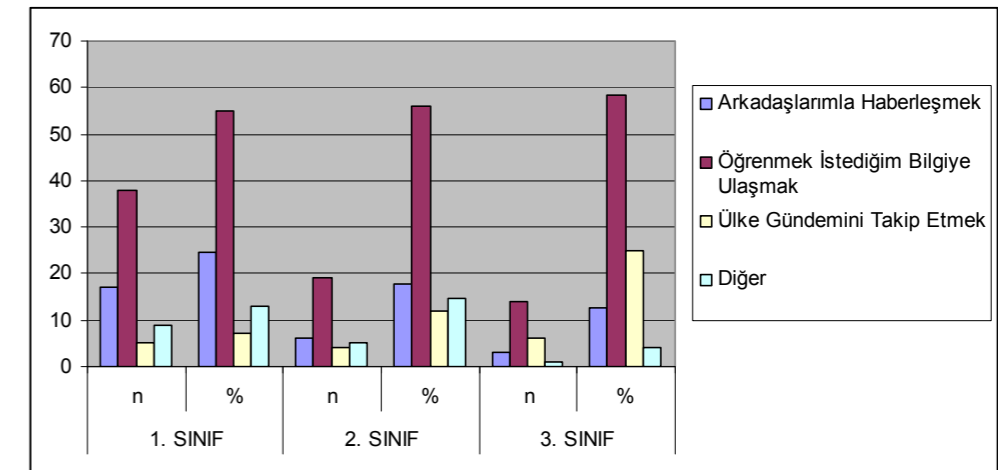
4.2 Elde Edilen Bulguların Grafikleri

Bu araştırmada elde edilen bulgular grafikler şeklinde aşağıda sunulmuştur.

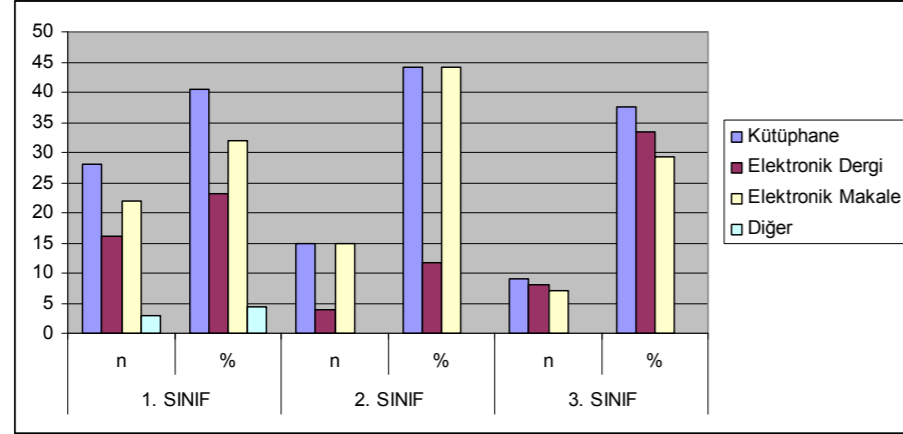
Grafik 1: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

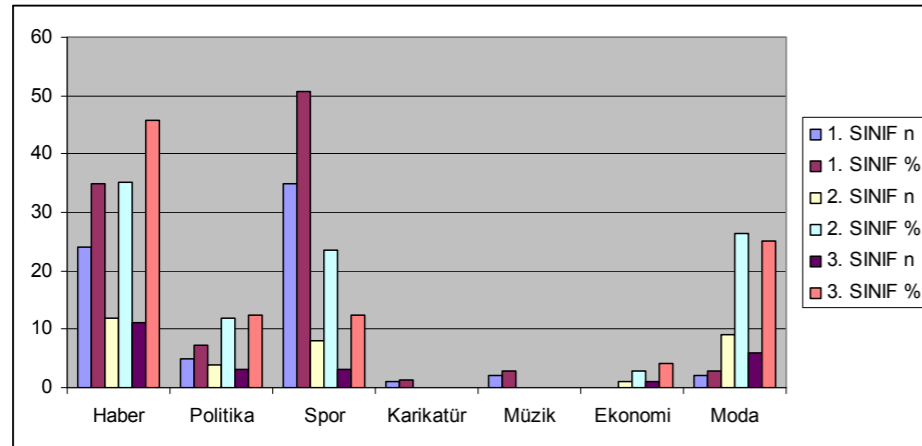
Grafik 2: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

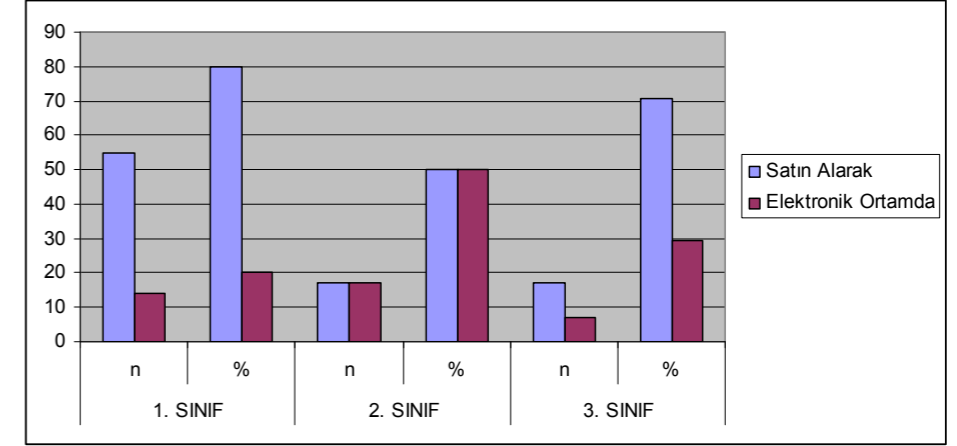
Grafik 3: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İstedığınız Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

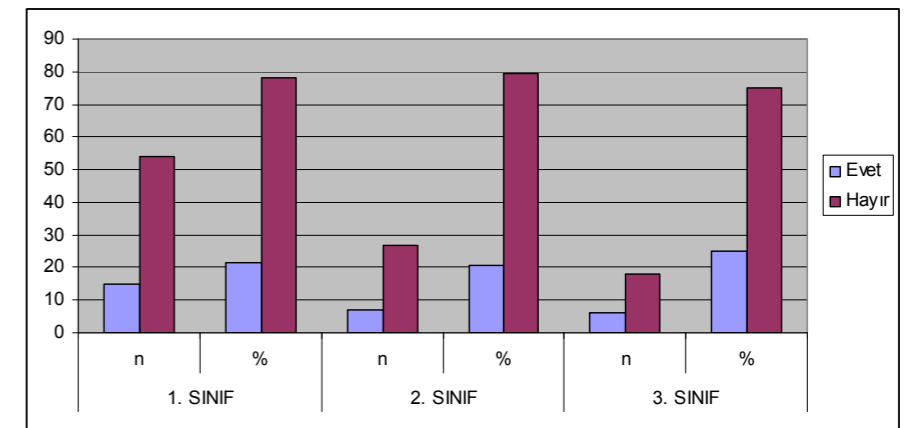
Grafik 4: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

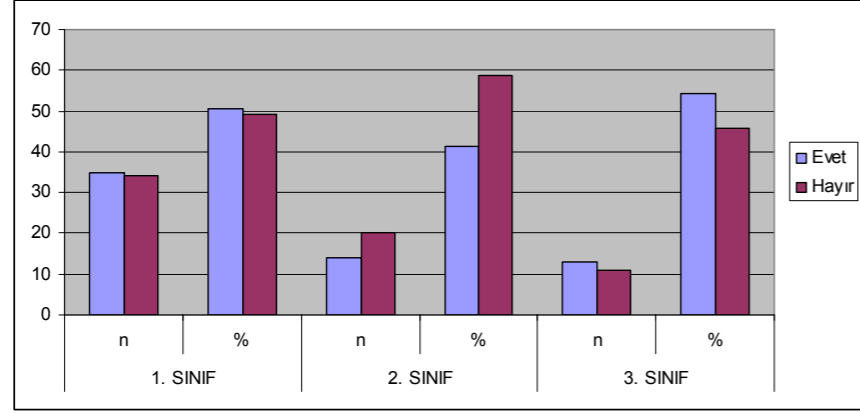
Grafik 5: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

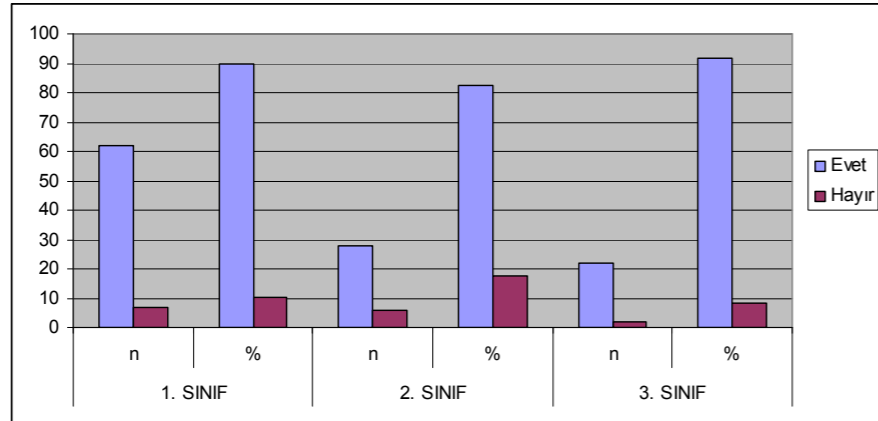
Grafik 6: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

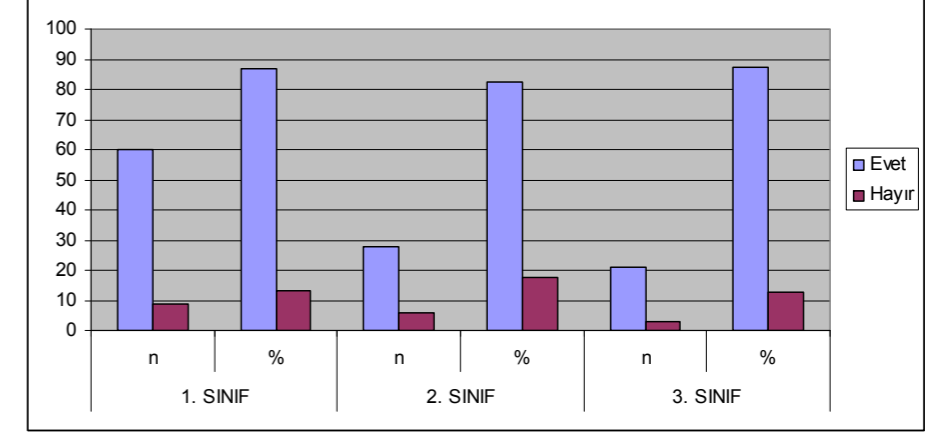
Grafik 7: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

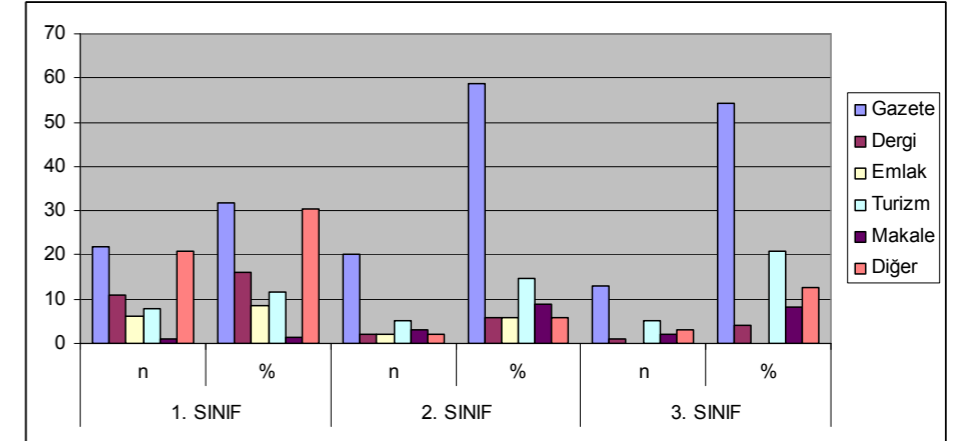
Grafik 8: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

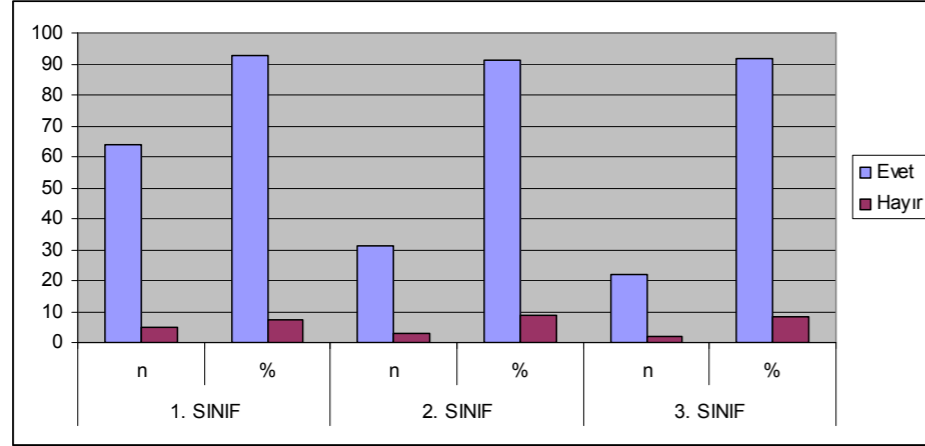
Grafik 9: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

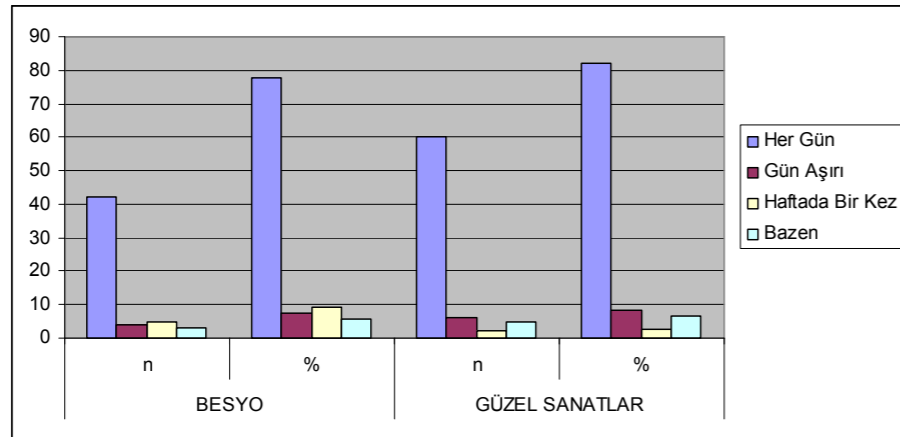
Grafik 10: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

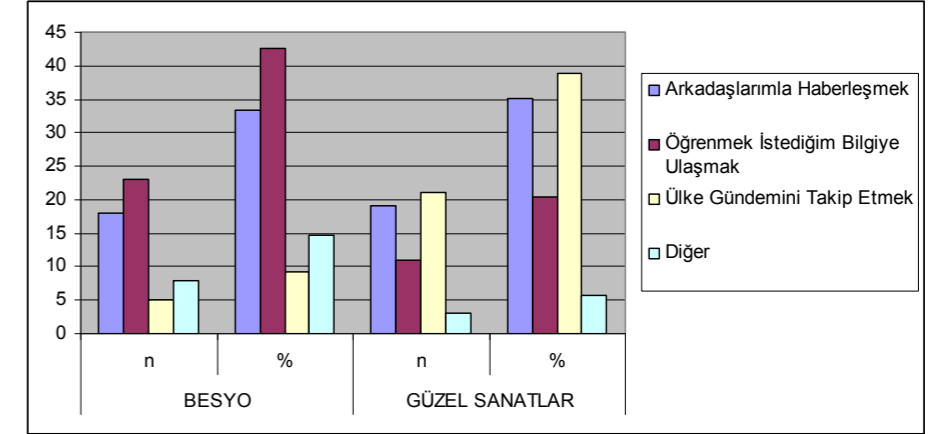
Grafik 11: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

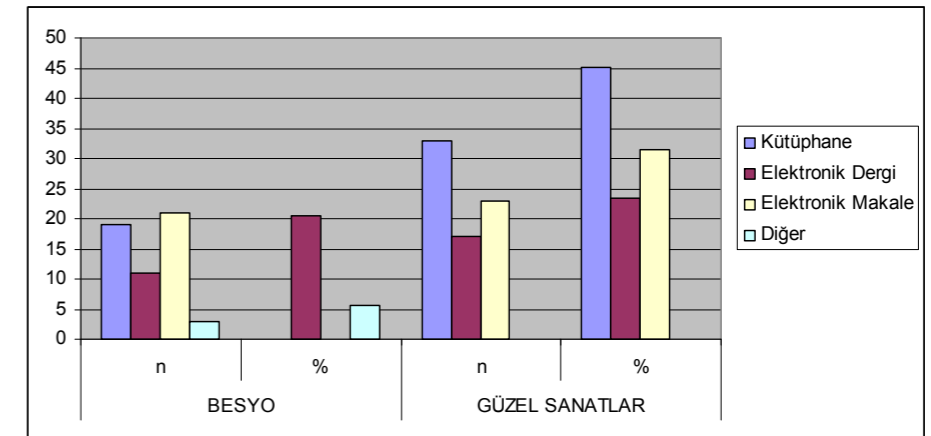
Grafik 12: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Grafiği.

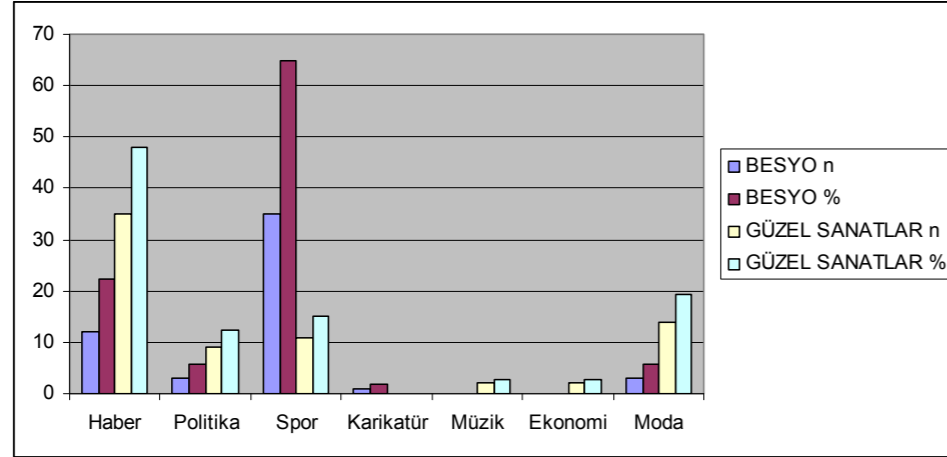
Grafik 13: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Grafiği.

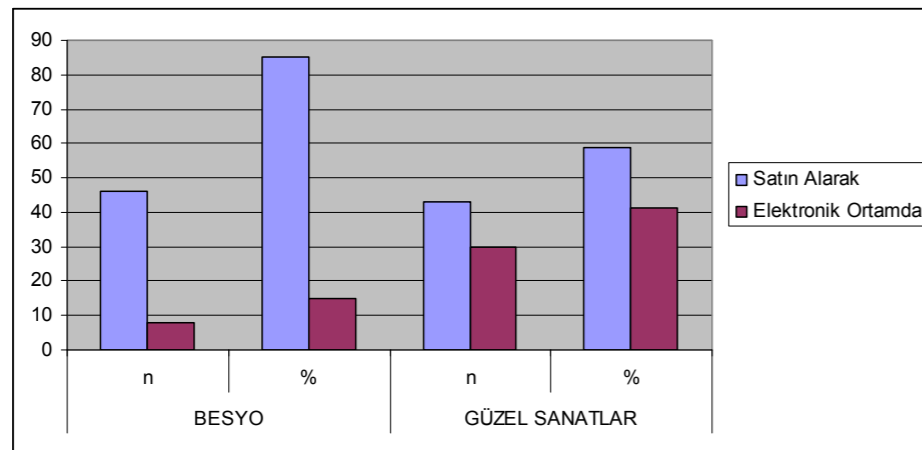
Grafik 14: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmayı İsteddiğiniz Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Grafiği.

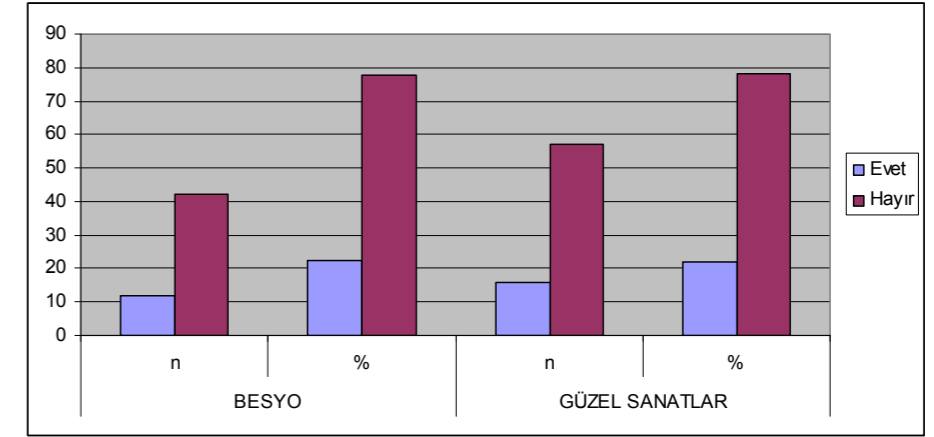
Grafik 15: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Grafiği.

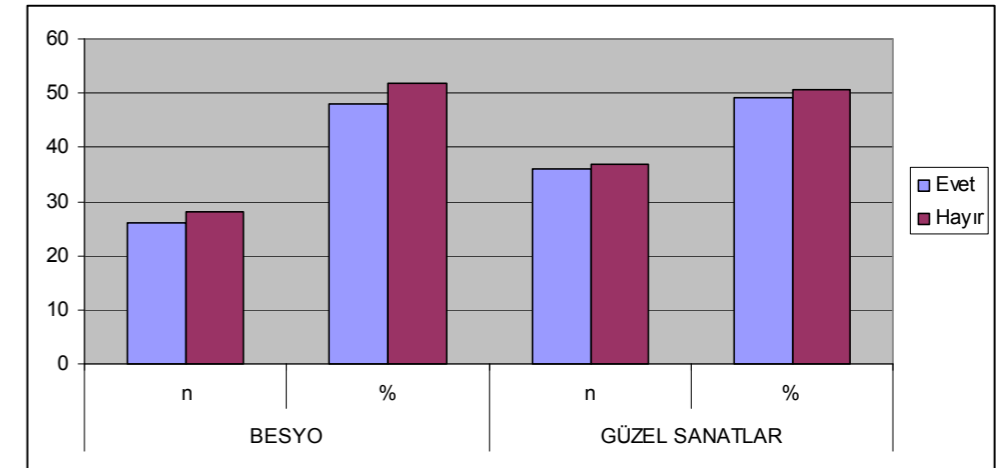
Grafik 16: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Grafiği.

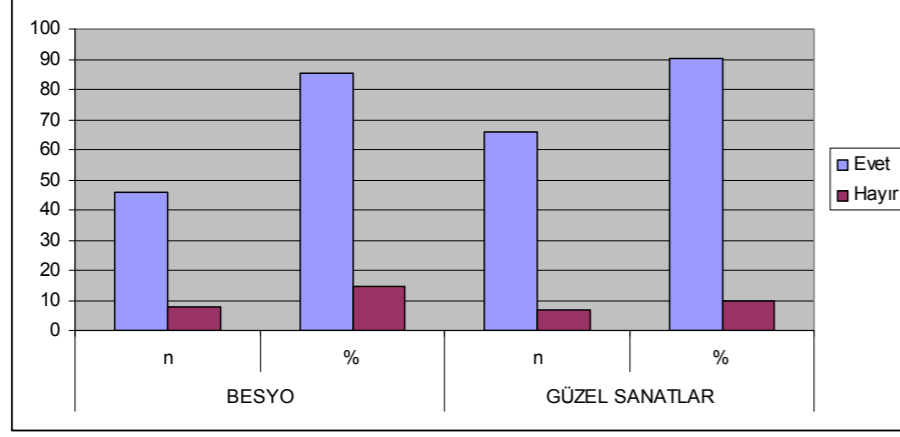
Grafik 17: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Grafiği.

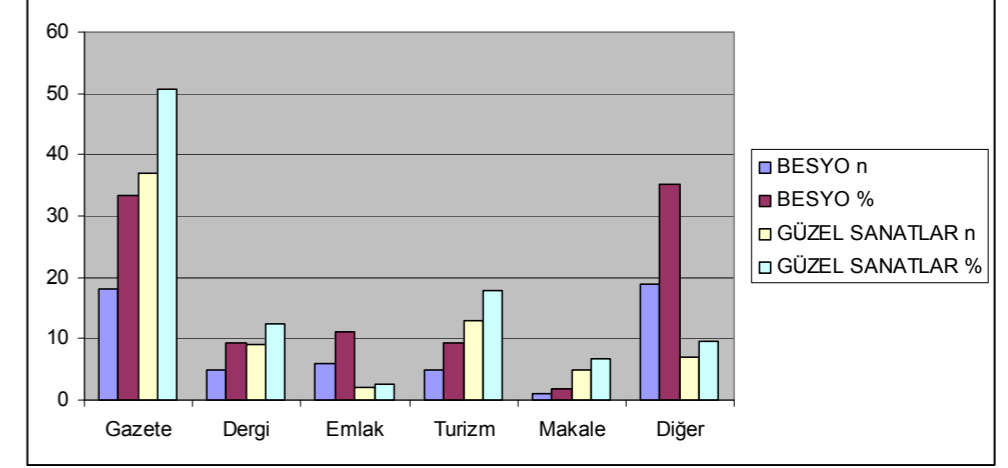
Grafik 18: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

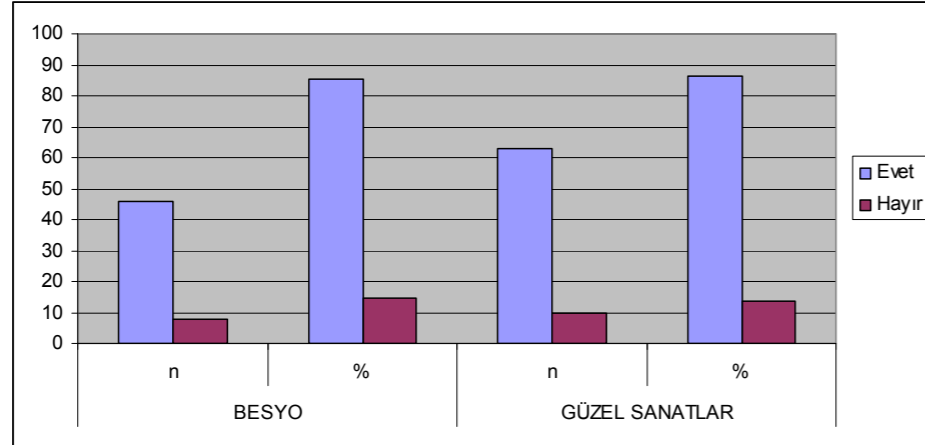
Grafik 19: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İstedğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Grafiği.

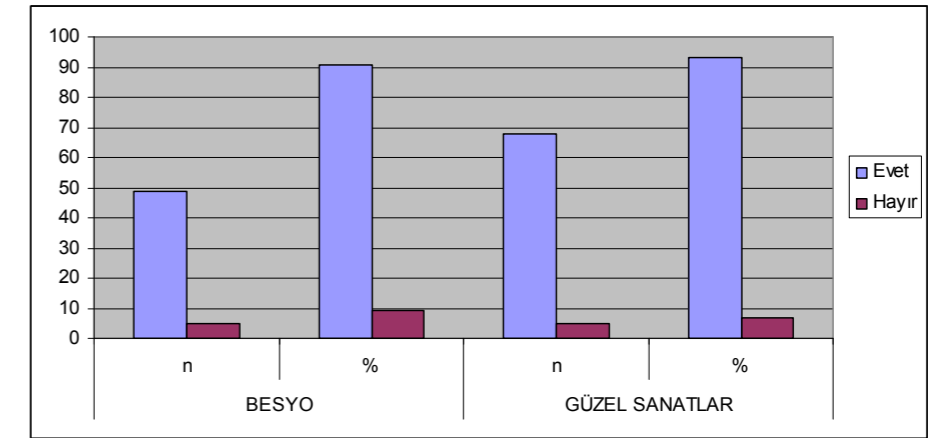
Grafik 21: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Grafiği.

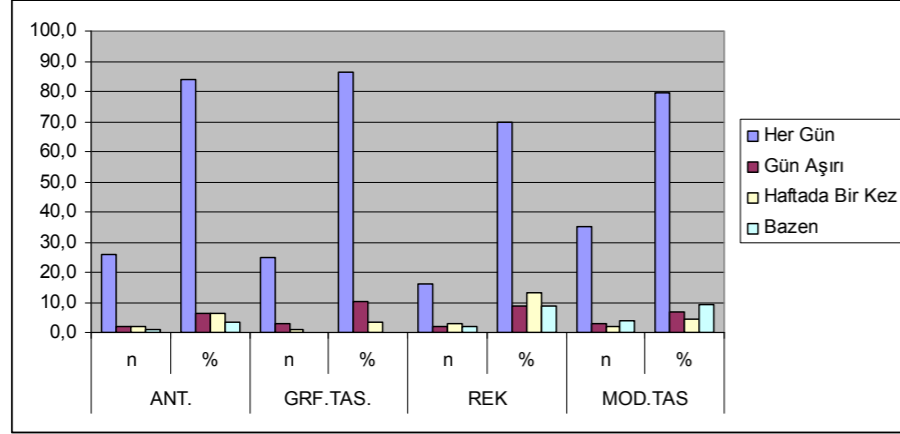
Grafik 20: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Grafiği.

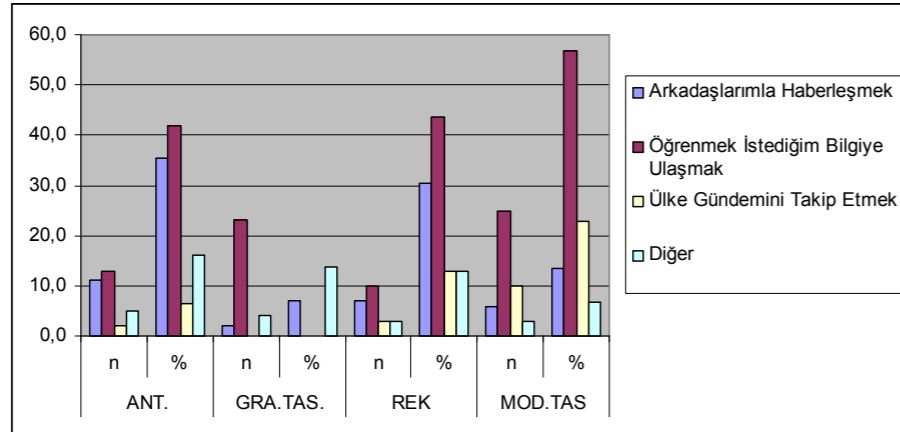
Grafik 22: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Fakültelere Göre Dağılım Grafiği.

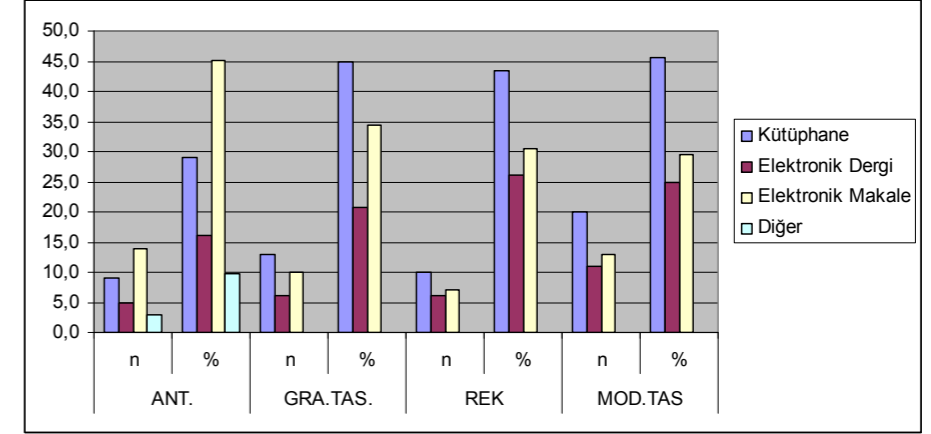
Grafik 23: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.

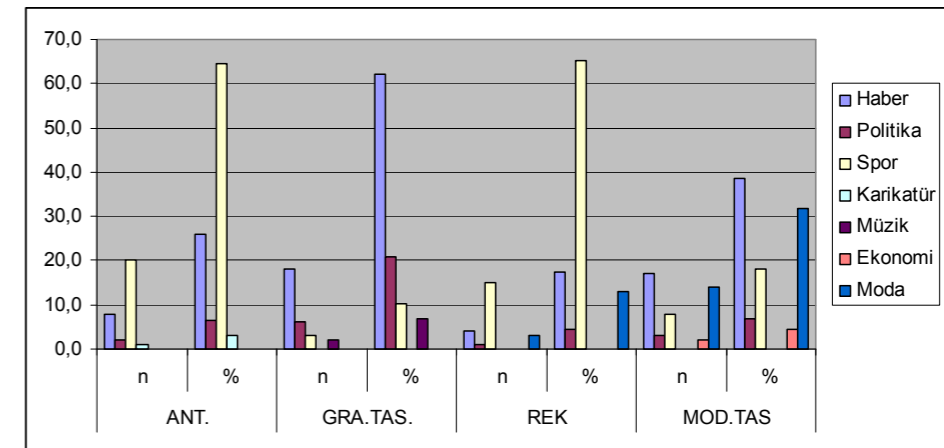
Grafik 24: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.

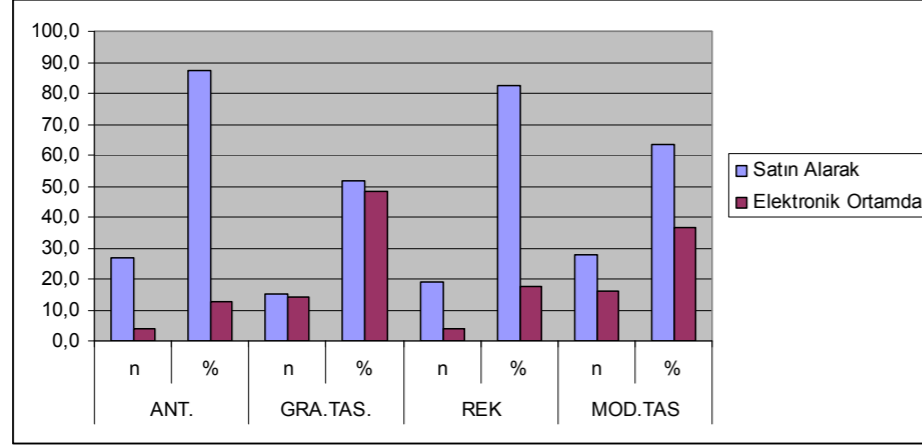
Grafik 25: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İsteddiğiniz Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.

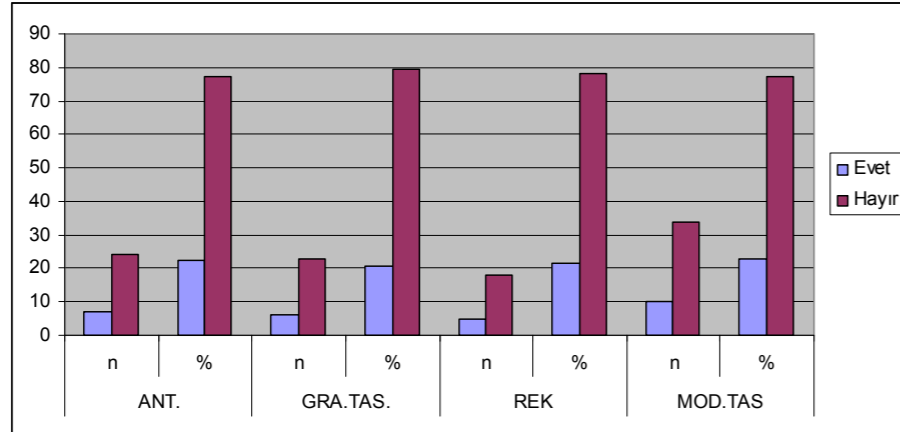
Grafik 26: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.

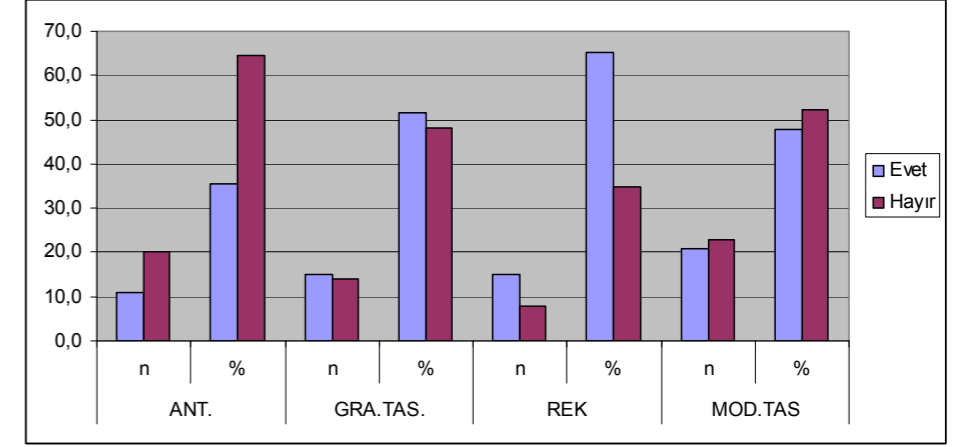
Grafik 27: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.

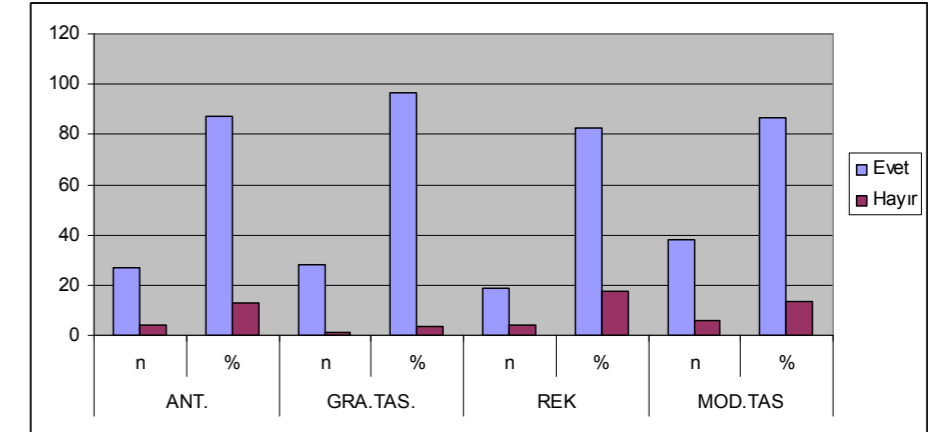
Grafik 28: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.

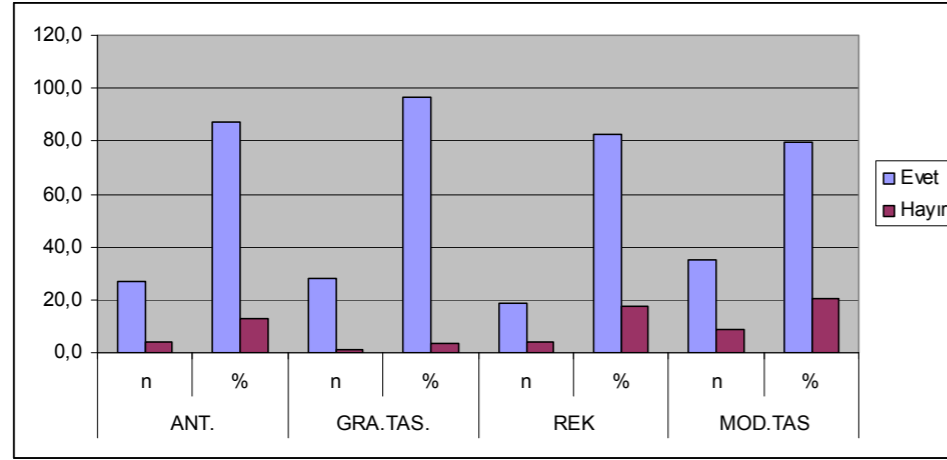
Grafik 29: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.

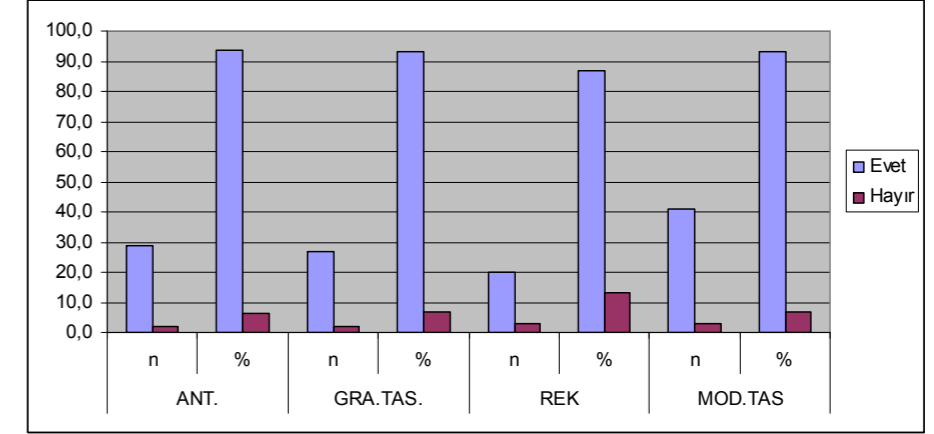
Grafik 30: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.

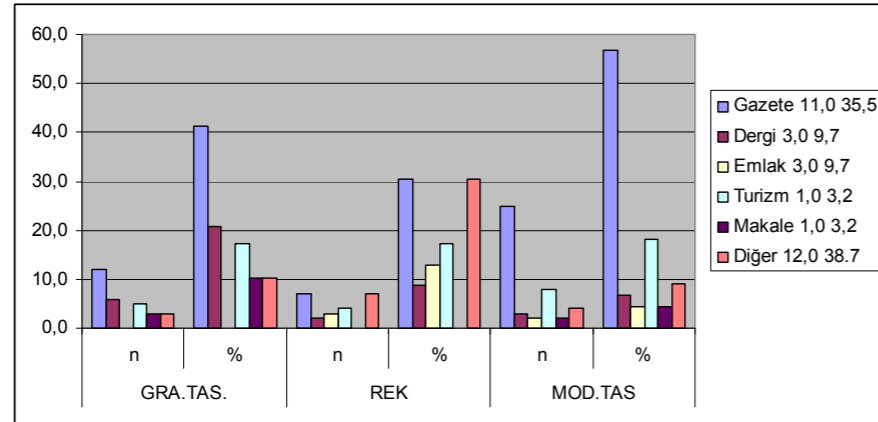
Grafik 31: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.

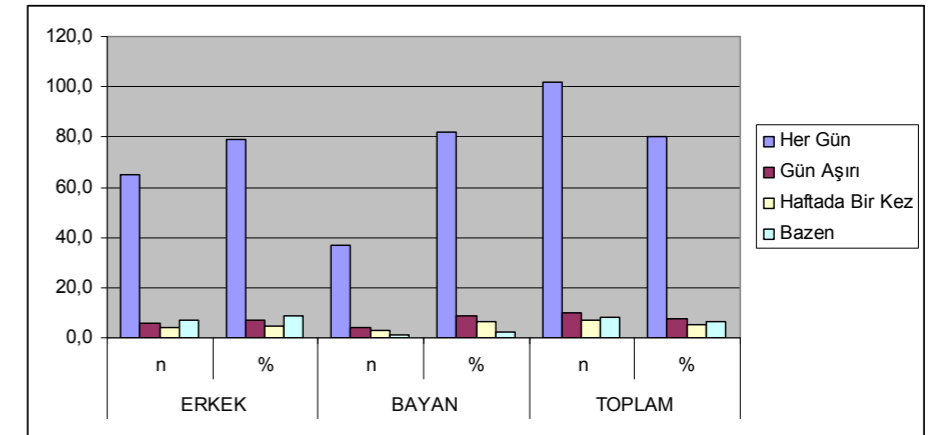
Tablo 33: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamı mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.

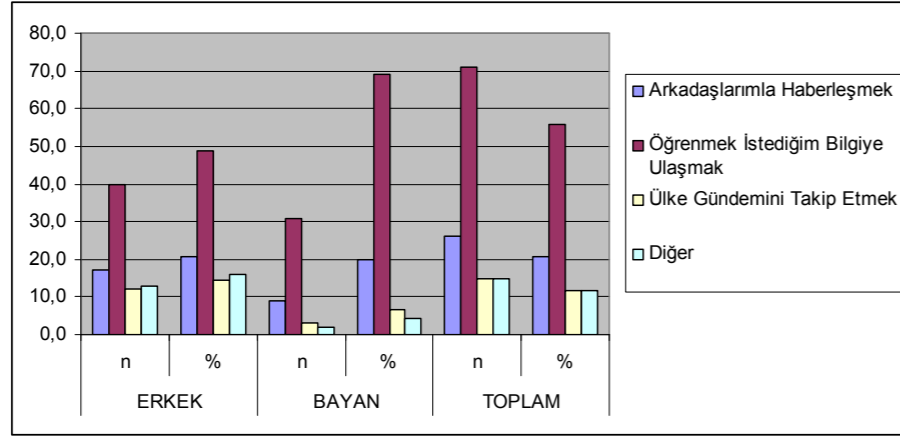
Grafik 32: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Bölümlere Göre Dağılım Grafiği.

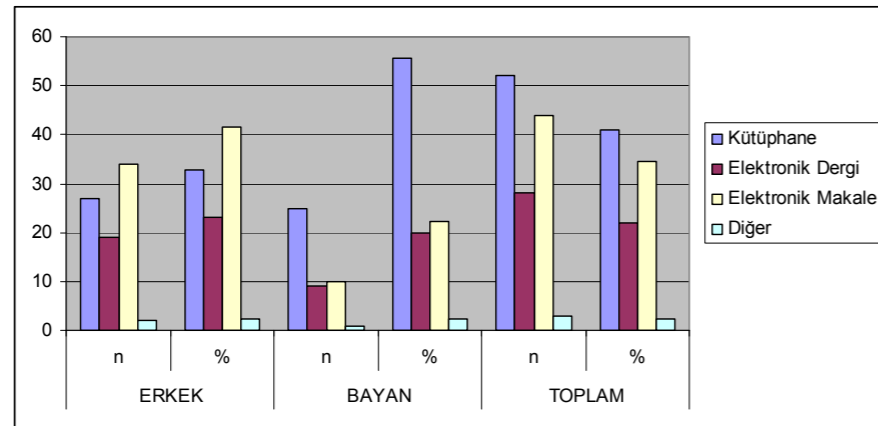
Grafik 34: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Sıklıkta Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.

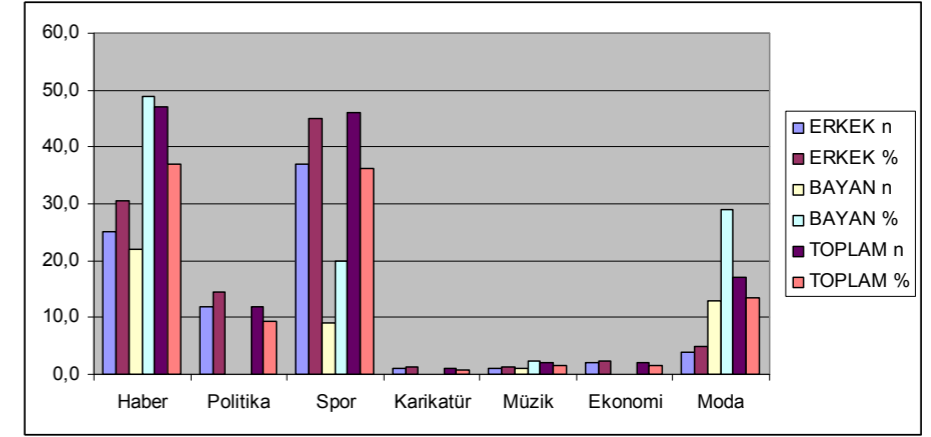
Grafik 35: Araştırma Gurubunun “İnterneti Ne Amaçla Kullanırsınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.

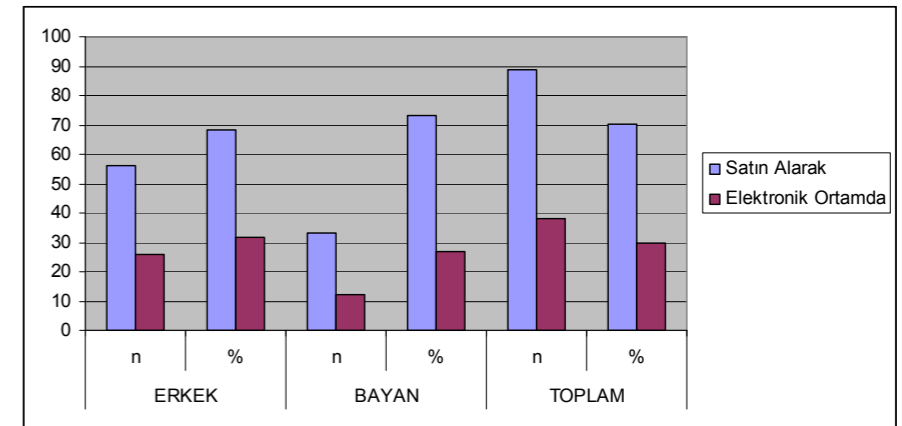
Grafik 36: Araştırma Gurubunun “Bilimsel Nitelikte Araştırma, Ödev ve Benzeri Çalışmalarınızda Ulaşmak İstediğiniz Bilgilere Öncelikle Hangi Ortamdan Ulaşmayı Denersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.

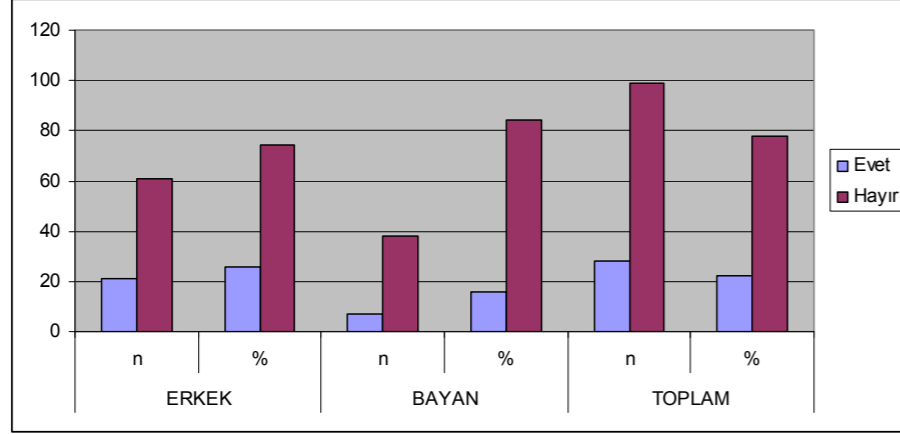
Grafik 37: Araştırma Gurubunun “Gazetede En Çok Okuduğunuz Bölüm Hangisidir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Sınıflara Göre Dağılım Grafiği.

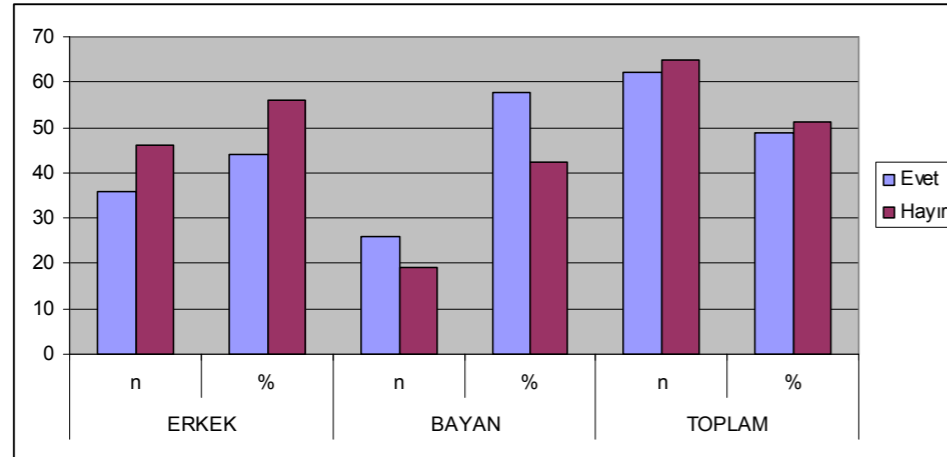
Grafik 38: Araştırma Gurubunun “Gazeteleri Elektronik Ortamda mı Yoksa Satın Alarak mı Okuyorsunuz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.

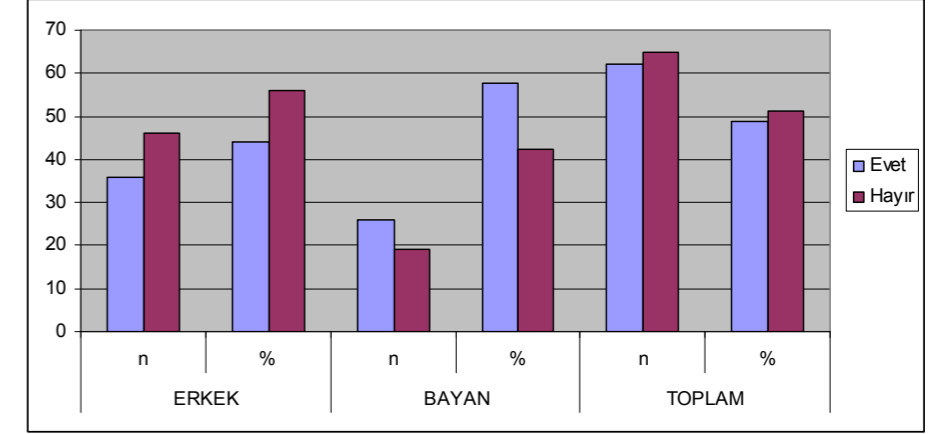
Grafik 39: Araştırma Gurubunun “Üye Olduğunuz Herhangi Bir Dergi Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.

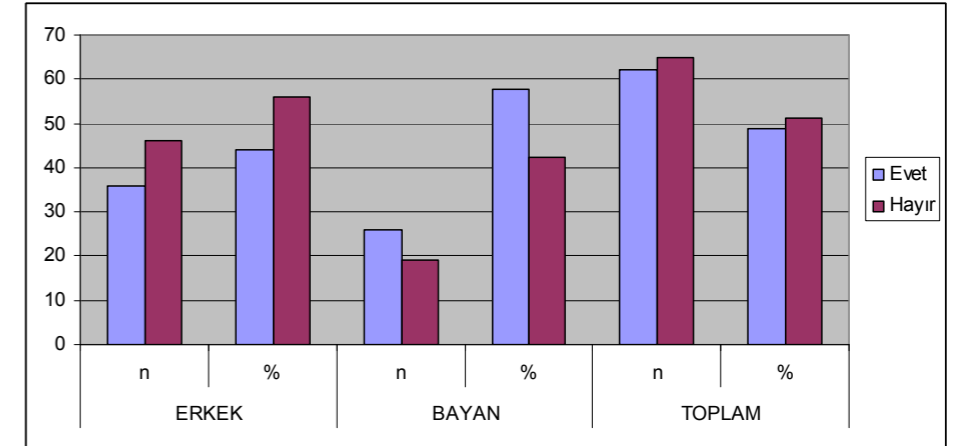
Grafik 40: Araştırma Gurubunun “Elektronik Dergi ve Elektronik Yayıncılıkla İlgili Bilginiz Var mı” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.

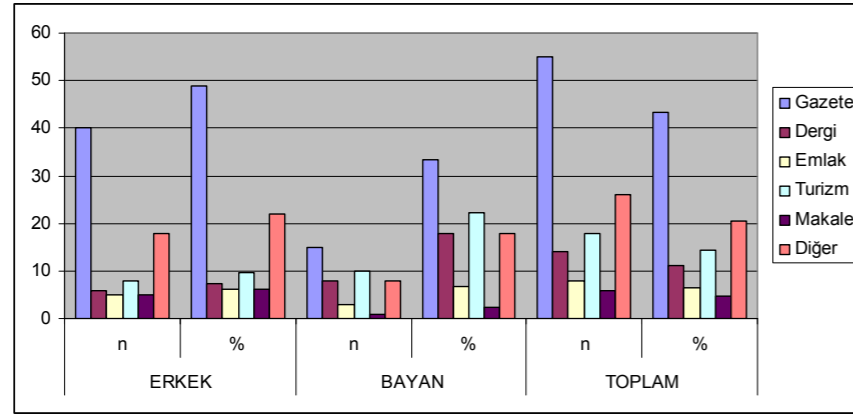
Grafik 41: Araştırma Gurubunun “Satın Almak İsteddiğiniz Bir Ürünle İlgili İnternet Ortamında Araştırma Yapar mısınız” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.

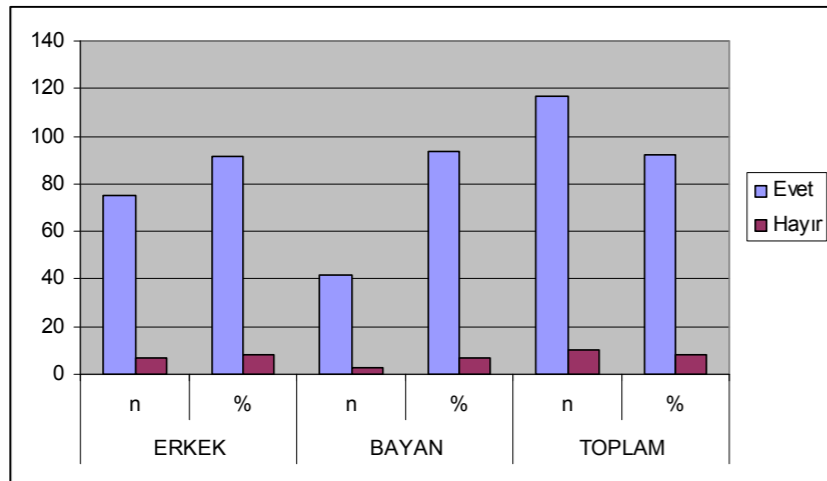
Grafik 42: Araştırma Gurubunun “Yaptığınız Araştırma Sonuçları Kararınız Üzerinde Etkili Olmakta mıdır” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.

Grafik 43: Araştırma Gurubunun “Elektronik Yayıncılıktan Yararlanmayı En Çok Tercih Ettiğiniz Alan Nedir” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.

Grafik 44: Araştırma Gurubunun “Araştırma Yapmak İçin Öncelikli Olarak İnternet Ortamını mı Yoksa Basılı Materyallerimi Tercih Edersiniz” Sorusuna Verdikleri Cevapların Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği.

4.3 Tartışma

Araştırma gurubunun interneti ne sıklıkta kullanırsınız sorusuna verdikleri cevaplar sınıflara göre değerlendirilmesinde ikinci sınıf öğrencilerinin diğer sınıflara oranla daha yüksek düzeyde her gün elektronik ortamdan yararlandıkları dikkat çekmektedir. Bu oranlar tüm sınıflar için yüksektir ve öğrencilerin elektronik ortamla bağlarının yoğun olduğunu göstermektedirler. Aynı durum Fakülte düzeyinde değerlendirildiğinde de BESYO öğrencilerinde %77,8 ve Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinde %82,2 gibi yüksek katılım dikkat çekmektedir. Bölümler açısından değerlendirildiğinde ise Antrenörlük bölümü öğrencilerinin %83,9'si, Grafik Tasarım Bölümü öğrencilerinin %86,2'si, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin %69,6'sı, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü öğrencilerinin %79,5'i internetten her gün yararlandığı ve bu oranın dışında erkek öğrencilerin %79,3'ü, bayan öğrencilerin ise %82,2'si internetten her gün yararlanmaktadır.

Araştırma gurubunun interneti ne amaçla kullanırsınız sorusuna öğrencilerin verdikleri cevapların üçüncü sınıf öğrencilerinde daha yoğun olmakla birlikte %50'nin üzerinde “elde edilmek istenen bilgiye ulaşmak” amaçlı olduğu ve bu oranın BESYO öğrencilerinde bilgi edinmek amaçlı olmasına rağmen Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinde “ülke gündemini” takip etmek amaçlı olduğu görülmektedir. Bu oranlar bölümler dikkate alınarak yapıldığında ise bilgi edinmek amaçlı kullanım ön plana çıkmaktadır. Cinsiyete göre dağılımda ise bilgi edinmek amaçlı kullanım erkek öğrencilere oranla bayan öğrencilerde daha yüksektir.

Araştırma gurubunun bilimsel nitelikte araştırma, ödev ve benzeri çalışmalarınızda ulaşmak istediğiniz bilgilere öncelikle hangi ortamdan ulaşmayı denersiniz sorusuna öğrencilerin verdikleri cevaplar sınıflara göre değerlendirildiğinde ikinci sınıflarda diğer sınıflara oranla daha yüksek olmakla birlikte elektronik dergi ve elektronik makale seçeneklerinin tercih edildiği görülmektedir. Bu oranlar Güzel Sanatlar Fakültesinde BESYO'ya oranla daha yüksek olmakla birlikte öncelikle olarak elektronik makale seçeneği yoğunluk kazanmaktadır. Aynı durum bölümler bazında değerlendirildiğinde ise Antrenörlük Bölümü öğrencilerinin daha çok elektronik makale seçeneğinde yoğunlaşmalarına

karşın Grafik Tasarım, Rekreasyon ve Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümleri daha çok kütüphane seçeneğini tercih ettikleri görülmektedir. Cinsiyet faktörüne göre ise erkek öğrencilerin elektronik makale seçeneğine karşın bayan öğrencilerde kütüphane seçeneği ön plana çıkmaktadır.

Araştırma gurubunun gazetede en çok okuduğunuz bölüm hangisidir sorusuna verdikleri cevaplar dikkate alındığında birinci sınıfların interneti daha çok sporla ilgili bilgiler için, diğer sınıfların ise daha çok haberlerle ilgili bilgi edinmek amaçlı kullandıkları; bu durumun fakülteler ve bölümler bazında da paralellik gösterdiği ve sadece Tekstil ve Moda Tasarımı bölümü öğrencilerinin habere dönük bilgiler için tercih ettikleri görülmektedir. Ayrıca erkek öğrenciler daha çok sporla ilgili bilgi edinmek amaçlı kullanımı tercih etmelerine karşın bayan öğrencilerin daha çok haber amaçlı tercihleri dikkat çekmektedir.

Araştırma gurubunun gazeteleri elektronik ortamda mı yoksa satın alarak mı okuyorsunuz sorusuna verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde ise birinci ve üçüncü sınıflar satın alarak takip ettiklerini belirtirken ikinci sınıfların yarısı satın alarak yarısı da internet ortamını tercih ettikleri görülmektedir. Bu durum fakülteler dikkate alındığında satın alarak şıkkının daha fazla tercih edildiği ve bu oranın bölüm ve cinsiyet faktörlerine göre de paralellik gösterdiği dikkat çekmektedir.

Araştırma gurubunun üye olduğunuz herhangi bir dergi var mı sorusuna verdikleri cevaplar dikkate alındığında sınıf, fakülte, bölüm ve cinsiyet faktörlerine göre büyük bir çoğunluğunun böyle bir tercihinin olmadığı gözlenmektedir.

Araştırma gurubunun elektronik dergi ve elektronik yayıncılıkla ilgili bilginiz var mı sorusuna verdikleri cevaplar dikkate alındığında birinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin böyle bir yayıncılıkla ilgili bilgilerinin olmasına karşılık ikinci sınıf öğrencilerinin bu konuda bilgilerinin olmadığı gözlenmektedir. Fakülteler dikkate alındığında öğrenciler bu tür yayıncılıkla ilgili bilgilerinin olmadığını belirtmişlerdir. Bölümler dikkate alındığında da Antrenörlük ve Tekstil ve Moda Tasarımı bölümlerinin bilgilerinin olmadığı gözlemlenirken Rekreasyon ve Grafik Tasarım Bölümlerinin bilgi sahibi oldukları görülmektedir. Aynı durum erkek öğrencilerde bilgilerinin olmadığı yönünde tespit edilirken bayan öğrencilerin bilgilerinin olduğu görülmektedir.

Araştırma gurubunun satın almak istediğiniz bir ürünle ilgili internet ortamında araştırma yapar mısınız sorusuna verdikleri cevaplar sınıflara göre değerlendirildiğinde tümünün bu yönde bilgi edindikleri yüksek oranda gözlemlenirken bu durum fakülteler, Bölümler ve cinsiyet faktörlerine göre de paralellik gösterdiği görülmektedir.

Araştırma gurubunun yaptığınız araştırma sonuçları kararınız üzerinde etkili olmakta mıdır sorusuna verdikleri cevaplar sınıflar, fakülteler, bölümler ve cinsiyet faktörlerine göre paralellik gösterdiği ve yüksek oranda elektronik ortamda elde ettikleri bilgilerin kararları üzerinde etkili olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Araştırma gurubunun elektronik yayıncılıktan yararlanmayı en çok tercih ettiğiniz alan nedir sorusuna verdikleri cevaplar dikkate alındığında öğrencilerin sınıflar bazında en çok gazeteleri takip etmek, fakülteler bazında ise gazeteleri takip etmenin dışında diğer gereksinimleri içinde internet ortamından yararlandıklarını belirttikleri görülmektedir. Bu durum bölümler ve cinsiyet faktörlerine göre büyük oranda gazeteleri takip amaçlı olduğu görülmektedir.

Araştırma gurubunun araştırma yapmak için öncelikli olarak internet ortamını mı yoksa basılı materyallerimi tercih edersiniz sorusuna verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde sınıflar, fakülteler, bölümler ve cinsiyet faktörlerine göre öncelikli ve yüksek oranda internet ortamını tercih ettikleri görülmektedir.

Elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde araştırma gurubunun hemen her gün internet ortamından yararlandıklarını ve bu işlemleri elde etmek istedikleri bilgiye ulaşmak amaçlı yaptıklarını gözlemlemek mümkündür. Bununla birlikte internet ortamında üye oldukları herhangi bir derginin olmadığı görülmüştür. Araştırmalarında elektronik makale üzerinde yoğunlaşan öğrencilerin aynı zamanda elektronik ortamından elde ettikleri sonuçlara güvendiği ve de bu erişimlerin kararları üzerinde etkin olduğu dikkat çekmektedir.

İnternet Son Kullanıcıları Araştırmalarında ele alınan bir başka konu ise gelecekteki pazarları incelemek amacıyla oluşturulan potansiyel kullanıcılar bölümü. Potansiyel kullanıcıların % 17,6'sı kendisini geliştirmek üzere; % 16,3'ü dersleri ya

da eğitimi için; % 15,2'si ise PC ya da İnternet hakkında bilgi edinmek amacıyla İnternet erişimi istediğini belirtiyor. Kasım 2000'de yapılan araştırmada soru yöneltilen potansiyel kullanıcıların % 68,6'sı, İnternet'e bağlandıkları zaman eğitimle ilgili Web sayfalarına gireceğini ifade ediyor. Haziran 2000'de bu oran % 56 olarak gerçekleşmişti (Btnet, 2001).

1996 yılında Victoria üniversitesinde üniversite personeli ve araştırma öğrencileri üzerinde bir çalışma yapıldı. Çalışmada personel ve öğrenciler için internetin kullanımı ile ilgili bir program düzenlendi. Kurs sonunda akademik personel ve öğrenciler internetin verdiği avantajlara gerçekten ihtiyaç duyduklarını belirttiler. Ayrıca bu kısa programdan sonra internet akademik çalışmalardaki kıymeti anlaşıldı. Ayrıca Araştırmacıya göre birçok ilk okul öğrencisinin bile rahatlıkla kullandığı internet üniversitelerdeki akademik personel tarafından kullanılmadığı söylenmektedir (Oke., 1997).

İngiltere'de 36 okuldaki coğrafya öğretmenlerini kapsayan bir araştırmada; öğretmenlerin internet tabanlı eğitime ilişkin tutum, tecrübe ve düşünceleri nelerdir?, bu uygulamalar öğrenciler için uygun mudur? Ve internet tabanlı eğitimde karşılaşılan problemler nelerdir? sorularına cevap aramıştır. Araştırma sonuçlarına göre mesleki kariyerin başında olan öğretmenler diğer öğretmenlere göre daha olumlu tutum sergilemektedirler. Genellikle öğretmenler internet tabanlı eğitime karşı olumlu tutum göstermektedirler. Öğretmenlerin %76'sı internet ve uygulamalarını kullanmaktadır. En çok web sayfası kullanılmaktadır. Öğretmenlerin çoğunluğu internetin bir eğitim aracı olduğuna inanmaktadır. Öğretmenler yeteri kadar internet bağlantısı olmadığından dolayı tecrübelerinin az olduğunu ifade etmektedirler (Öztürk, 2000).

Üniversite web sayfalarının personel gelişmesindeki etkileri araştırılması amacıyla Avustralya'daki 32 üniversitenin web sayfaları incelenerek eğitim içerikleri ve akademik personeli geliştirme ve öğrenme ve öğretmeyi destekleyici bilgilere sınıflandı. Araştırma sonuçlarına göre üniversitelerin web sayfaları personellerin gelişmesine ve öğrenme ve öğretme ortamlarını desteklediklerini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca araştırmacılara göre online öğrenme öğretme içeriği hızla değişmesinden

dolayı, personel gelişimi de hızlı ve sağlıklı olmalıdır. Web sayfaları personel gelişimini desteklemede önemli bir yere sahiptir (O'Reilly ve ark., (2000).

Faux, Black ve Hughes (2000) tarafından yapılan bir çalışmada internetin sosyal derslerde birinci öğretim metodu olarak kullanılmasının etkinliği araştırılmış. Çalışmada üç grup oluşturulmuş ve birinci gruba geleneksel ders verme ve tartışma metodu kullanılmıştır. İkinci gruba ise tamamen internet tabanlı metot kullanılmıştır. Üçüncü gruba ise internet ve tartışma metodunun birleşimi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; her üç metot da öğrencilerin başarısında artıncı etki yapmıştır.

Elde edilen sonuçların ışığı altında öğrencilerin eğitim ortamında mesleki ve ilgi alanlarına göre bilgiye ulaşmada internet ortamını yoğun bir şekilde tercih ettikleri ve bu durumun literatürce de desteklendiği görülmüştür. Yürütülmekte olan eğitim programlarında bilgiye ulaşmak kadar bilgiyi eleştirel okuma ile değerlendirmek ve kullanmak yönünde yönlendirilmeleri durumunda sağlıklı ve daha verimli sonuçlar elde edileceği görüşü ağırlık kazanmıştır.

İlerlemenin paralelliklerden çok zıtlıklardan oluştuğu düşünüldüğünde verilen eğitimde araştırma ve sorgulamaya dönük araştırma çalışmalarıyla da desteklenen eğitim durumunda yeni fikir ve görüşler oluşabilecek ve eğitim felsefesinin de öngördüğü öğretim ve eleştirel okuma özelliği de gelişmiş olacaktır.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1 Sonuçlar

- 1 – Öğrencilerin hemen her gün internet ortamını kullandıkları belirlenmiştir.
- 2 – İnternet ortamını bilgiyi, özellikle mesleki bilgiyi elde etmek için tercih ettikleri belirlenmiştir.
- 3 – Ülke gündemini izlemek ve ürün elde etmek için bilgi edinme amaçlı kullandıkları belirlenmiştir.
- 4 – Elektronik dergi ve elektronik yayıncılıkla ilgili bilgilerinin olduğu belirlenmiştir.
- 5 – Öğrencilerin üye oldukları herhangi bir elektronik derginin olmadığı belirlenmiştir.
- 6 – Öğrencilerin araştırma yapmakta öncelikle internet ortamını ve elektronik makaleleri tercih ettikleri belirlenmiştir.

5.2 Öneriler

- 1 – Benzer çalışmalar farklı anabilim dalları ve daha geniş araştırma gurupları üzerinde yapılarak sonuçların karşılaştırılmasında yarar vardır.
- 2 – Benzer çalışmalar deneysel nitelikte yapılarak eğitimin kalitesine etkileri araştırılmasında yarar vardır.
- 3 – Anabilim dallarının kendi alanlarına yönelik çalışmalarının yer alacağı e-kütüphane nitelikli web sayfaları geliştirilebilir ve bu ortamın destekleyeceği eğitimin eğitim kalitesine katkıları araştırılmasında yarar görülmektedir.
- 4 – Benzer çalışmalar bir alt eğitim olan lise ve lisans üstü eğitime devam eden öğrenciler ve öğretim elemanları düzeyinde araştırılarak aradaki varsa farklılıkların çözüm yollarının belirlenmesinde yarar vardır.

KAYNAKLAR

- Ağır, Ahmet (1997). Elektronik Akademik Dergi Yayıncılığı ve Bir Model Çalışması. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı Bilişim Bilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi,s:23-27, 32.
- AĞIR, Ahmet., (2005) Bilgi Yönetim Sistemleri ve Eğitimde Bilgi Yönetim Sistemi Uygulaması. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Anabilim Dalı Doktora tezi.
- Akın, C, (1996) "Her Yönüyle İnternet" Melisa Matbaacılık; İstanbul, s:30-38, 302)
- Akgül, M. ve Gökçöl, O. (1997) "İnternet ve İlgili Konularda Çokça Sorulan Sorular: İNET-TR.CSS", Sürüm 2.5, _www.bilkent.edu.tr.
- Akyazı, Erhan. (1997). Yayıncılığın Gelişiminde Elektronikleşme Süreci ve Yazılı Basında Bilgisayarın Yeri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Aydın, Emin, (1996). Masaüstü Yayıncılık, 1. Baskı, Günce Yayınları, İstanbul.
- Barutçugil, İsmet., (2002) Bilgi Yönetimi. Kariyer Yayıncılık. İstanbul. S:19-20, 23.
- Bigelow, J. ,D. (1999). "The web as an Organizational Behavioral Learning Medium"; Journal of Management Education, Dec 99; Say 23,/6 s 635-51
- Bicanich, E., Slivinski, T., (1997) "İnternet-based testing: A vision or reality?" The Journal, Sayı 25 s: 61-65
- Bonham, S. ve arkadaşları (2000). "Education Research Using Web-Based Assessment Systems"; Journal of Research on Computing in Education, Fall, 33/1, s:28-46.
- Brader, Mark. A. (1994). Chronology of Digital Computing Machines. <http://www.unc.edu>
- Btnet, (2001). "Haberler" <http://www.btnet.com.tr>
- Clyde ve Alojipan, (2005) (Aktaran: Keş,Yusuf,(2006). "e-grafik.net" Elektronik Dergi Tasarımı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı. Sanatta Yeterlilik Tezi. s:2, 8-10, 15.

- Çağıltay, K., Özden Ö., (1996) "Preparing Courseware Material By Www - A Case Study In Metu" , Türkiye I. Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Bildiri Kitabı, s. 100-112,
- D'Esposito, J. E., Gardner, R.M. (1999). "University Student's Perception of the Internet: An Exploratory Study"; Journal of Academic Librarianship; 25/6, s:456-462.
- Desktoppub.about, (2004) (Aktaran: Keş,Yusuf.,(2006). "e-grafik.net" Elektronik Dergi Tasarımı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı. Sanatta Yeterlilik Tezi.s:15-17.
- Ekonomist; (2000). "A tool for learning" 24/06/2000, 355/8176, Özel Bölüm, s18,
- Erkan, H., (1997). Bilgi Toplumu ve Ekonomiye Giriş. Türkiye İş Bankası Yayınları. 3. Baskı. İstanbul. S:11.
- Eldeniz, L., (1997). İletişim Teknolojilerinin Gelişim Sürecinde Bilişimin Gazetecilikteki Yeri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, s:3.
- Faux, T., Black, C, Huges, C. (2000) "A Comparison of Using the Internet Versus Lectures to Teach Social Work History" Research on Social Work Practice,10/4, s:454-67,
- Gray, Terrie. (1998). "ED's Oasis: The teacher support for Internet use."; THE Journal, Mart 1998; 25/8, s:62-64
- Gürcan ve Birsen, (2000); Clyde, 2005) (Aktaran: Keş,Yusuf.,(2006). "e-grafik.net" Elektronik Dergi Tasarımı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı. Sanatta Yeterlilik Tezi.s:8-9-10.
- Harasim, L., (1990).Online Education: Perspectives on a New Environment NY: Praeger, 1990, içinden Karasar Ş., "İnternet Ortamında Eğitim", Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi sayı 18, s 145-168.
- Icrdt, 2004; Ebookcrossroads, 2005). (Aktaran: Keş, 2006). Keş,Yusuf., (2006). "e-grafik.net" Elektronik Dergi Tasarımı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı. Sanatta Yeterlilik Tezi.s:2.
- İçel, K., (1990). Kitle Haberleşme Hukuku. Beta Yayınevi, Üçüncü Baskı, İstanbul.
- İnuğur, N. M., (1993). Basın ve Yayın Tarihi, Üçüncü Bası, Der Yayınları, İstanbul.
- Keş,Yusuf., (2006). "e-grafik.net" Elektronik Dergi Tasarımı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı. Sanatta Yeterlilik Tezi.s:1.

- Karchmer, R. A., "Understanding teachers' perspectives of internet use in the classroom: Implications for teacher education and staff development.", Reading & Writing Quarterly, Jan-Mar2000,16 /1, s81-86
- Kaynak E. A., (1998). "Türkiye'de Üniversitelerde İnternet'in Akademik Amaçlı Kullanımı" (Yayınlamamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Keş, Yusuf., (2006). "e-grafik.net" Elektronik Dergi Tasarımı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı. Sanatta Yeterlilik Tezi.s:3,5-7.
- Kılış G., ve Karaaslan, H., "Okullarda İnternet Kullanımı: Avantaj lan, Dezavantaj lan ve alınması Gereken Tedbirler.
- Kulaçoğlu Cenk. (1999). "İnternet Tarihi" <http://members.nbc.com>
- Meral, (1999) "İnternet ve Eğitim Üniversite Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin İnternete Bakış Açılan ve Kullanım Amaçları", Türkiye M. Eğitim Sempozyumu Bildiri Kitabı, 3.cilt, ss 113-124.
- www.internetdevri.com, (<http://www.internetdevri.com/internet-nedir/>), (<http://www.internetdevri.com/internet-nedir/>).
- www.bilisimterimleri.com, (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/8.html) (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/9.html) (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/9.html) (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/16.html) (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/16.html) (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/25.html) (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/24.html) (http://www.bilisimterimleri.com/bilgisayar_bilgisi/bilgi/24.html)
- O'Neill'e (1999) " Teaching consumer to use the internet to make consumer decisions"; www.ioe.org.
- O'Reilly M., Ellis A., Newton D. (2000) 'The Role of University WebPages in Staff Development: Supporting Teaching and Learning Online"; <http://www.ausweb.com.au>
- Oke., (1997). "Internet İnitiation. Learning outcames and evaluation of training sessions by participation" <http://www.scu.edu.au>.

- Onursoy, (2001) (Aktaran: Keş,Yusuf,(2006). "e-grafik.net" Elektronik Dergi Tasarımı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı. Sanatta Yeterlilik Tezi.s:3-4, 8.
- Öztürk, M., (2000). "Teaching, learning and the internet in geography: an investigation into possibilities and practice", Yüksek Lisans Tezi, Nottingham Üniversitesi, İngiltere, s: 58-61.
- Pettenati, (2001, s.1-2). (Aktaran: Keş,Yusuf,(2006). "e-grafik.net" Elektronik Dergi Tasarımı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı. Sanatta Yeterlilik Tezi.s:3-4.
- Sunal, C, S., Smith, C. (1998). "Using the internet to create meaningful Instruction.": Social Studies, 89/1, s:113-18.
- Sütçü, Cem. (1994). Bilgisayar ve Bilgisayar Ağları, Marmara İletişim Dergisi, Sayı 5, İstanbul.
- Tonta, Yaşar., (1995). İnternet, Elektronik Kütüphaneler ve Bilgi Erişim. 1. Türkiye'de İnternet Konferansı, Bilkent, Ankara.
- Tennant, Roy, Ober, John; Lipow, G. Anne. (1996). İnternet El Kitabı, Çeviri Editörü: Yaşar Tonta, Çevirenler: Yaşar Tonta, Ahmet Çelik, Ayhan Kaygusuz., Müjgan Şan Türk Kütüphaneciler Derneği, Ankara. s:17.
- Vural, H. F., (1999). "İnternet Öğretiminde Bireysel Çalışma ve Grupla Öğrenme Yöntemlerinin Etkinliğinin Değerlendirilmesi" Yüksek Lisans Tezi Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yağmurlu, A., (2006). 7. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık.
- Yar, (2004), Aktaran: Keş,Yusuf,(2006). "e-grafik.net" Elektronik Dergi Tasarımı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı. Sanatta Yeterlilik Tezi.s:2-3.
- Yurdakul, C; Çağlayan, M. U. (1997). Bilgi Teknolojileri İçin Nasıl Bir Gelecek Hazırlamakta, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- Writerswrite, (2005) (Aktaran: Keş,Yusuf,(2006). "e-grafik.net" Elektronik Dergi Tasarımı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Grafik Anasanat Dalı. Sanatta Yeterlilik Tezi.s:28.

İNTERNET KULLANIM ANKETİ

Adı Soyadı :
Okul-Bölüm :
Sınıf :

AÇIKLAMA: Bu anket sizin elektronik yayıncılığı (İnterneti) nasıl değerlendirdiğinizi belirlemek için yapılmıştır. Bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma açılarından elektronik ortamda ne tür durumların sizin tercihleriniz açısından önemli olduğu belirlenmeye çalışılacaktır. Lütfen her soruyu dikkatle okuyunuz ve karar verdikten sonra yalnızca bir şıkkı işaretleyiniz.

Katkılarınız için teşekkürler.

- İnterneti ne sıklıkta kullanırsınız?
() Hergün () Gün aşırı
() Haftada bir kez () Bazen
- İnterneti ne amaçla kullanırsınız?
() Arkadaşlarımla haberleşmek () Öğrenmek istediğim bilgiye ulaşmak
() Ülke gündemini takip etmek () Diğer
- Bilimsel nitelikte araştırma, ödev ve benzeri çalışmalarınızda ulaşmak istediğiniz bilgilere öncelikle hangi ortamdan ulaşmayı denersiniz?
() Kütüphane (Kitap-Dergi-Periyodik) () Elektronik dergi
() Elektronik makale () Diğer
- Gazetede en çok okuduğunuz bölüm hangisidir?
() Haber () Politika
() Spor () Karikatür
() Müzik () Ekonomi
() Moda
- Gazeteleri elektronik ortamda mı yoksa satın alarak mı okumayı tercih ediyorsunuz?
() Satın alarak () Elektronik ortamda
- Üye olduğunuz herhangi bir dergi dergi var mı?
() Evet () Hayır
- Elektronik dergi ve elektronik yayıncılıkla ilgili bilginiz var mı?
() Evet () Hayır
- Satın almak istediğiniz bir ürünle ilgili İnternet ortamında araştırma yapar mısınız?
() Evet () Hayır
- Yaptığınız araştırma sonuçları kararınız üzerinde etkili olmakta mıdır?
() Evet () Hayır

10. Elektronik yayıncılıktan yararlanmayı en çok tercih ettiğiniz alan nedir?

- Gazete Dergi
Emlak Turizm
Makale

11. Araştırma yapmak için öncelikli olarak internet ortamını mı yoksa basılı materyalleri mi tercih edersiniz?

- İnternet Basılı materyal

Özgeçmiş

05.07.1981 tarihinde Akçaabat-Trabzon'da doğdu. İlk ve Orta öğreniminden sonra Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümünü bitirdi. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği Grafik Ana Sanat Dalından mezun olduktan sonra Haliç Üniversitesi Grafik Tasarım Bölümünde Araştırma Görevlisi olarak göreve başladı. Halen aynı görevine devam etmektedir.

